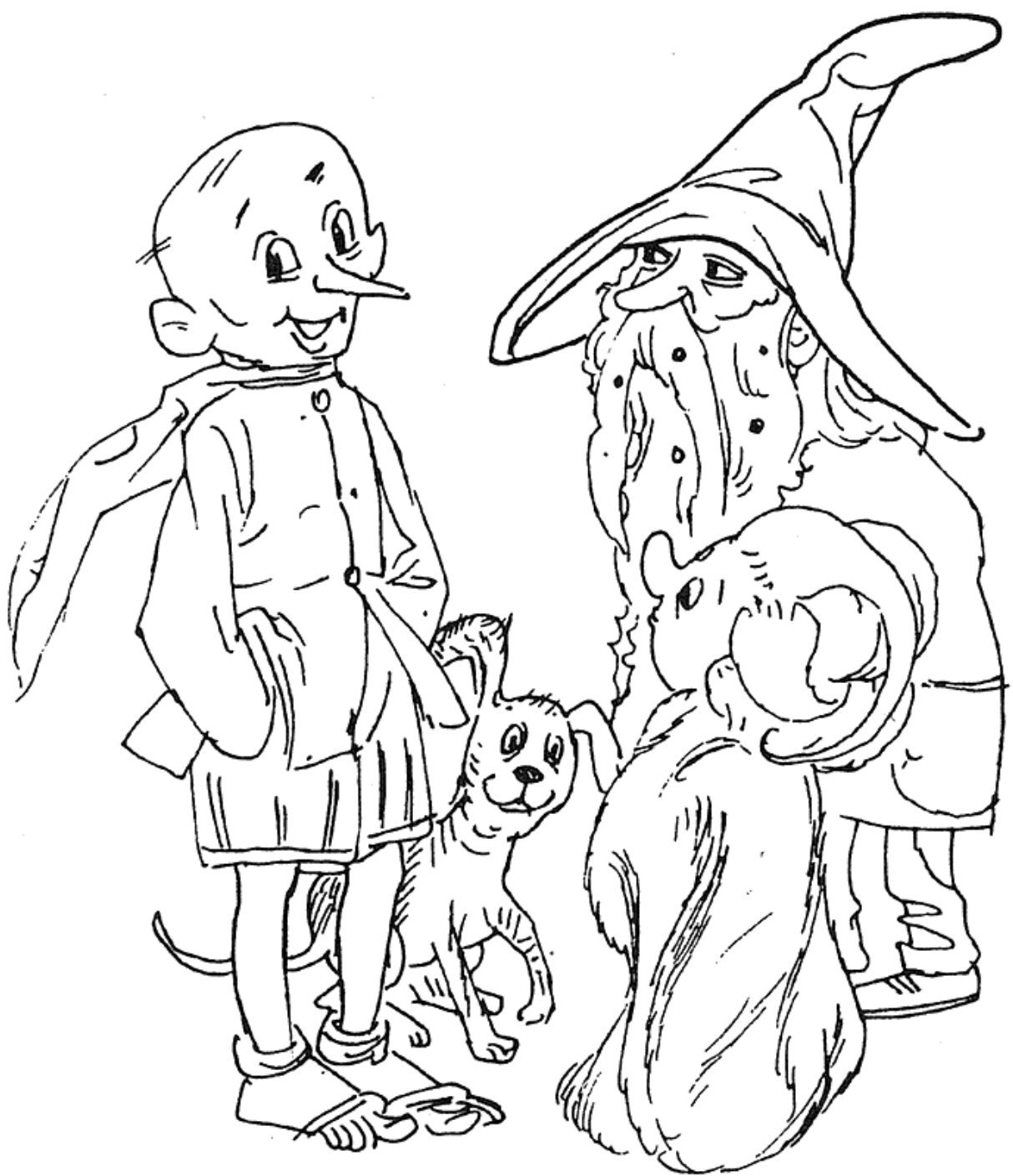

ЕНО РАУД И ОТНОВО МАНШОН, ПОЛУОБУВКА И МЪХЕСТА БРАДА

Превод от естонски: Дора Янева-Медникарова, 1980

chitanka.info

СЛАВАТА

Смелчагите влязоха в една открита сладкарница и се настаниха на кръгла маса под шарен, приличен на гъба платнен чадър.

— Мисля, че можем да си поръчаме пирожки — важно каза Полуобувка.

— И лимонада — обади се Маншон.

Мъхеста брада нямаше нищо против.

— Ще се надумкаме здравата и заминаваме в отпуск — разбъбри се Полуобувка. — Ще отседнем някъде на юг край морето и ще прекараме чудесно.

Маншон и Мъхеста брада намериха това предложение за разумно. И по-рано беше ставало дума за отдых край морето, но винаги някакви други събития изместваха плановете им. Сега вече наистина бяха свободни от всякакви ангажименти и сякаш времето за почивка наистина беше дошло.

— Съгласен съм — кимна Мъхеста брада. — Ще направим едно хубаво пътешествие с автомобила на Маншон, докато чуем песента на морския прибой.

— Отлично — не се стърпя и Маншон.

Вече не ги свърташе тук. Къде ли остана тази сервитьорка? Нали не можеха да тръгнат на гладно сърце за морето! Струваше си да се подкрепят добре и чак тогава да потеглят на път.

Заоглеждаха се. Сервитьорката я нямаше никаква, но смелчагите забелязаха, че хората от съседните маси не откъсват очи от тях.

— Интересно, защо ли всички пулят очи насам? — неспокойно се размърда Маншон.

Полуобувка сви рамене.

— Вероятно има някаква грешка, бъркат ни с някого — предположи той.

— С кого ли? — недоумяваше Мъхеста брада.

Не беше лесно да си отговорят на този въпрос. Наистина, с кого можеха да ги сбъркат тук?

За да се избави от това натрапчиво внимание, Маншон измъкна от пазвата си новия вестник, разтвори го широко и заби нос в него.

— Виж дали вече няма разрешение за беритба на горски плодове — помоли Мъхеста брада. — Според мен му е време.

Напоследък Мъхеста брада беше забелязал признаци на узряване, в брадата му горските плодове аленееха, но все пак не смееше да се докосне до тях без официално разрешение.

Маншон пробяга с очи по заглавията.

— Не, за горските плодове няма нито дума — каза той.

В същия момент бузите му пламнаха от възбуда.

— О-о-о! — успя да каже само, остави вестника разтворен на масата и изви поглед към приятелите си с очи, кръгли от удивление.

— Е-е? — запита с надежда Мъхеста брада. — Откри ли нещо за горските плодове?

— Съвсем не — обясни Маншон. — Но има друго, твърде любопитно нещо. Чуйте ме!

И той зачете с приповдигнат тон:

„Всички помним как неотдавна градът ни беше превзет от плъхове. Те изяждаха храната ни, изгризваха децата ни, наплашиха до смърт децата ни. Наистина загивахме. И тогава се появиха смелчагите...“

— Смелчагите! — провикна се Полуобувка. — Но това сме ние!

— Тъй трябва да е — кимна Маншон.

И продължи да чете:

„Смелчагите доблестно се изправиха срещу плъховете. С особена находчивост те докараха в града армия от котки, които начаса разгромиха плъховете. И сега тия страшни времена останаха назад в историята на любимия град.“

— Много образно и с дълбоко разбиране е описано всичко, точно тъй беше — разсъди Мъхеста брада. — Само не споменават, че преди

пък котките бяха напад в тоя град.

— И не се казва, че получихме почетни медали, защото изведохме котките далеч оттук — добави Полуобувка.

— Да, да — припомни си и Мъхеста брада. — В началото изведохме котките от града. Но по наша вина плъховете налетяха насам. И следователно тъкмо ние трябваше да поправим грешката си.

— Виж какво — внезапно се разпали Полуобувка. — Не говори глупости, никаква грешка няма тук. И тъкмо ти трябва да знаеш, че всичко е свързано. Ако не бяхме избавили града от котките, нямаше да ни отличат с медали за храброст. А ако не бяхме сразили плъховете, нито един вестник нямаше да обели и дума за нас!

Мъхеста брада не желаше да влиза в спор тъкмо с Полуобувка и премълча. Маншон продължи да чете:

„И кои са те, тези доблестни смелчаги, прекрасните спасители на града ни? Не е трудно да ги откриете. И тримата са толкова незначителни на ръст, че бихме ги сравнили с джуджетата от приказките. И все пак те ярко се открояват с външния си вид. Маншон винаги е облечен в грамаден маншон, Мъхеста брада има разкошна брада от еленов мъх, а Полуобувка носи обувки с отрязани носове, за да може свободно да върти пръстите на краката си на всички страни. Те живеят в чудесен автофургон, където си имат всичко необходимо...“

И тогава прочетоха още нещо, което дълбоко развълнува смелчагите:

„Драги съграждани! Не забравяйте дължимата към смелчагите почит! Отнасяйте се внимателно с тях и им отдавайте своето уважение!“

— Ах, ето какво било то! — досети се Мъхеста брада. — Ясно е защо целият този народ в сладкарницата ни гледа тъй прехласнато!

Полуобувка видимо измени поведението си.

— Да-а-а! — каза той и победоносно се озърна наоколо. — Ние сме в центъра на вниманието. Гледат ни, но не как да е, а тъкмо с полагащото се уважение.

Но работата не остана само с едното гледане. Току се надигна от съседната маса една доста закръглена особа и ведро усмихната, пристъпи към смелчагите.

— От все сърце ви приветствам, мои малки спасители! — произнесе тя с меден гласец. — Благодарение на вас мазето ми сега е пълно с буркани сладко. Тъкмо плъховете ги бяха нападнали, когато вие нахлухте с котешката армия и сложихте край на безобразията им.

И преди още смелчагите да отвърнат нещо, дамата измъкна от чантата си три шоколадови бонбона и току тикна по един в устата на всекиго от тях.

Приятелите просто не съобразиха как трябва да постъпят в този случай. Естествено, нямаха нищо против шоколадовите бонбони, но, от друга страна, не бяха никакви си сополанчета, в чиито усти може да се пъхва по един бонбон, и то пред очите на толкова народ.

Но не се мина само с това! Жената неочаквано сграбчи Маншон и вдъхновено взе да го милва като коте.

— Мъничкият ми! — нареждаше тя. — Толкова си мекичък, толкова си миличък. Нека те погала, нека ти се порадвам!

Рошеше кожухчето на Маншон във всички посоки, докато най-после то заприлича на нищо.

Маншон гореше от възмущение, облян в студена пот.

— Но моля ви! — безпомощно мънкаше той. — Достатъчно, наистина стига вече!

Но жената не чуваше.

— Миличкият ми! — повтаряше тя и нямаше намерение да пусне Маншон из ръцете си. — Какъвто си мекичък, как да не те обича човек!

Мъхеста брада и Полуобувка гледаха с искрен гняв, но не можеха да сторят нищичко в защита на своя другар.

Най-после дамата върна Маншон на стола му.

— Нечувано! — заекна Маншон и затърси гребен из маншона си, за да пооправи кожухчето си след тия любезности.

А непознатата току пристъпи към Полуобувка.

— Ето те и теб, мило мое пиленце! — започна тя с предишната си усмивка и протегна ръка да грабне в прегръдките си Полуобувка.

Но се случи нещо съвсем неочаквано, почти невероятно. Чу се внезапен писък и дамата пъргаво отскочи от масата им. Усмивката ѝ мигом погасна, а на голия ѝ лакът ясно се откроиха следи от остри зъбки.

Маншон и Мъхеста брада изглеждаха потресени. Те наистина осъждаха в себе си поведението на тази жена, което мина всякакви граници, но чак пък да бъде ухапана!

— Полуобувка! — остро каза Мъхеста брада. — Ухапа една дама! Какво става с теб, наистина?

Полуобувка запази самообладание.

— Не стига, дете напъха в устата ми шоколадов бонбон — отвърна той, — а и да ме милва! Не, няма да го бъде!

— Истинско кученце! — сърдито поклати глава Мъхеста брада.

— Но не и мърляво мъниче! — сопна му се Полуобувка.

За щастие жената се съвзе от уплахата си и дори се опита да замаже неприятното положение.

— Ах ти, малко дяволче! — закани се тя с пръст на Полуобувка. — Няма да ти се разсърдя сега... Но друг път не бъди такъв!

Тя дори опита да се усмихне мило, но това вече не ѝ се удаде. Най-сетне се обърна и тръгна към масата си.

И уж всичко се размина, но настроението на смелчагите се развали. Полуобувка скоро осъзна, че постъпката му не беше твърде почтена, но с това закъсняло признание нищо вече не можеше да се промени.

Маншон съкрушено промълви:

— Да си бяхме тръгнали вече, а?

Съгласиха се начаса. Наистина, защо да се заседяват повече тук, където бяха център на вниманието, а и всеки момент някой друг можеше да посегне за нови прегръдки.

Но закъсняха с решението си да тръгват.

— Добре дошли в нашата скромна сладкарница! Щастлива съм тъкмо аз да обслужа масата ви!

Беше сервитьорката, която приближи и взе да сваля от подноса всевъзможни лакомства и куп лимонадени шишета.

— Извинете! — обърна се към нея Мъхеста брада. — Трябва да има грешка, ние нищо не сме си поръчвали!

Сервитьорката се засмя.

— Не се безпокойте — отвърна тя. — Заведението черпи!

И като видя, че смелчагите не я разбират, поясни:

— Вие избавихте града ни от плъховете. Без вашата помощ те биха излапали всички пасти и пирожки, а и брашно едва ли би останало, за да направим нови. Затова в знак на благодарност заведението поема почерпката ви.

Най-последно подносът на сервитьорката се освободи от товара си, тя им пожела добър апетит и се отдалечи.

— Масата просто се огъва от всички тия лакомства — вметна Полуобувка, готов да си похапне както трябва. — Чудесно е!

— Наистина — обади се и Маншон. — Страхувам се, че не бихме успели да погълнем всичко това.

Мъхеста брада също не закъсня да се намеси:

— Лакомства като лакомства! Ще се наложи в чест на нашата прослава да се натъпчем до козирката.

Маншон се съгласи:

— Не съм допускал, че е толкова тежко да носиш слава на плещите си. Втренчили очи в нас, сякаш сме някакви странни същества. А и онова милване преди малко...

— От всичко това може да ни избави само един отпуск — разсъди на глас Полуобувка.

Заловиха се усърдно с яденето, за да ускорят заминаването си. Купчинката лакомства видимо се смаляваше, а заедно с това се възвръщаше и доброто настроение на смелчагите.

РАЗДАВАНЕ НА АВТОГРАФИ

— Натъпках се до насита! — заяви Маншон.

— Не мога да се помръдна — изпъшка и Мъхеста брада.

А Полуобувка рече:

— Още едно парченце само, малко сладко от ягоди и вече — край!

Но масата просто се огъваше от лимонадените шишета и от всякакви други апетитни неща, с които сервитьорката я зариваше отново и отново.

— Много ви молим — обърна се към нея Мъхеста брада, когато за кой ли път вече тя спря при тях с препълнен поднос, — нищо повече не ни носете. Всичко е много вкусно, лимонадите са чудесни, но всяко нещо си има граници.

Сервитьорката сви рамене.

— Разбирам положението ви — съчувствено отвърна тя. — Почерпката на нашата сладкарница отдавна свърши. Въпросът е в това, че посетителите поръчват за вас. Дамата, която ухапахте, ей сега ви купи тия двадесет и четири сладкиша.

Мъхеста брада проследи врабчетата, които подскачаха край свободните маси и столове и търсеха трохички.

— Бихте могли да оставите всичко това на врабчетата — предложи той.

Но сервитьорката поклати глава.

— Не е възможно — възрази тя. — Ще обидим хората. Щом е поръчано за вас, опитайте да се справите с яденето.

И тя отново затрупа масата им, след което побърза да се отдалечи.

Приятелите безпомощно се озърнаха.

— Две — три хапки още и ние ще се простим с мечтата си за почивка — изпъшка накрая Маншон. — Струва ми се, че просто трябва да избягаме.

— Излиза, че няма нищо по-добро за нас — съгласи се Полуобувка. — Да си плюем на петите, за да избягаме от славата!

Мъхеста брада за миг се замисли.

— Славата е като сянката, няма къде да се денеш от нея — отбеляза той. — Не е лесно да се избавиш, но поне да опитаме!

Въпросът беше решен и те задебнаха подходящия момент да се измъкнат. Не се наложи да чакат дълго. Тъкмо сервитьорката се задълбочи в сметката на една отдалечена маса, когато смелчагите се изхлузиха от столовете си и побързаха да се отдалечат.

Автомобилът на Маншон беше наблизил, на една площадка в парка, и смелчагите с всички сили се затичаха натам.

— Толкова е унизително! — възмути се Мъхеста брада. — Нямаме никаква вина, а трябва да се промъкваме като крадци.

— И заради какво? — додаде и Полуобувка. — Заради собствената си прослава.

Но скоро се разбра, че Мъхеста брада правилно беше преценил — не е толкова лесно да се избавиш от собствената си известност. Едва бяха стигнали площадката в парка, когато един младеж решително им препречи пътя.

— Моля спрете за момент, мои скъпи спасители — учтиво се поклони той. — Имам една сериозна молба към вас.

Смелчагите поспряха задъхани.

— То хубаво — поде Полуобувка, — ама ние вече сме в отпуск, а в такова време не се занимаваме със сериозни неща.

Младежът видимо се смути.

— В такъв случай моля да ме извините — отвърна той и отново се поклони. — Наистина не знаех, че сте в отпуск. Просто исках да ви помоля за автографи.

— Автографи ли? — избоботи Мъхеста брада.

Приятелите отминаха развеселени и почти стигнаха до автомобила си, но все пак решиха, че не бива да отхвърлят една толкова мила молба.

— Добре тогава — обади се Маншон.

Полуобувка беше на същото мнение.

— Толкова приятна дреболия — съвсем доброжелателно каза той.

Младежът им подаде малък бележник и смелчагите незабавно се подписаха.

— Благодаря ви от сърце — щастливо се усмихна младият човек. — И още веднъж моля да ме извините, че ви обезпокоих, когато сте в отпуск.

Приятелите побързаха към автомобила си, за да седнат най-после в него и да подирят място за отдих. Скоро обаче разбраха, че бяха сторили грешка, като взеха присърце молбата на младежа. Едва изминаха две-три крачки, и пред тях изникна едър мъж с протрита чанта в ръка. Той измъкна от нея празен бял лист хартия и викна с гръмовен глас:

— По един автограф и за мен!

— Извинете, много бързае! — измънка Маншон и се опита да го отмине.

Мъхеста брада се помъчи да обясни:

— В отпуск сме, наистина нямаме миг свободно време!

Но мъжът с чантата се разлюти.

— Аха, за един може, за друг не може! — гръмна над главите им той. — Не е хубаво да се отнасяте с хората тъй. Аз съм също такъв гражданин, какъвто е и онзи младеж там, комуто дадохте автограф току-що!

Смелчагите осъзнаха, че с такъв гласовит мъжага няма смисъл да се разправят, драснаха безмълвно по един подпис върху белия лист, а и онзи също не продума. Тръгна си, мърморейки, без дори да им благодари.

— Моля ви за автограф!

— И на мен!

— И на мен!

Смелчагите уплашено се озърнаха. Доста народ се беше насъбрал покрай тях. Всеки държеше бележник, календарче или просто лист бяла хартия. И чакаха автографи от тях. Не им остана нищо друго, освен да започнат.

И стана една — подписваха ли се, подписваха: Мъхеста брада, Полуобувка, Маншон... Мъхеста брада, Маншон, Полуобувка... Полуобувка, Маншон, Мъхеста брада... И тъй нататък, и тъй нататък.

Трудна работа, много по-изнурителна, отколкото можеше да се допусне. И което беше по-лошо, вместо да намалява, тълпата, която ги обкръжаваше, нарастваше всеки миг. Мъже и жени, невръстни дечица и треперещи от слабост старци. Прииждаха ли, прииждаха отвсякъде. Блъскаха се, напираха от всички страни. Жадуваха само за едно — автографи!

— И това ако е отпуск! — окая се Полуобувка. — Хубаво се подредихме!

... Полуобувка, Маншон, Мъхеста брада... Мъхеста брада, Полуобувка, Маншон... Пишеха ли, пишеха. Не му се виждаше края.

— Силите ми секнаха — обади се Мъхеста брада. — Просто не мога повече!

— И аз! — отвърна Маншон. — Ръката ми изтръпна вече.

Полуобувка вдигна глава и хвърли отчаян поглед към хората наоколо.

— Да спираме вече, а? — унило подхвърли той.

Но опашката не искаше и да чува за такова нещо.

— Молим ви! — дочуха се възгласи. — Чакаме повече от час! Настояваме за автографи!

Избухнаха и гневни упреци:

— Какво умувате сега? Славата ви задължава!

— Пак тази слава! — промърмори гневно Полуобувка, но толкова тихичко, че никой не го чу. — Славата по-скоро ни задължава да пазим

здравето и живота си, но тъкмо от тях искат да ни лишат някои тук!

Съвсем изтощени вече, смелчагите продължаваха да пишат:

... Мъхеста брада, Полуобувка, Маншон... Маншон, Полуобувка, Мъхеста брада... Полуобувка, Мъхеста брада, Маншон... Мъхеста брада, Маншон, Полуобувка...

И тъкмо в този момент се случи нещо неочаквано.

— Помощ, загивам! — викна Полуобувка.

Той разпери широко ръце, озърна се безпомощно и току се простря на земята.

Опашката уплашено потръпна.

— Припадна — дочу се отнякъде.

Обади се и още някой, този път с възхита:

— Писа името си, писа, докато най-последен дъх не му остана!

— Дано хората станат по-разумни! — обади се възрастна жена, която обаче току-що си беше взела автограф. — Все искат нещо, блъскат се. Някой и не помисля за живота и здравето на тия дребосъчета.

— Току-виж се гътнал — размаха дългата си метла един мъж с рижави мустаци. Навярно беше градският метач, иначе що щеше тук с тази метла.

Думите му бързо се разнесоха от уста на уста и хората се развълнуваха.

Полуобувка все така лежеше неподвижен. Маншон и Мъхеста брада се суетяха край него, изгубили ума и дума от страх.

Пръв се съвзе Мъхеста брада.

— Трябва да отнесем Полуобувка в колата — каза той. — И без да губим време, тръгваме за доктор.

— По-добре е да докарам автомобила тук — оживи се Маншон. — Така ще бъде по-удобно, нали е на колела, докато Полуобувка си няма...

И сякаш да потвърди, че Полуобувка наистина си няма колела, Мъхеста брада неволно погледна към нозете му. Какво беше изумлението му, когато забеляза как голите пръсти на Полуобувка бързо-бързо шават на всички страни.

„Полуобувка наистина е голям чудак — помисли Мъхеста брада. — Не бих се изненадал, ако и в гроба не миряса с тия крака.“

Но нямаше за кога да размисля, положението се очертаваше сериозно и изискваше пълно внимание.

— Отивай за колата — нареди Мъхеста брада на Маншон.

— Аз ще пазя да не би тълпата да стъпче Полуобувка.

Маншон мигом се изправи и решително си запробива път към автомобила. А това не беше лесно, любопитните отзад напиха към средата на опашката и всички се блъскаха, притиснати един до друг.

— Моля, дайте път! — викаше Маншон и се провираше помежду краката на хората като през непроходима джунгла.

Но наистина нямаше къде да се отстъпи. За щастие на помощ се притече онзи с рижите мустаци. Размаха дългата си метла и макар да не беше твърде учтиво, двамата с Маншон скоро се озоваха до автомобила.

Мина се, що се мина, най-после Маншон седна зад волана и скоро моторът забоботи. Повече нямаше нужда от пазача и метлата му. Маншон натисна клаксона и тревожният вой помогна по-добре от всякаква метла. Необяснимо е как цялото това човешко море плисна встрани и пропусна автомобила, който скоро се озова на местопроизшествието.

— Имате ли носилка? — запита някой.

Носилка нямаха, но разполагаха с походно легло, което сега Маншон измъкна от колата.

— Внимателно — пак се развиваха наоколо. — Може да е получил сътресение на мозъка. Затова не бързайте!

Маншон и Мъхеста брада бяха крайно предпазливи, когато настаняваха Полуобувка на походното легло.

В този момент някой се провикна от изумление:

— Боже мой! Пръстите на краката му шават ли, шават!

„Пръстите на краката му, какво друго! — помисли си Мъхеста брада. — Полуобувка трябва да си купи нови обувки, но вече да не изрязва бомбетата им. Тогава не би проличало, че дори и припаднал, пак върти пръстите на краката си. Наистина странна история.“

С тия мисли Мъхеста брада пое походното легло откъм долния му край и с брадата си прикри нозете на Полуобувка, за да не правят впечатление на околните. Маншон хвана походното легло откъм горния му край и скоро тримата се намериха в автофургона си.

Новината обаче раздвижи духовете и скоро от човек на човек се понесе:

— Трябва да е получил гърчове, горкият!

Дори и когато автомобилът на Маншон отдавна беше заминал, хората продължаваха да стоят в парка и да обсъждат чудната история с немирните пръсти на Полуобувка.

— Горкичкият! — окайваше го множеството. — Да си изпати тъй много!

НА ЩАНДА ЗА ДЕТСКИ ИГРАЧКИ

Едва-що Маншон изведе автомобила от площадката в парка и зави по първата попаднала му улица, когато Полуобувка изведнъж се изправи и седна в походното легло.

— Е? — радостно възкликна той. — Хареса ли ви моята военна маневра?

Мъхеста брада остана като гръмнат.

— Военна маневра ли?... — сви устни той. — Значи този припадък беше само една военна маневра. А ние с Маншон едва не се побъркахме от страх заради тебе!

Полуобувка прихна да се смее.

— В края на краищата какво друго ми оставаше? — спокойно обясни той. — Уморих се до смърт, а ония ловци на автографи напират ли, напират.

— Още не мога да си поема дъх от тази безумна история — обади се иззад волана Маншон. — За съжаление не можеше да припадна и аз, кой щеше да кара автомобила?

— Правилно — кимна Полуобувка. — Най-последно тъкмо ти ще ни заведеш на морския бряг.

— Да се надяваме, че там поне ще се избавим от бремето на славата — въздъхна Маншон. — Не вярвам нашата известност да се е разпространила извън пределите на този град. Едва ли някой там, край морето, ще се разтича да взима автографи от нас.

Полуобувка блажено се разсмя.

— Ясно си представям как ще се заривам в пясъка — усмихваше се той. — Ще си поръчвам и лимонади, ще отпивам по глътка от време на време и ела да ме видиш тогава. Прелест!

Внезапно Маншон натисна спирачки, и то тъй неочаквано, че Полуобувка и Мъхеста брада едва не се търколиха на пода.

— Какво стана? — стреснато запита Полуобувка.

Маншон посочи витрините на един многоетажен универсален магазин, край който беше спрял сега.

— Мисля, че ще трябва да си купим някои неща — обясни той. — По време на отпуска ще се нуждаем от какво ли не, а всичко това навярно се продава тук.

Щат не щат, Полуобувка и Мъхеста брада трябваше да се съгласят с Маншон. И без обяснения беше ясно, че покупките щяха да направят почивката им не само по-интересна, но и по-смислена.

— Ще си купя бяла кърпа за главата — каза Полуобувка. — Иначе мога да получа слънчев удар на плажа.

— А на мене ми трябва кошничка за горски плодове — заяви Мъхеста брада. — Разрешението за бране може да се получи всеки момент и трябва да съм готов.

Знаеха що да сторят. Слязоха от колата и се запътиха право към магазина.

— Господи! — ахна Маншон. — Какво ли не се продава тук! Какво по-напред да си купим при този богат избор?

Смесиха се с многобройните купувачи и през цялото време се оглеждаха любопитно.

— Спортни принадлежности! — провикна се Полуобувка, който съзря щанда отдалече. — Просто не разбирам как до ден-дневен не сме се занимавали със спорт! Но отпускът е тъкмо за това. Предлагам да си купим едно-друго.

Мъхеста брада и Маншон не изглеждаха особено възхитени от предложението на Полуобувка.

— Наистина ще ни трябва по един туристически екип — разсъди Мъхеста брада. — Все ще се намери време за кратки излети, да се запознаем със забележителностите на околната природа.

— И не забравяйте хавлии — допълни Маншон. — Представете си колко е приятно да се разхождаш край морето, наметнат с мека хавлия.

Полуобувка тъкмо отвори уста да спомене още нещо за спорта, когато пред очите му се мярна щандът за играчки и от главата му мигом се изпариха всякакви представи за излети и разходки.

— Невъзможно! — прошепна смаяно той. — Вижте какви играчки има там!

— За какво са ни? — избоботи Маншон.

Но Полуобувка дори не го чу, ами просто се устреми към играчките. На Мъхеста брада и Маншон не им остана друго, освен

волю-неволю да последват своя другар, докато най-после и те спряха пред щанда, отрупан с надувни играчки.

Очите на Полуобувка искряха от възторг.

— Вижте! — извика той и посочи играчките. — Чудесни са, нали?

— Е, и? — настръхна Мъхеста брада. — Не се каниш да купиш всичко това, нали?

— Защо пък не! — отрязва го Полуобувка. — Надувни играчки! Тъкмо това трябва на море! Вярно е, че можем да се зариваме в пясъка, да си имаме лимонади, колкото си щеш. Но без тия играчки наистина ще ни доскучае.

Маншон и Мъхеста брада се замислиха. Може пък Полуобувка да имаше право! Синьо еднообразно море — шарени надувни играчки, които плуват сред вълните...

— Е, какво толкова ще умуваме! — реши се най-после Маншон.

И се обърна към продавачката:

— За мен един крокодил.

— Аз искам лъв — обади се Мъхеста брада.

— А за мене слон — весело подвижна Полуобувка. — И с по-дълъг хобот, ако може!

Продавачката кимна.

— Чудесен избор — похвали ги тя. — Животни от тропическите страни.

И като си спомни нещо, добави:

— Право да ви кажа, имам още един интересен комплект. Днес го пуснаха в продажба, но мигом го разграбиха. Ще ви го покажа.

Смъкна от полицата голяма картонена кутия и докато я отваряше, каза:

— Бъдете любезни да надникнете. Трите дребосъчета, които освободиха нашия град от плъховете.

Тя сръчно разопакова кутията и нареди пред смелчагите три гумени човечета — Маншон, Полуобувка и Мъхеста брада.

— Невероятно! — изуми се Маншон. И опипа пълничката ръчица на надувния Маншон.

— Нали?! — усмихна се продавачката.

Тя рече да добави още нещо, но неочаквано млъкна и втренчи очи в тях.

— Значи така! — продума най-последно тя. — Това сте вие самите.

— Какво съвпадение наистина — скромно се усмихна Мъхеста брада.

В миг същата усмивка озари лицето на продавачката.

— Радвам се от все сърце — каза тя. — Колко е хубаво, че все пак се отбихте насам.

Смелчагите също се радваха, че бяха попаднали тук. Как иначе биха си купили играчките, които тъй много приличаха на тях.

— Моля, един Маншон за мене — поръча Маншон.

— Мъхеста брада за мен!

— Десет Полуобувки — поръча и Полуобувка. — Да подарявам от тях на приятелите си.

— Добре, добре — усмихваше се продавачката. — По-хубав подарък едва ли можем да си представим.

Опакова покупките им, смелчагите платиха и вежливо се сбогуваха.

— Е, това е! — каза Маншон. — Сега да видим какво ни трябва за морето. Преди всичко хавлиите и кой знае още какво...

Но Полуобувка вече препускаше към другия щанд с механизирани играчки.

— Престани, Полуобувка! — сурово му подвикна Мъхеста брада. — Имаме си играчки!

— Точно тъй! — съгласи се и Маншон. — Нищо повече не ни трябва от тук! Сега... хавлиите!

Полуобувка се закова на място и с укор изгледа приятелите си.

— Не сте забравили моето безрадостно детство, нали? — напомни той. — Никой никога не ме е милвал, нито ми е подарявал играчки. Сега, когато най-последно и аз мога да си имам играчка с ключе и пружина, вие ми забранявате.

Маншон и Мъхеста брада се умълчаха. А и що можеха да сторят след тия затрогващи думи? Наистина не им остана нищо друго, освен да гледат отдалече как Полуобувка приближава щанда с механизирани играчки.

— Какво обичате? — запита продавачката.

Полуобувка пробяга с очи по рафтовете. Автомобилчета, трактори, патици, кокошки, жабчета... И всичките с пружина. Добър избор, няма що да се каже!

— Какво бих могъл да си купя? — запита Полуобувка.

Продавачката внимателно се взря в него.

— Ах, за вас ли?

Помисли и каза:

— Знаете ли — почти зашепна тя, — имам само още едно мишленце с пружина, играчката на Полуобувка. Канех се да го запазя за свои приятели, но на вас все пак ще го дам. Имам чувството, че ще ви допадне страшно много.

Тя измъкна изпод щанда мишленцето, нави го с ключе и го пусна. С тихо бръмчене то запълзя в кръг.

Полуобувка гледаше като омагьосан.

— Чудесно! — възкликна той. — Превъзходно нещо...

— Виждате ли? — засмя се продавачката. — Досетих се, че тъкмо на вас ще се хареса.

Полуобувка не криеше възторга си. Заръкопляска, заподскача.

— Чудо на чудесата! — не млъкваше той. — Прелест!

Маншон и Мъхеста брада също се приближиха и трябваше да признаят, че това мишленце прави неотразимо впечатление.

А Полуобувка все тъй подскачаше, въртеше се от радост, та чак ризата изскочи от панталона му. И тогава...

Нещо тупна на пода. Неговото истинско мишле! С малките си колелца, очукано и овехтяло... Затова пък истинското!

Настъпи неловко мълчание. Полуобувка не смееше да помръдне. После се наведе и взе от пода мишленцето си.

— Миличкото ми! — прошепна той. — Как можах да те забравя?

Вдигна играчката си, докосна я с устни и в същия миг забрави онова друго мишле, макар да беше с пружина.

В ХОТЕЛА

Желанието на приятелите да пазаруват угасна. Дори мишлето с пружината вече не им ловеше окото. Както и всичко останало.

— Чувствата са много по-важни от вещите — разсъди Мъхеста брада. — Това не бива да се забравя никога.

Излязоха от универсалния магазин и се настаниха в колата.

— Давай газ и... на север! — провикна се Полуобувка, като опипа тайничко мишлето под ризата си. — Слънце, въздух и вода — чакат ни!

Потеглиха.

Но едва стигнаха до първото кръстовище, когато край тях се струпва много народ и Маншон трябваше да удари спирачките.

— Милите ни дребосъчета! — раздадоха се викове. — Нашите доблестни спасители! Малки и смели любимци!

Нямаше никаква надежда да продължат.

Полуобувка махаше за поздрав през отворения прозорец и с това предизвикваше бурен възторг. Щракаха фотоапарати. Някой им подаде кошница с ябълки. Едно момче нарисува с тебешир на покрива на колата усмихнатите лица на Маншон, Полуобувка и Мъхеста брада.

Но те съвсем не се усмихваха вече.

— И кога ще се измъкнем от този град? — разтревожи се Маншон.

— Във всеки случай няма да е скоро — поклати глава Мъхеста брада. — Образно казано, обградени сме от славата като от стена.

— Наистина — разпери ръце и Полуобувка. — Ние сме нейни пленници.

Обаче в същото време той пак взе да маха през прозореца и с това предизвика нови изблици на възторг.

— Престани най-после — смъмри го Маншон. — Съвсем ще пощурят!

Но Полуобувка сякаш не чу.

— Е, стига де! — разлюти се Мъхеста брада. — Изглежда, много ти харесва да си останеш пленник на славата.

Полуобувка не отвърна, но вече не ръкомахаше към тълпата наоколо. В себе си трябваше да признае, че забележката на Мъхеста

брада си е чиста истина. Колко е приятно да чувстваш вниманието на другите и тук, честно казано, славата нямаше никаква вина.

Навалицата се люлееше край автомобила и кой знае как щеше да свърши всичко това, ако Маншон не беше съзрял зданието отсреща. Там пишеше „Хотел“. Една-единствена дума, която отправи мислите на Маншон в съвсем друга посока.

— Скъпи приятели! — викна той. — Ясно е, че не можем се измъкна от града. Но защо пък да не останем ей в този хотел? Вземаме си стая и си отдъхваме на спокойствие. А утре заран, докато по улиците още няма никой, тихомълком се измъкваме и — право на север!

— Чудесно го измисли! — възхити се Полуобувка. — Нали, Мъхеста брада?

— Чувал съм, че в хотелите има асансьор — колебливо отвърна Мъхеста брада. — И какво ще правя, ако вратата прищипе брадата ми?

Полуобувка се разсмя от сърце.

— Няма да остане завинаги затворена, я! — обясни той. — Щом асансьорът спре, вратата сама се отваря.

Тия думи напълно успокоиха Мъхеста брада и с това въпросът беше решен. Смелчагите слязоха от автомобила на площада и си запробиваха път през ликуващата тълпа към остъклените врати на модерния хотел. Още няколко мига и те вече любопитно се озъртаха в огромното преддверие на хотела.

И тук беше пълно с народ — едни влизаха, други излизаха, допитваха се до администратора, купуваха вестници и сувенири от щанда. Униформени носачи мъкнеха камари куфари към изхода или към асансьора. Смелчагите с радост отбелязаха, че тук никой не им обръща внимание. И не беше чудно — в хотела отсядаха хора от различни градове, дори от други държави, и никой от тях не беше чувал за славните подвизи на тримата приятели.

— Напълно приличен хотел! — отбеляза Полуобувка. — Чувствам как хубавичко ще си починем тук!

А пръстите на краката му шаваха ли, шаваха — за тях нямаше почивка.

— Не ни остава друго, освен да наемем стая — обобщил положението Маншон.

Мъхеста брада закима:

— Ще ни дадат най-хубавото, което имат. Нали сме прочути тук — разсъди той.

Пристъпиха към администратора. При него нямаше никой в момента, но той беше забил нос в някакъв списък.

— Молим една стая за нас — най-после се обади Маншон.

А Мъхеста брада поясни:

— С балкон, ако може!

Администраторът не вдигна глава.

— Резервирана ли е? — рязко запита той.

Смелчагите не схванаха смисъла на въпроса и скромно се умълчаха. А администраторът все така се взираше в списъка. Нито един мускул не трепна по лицето му.

— В командировка ли сте? — най-сетне проговори той.

Отново отговорът беше мълчание.

Полуобувка изгуби търпение.

— Не сме в командировка, просто наминахме насам за ваше добро!

— Какво? — изненада се администраторът. — Не разбирам намека ви.

— Идете да ни видите на щанда за играчки, щом не ви се вярва — отвърна Полуобувка. — Тогава може би ще разберете за какво става дума.

Едва сега администраторът вдигна очи към тях. Лицето му, тъй сериозно преди миг, засия в усмивка.

— Гледай ти! — възторжено ахна той. — Това сте вие!

— Ние ами! — оживи се Полуобувка. — Кой друг, наистина!

— Защо не ми се обадохте веднага? — любезно им се усмихна администраторът.

Беше местен човек, следователно добре осведомен за подвизите им. Отношението му мигом се промени — той захвърли списъка и взе някакви други книжа.

— Може би ще ви устрои двустаен луксозен апартамент. С всички удобства.

— С балкон ли е? — побърза да се осведоми Мъхеста брада.

— Има балкон, нали?

— За съжаление няма! — отвърна администраторът. — Но банята е чудесна, с вана!

— Чувате ли се какво говорите? — избухна Полуобувка. — Според вас Мъхеста брада във ваната ли трябва да спи? Та той не е земноводно!

Този рязък тон обърка администратора.

— Моля за извинение — смотолени той. — Не ме разбрахте. В апартамента наистина има само две легла, но също и диван.

— За съжаление не ме устройва — въздъхна Мъхеста брада. — Аз спя само на открито, на чист въздух.

Администраторът се замисли.

— В такъв случай ни затруднявате — най-после каза той. — Няма да ви оставим да преспите на двора, я!

— Защо не? — оживи се Мъхеста брада. — Какво толкова има там?

Ясно пролича как администраторът си отдъхна.

— Дворът е добре поддържан и представлява сравнително закътано място — занарежда той. — Има и една твърде прилична кучешка колибка. Настаняваме там домашните любимци на нашите гости. Тъкмо сега колибката е свободна. Е, не можем да я сравняваме с един луксозен апартамент, но на вас може би ще ви е удобно там. Имам предвид ръста ви. Да наредя ли да сложат прясно сено или поне възглавница?

— Благодаря, няма нужда — съвсем го успокои Мъхеста брада. — Обичам да спя на голата земя!

— Е, добре! Щом вече сте свикнали така!

Написа им разписка, подаде ключа на луксозния апартамент и им пожела приятно прекарване. Приятелите платиха и се насочиха към асансьора, който идеше да ги отнесе на тринайсетия етаж до техния апартамент.

Мъхеста брада угрижено следеше как вратите на асансьора се отварят и затварят сами.

— Тринайсетият етаж — мърмореше той. — Не е на добро това. Ако брадата ми остане прищипана, а асансьорът се повреди, няма да ми е приятно, докато чакаме да дойде техникът.

И за всеки случай напъха брадата под дрехата си.

Но в същото време ги сполетя неприятност. Към тях се приближи млад човек с униформа на служител от хотела и важно рече:

— Строго е забранено непълнолетни да ползват асансьора без придружители.

— Виж го ти колко е важен! — сръза го Полуобувка. — Едва-що навършил четиринадесет години, и решил нас да поучава.

Действително този служител беше юноша. Ясно личеше, че бузите му още не познават бръснача, а над горната му устна леко тъмнееше едва набол пухкав мъх.

— Излиза, че този хлапак не е чувал за нас — не млъкваше Полуобувка. — Очевидно дори вестници не чете. И чакай ти от такива внимание и учтивост!

Приказваше си Полуобувка, но това не им помогна, докато Мъхеста брада не измъкна брадата си изпод дрехата.

Приблужи до младия човек, разтърси брадата си и каза:

— Извинете, моля, да сте виждали някога у непълнолетен подобна брада?

Полуобувка не закъсня да клъвне момчето:

— Това не ти е нежен мъх над горната устна!

Младежът си глътна езика. Бузите му ярко пламтяха, когато се отдръпна да стори път на смелчагите.

А те влязоха в асансьора, който тъкмо пристигна и вратите му се отвориха сами. Никой от тях досега не беше стъпвал в асансьор и съвсем естествено те бяха неспокойни. Мъхеста брада вардеше с две ръце брадата си, Маншон плувна в пот, а Полуобувка яростно въртеше палците на краката си.

Докато асансьорът се движеше нагоре, Маншон опита да се пошегува, като бършеше потта от челото си:

— Чудесно виенско колело, нагоре-надолу...

От вълнение Маншон пак обърка думите и вместо за асансьор, говореше им за виенско колело.

Пристигнаха благополучно на тринайсетия етаж.

— Великолепно нещо — възхити се Полуобувка. — Жалко е, че в асансьора не се изпада в безтегловност.

Отново бяха в добро настроение.

— Врата като врата — обади се Мъхеста брада. — Асансьорът не бил толкова страшен!

Потърсиха номера на апартамента, отключиха и влязоха.

НЕОЧАКВАНАТА ГОСТЕНКА

Луксозният апартамент напълно заслужаваше името си. Стаите наистина бяха две, имаше всякакви удобства и даже стъклена гарафа с вода, която Полуобувка пресуши на един дъх.

— Все си е по-добре от чешмяната вода — победоносно се огледа той, сякаш наистина не беше пил само вода.

Мъхеста брада застана пред огледалото в огромна позлатена рамка и се зае да сресва разрошената си брада. А Маншон тръгна да разглежда картините по стените.

Още от дете той обичаше рисунките, особено тия, които изобразяваха животинския свят. Затова остана приятно изненадан, когато забеляза голяма цветна картина с три мечки в дълбокия лес.

— Три мечки! — възкликна Маншон. — Представете си само! Три мечки заедно!

— Луксозен апартамент, няма що! — разсъди и Полуобувка.

— Навярно в другите стаи мечките са по-малко!

Обади се и Мъхеста брада:

— Мечките оредяват из нашите гори. Хубаво е, че поне по картините можем да ги видим.

— Жалко, че навремето не успях да се изуча за художник — въздъхна Маншон, а в гласа му прозвучаха скрити нотки на печал. — Толкова е хубаво да се рисуват мечки и всякакви други живи същества.

— Би могъл и сега да опиташ — успокои го Мъхеста брада.

— Никога не е късно да се учи!

— Ще трябва да започнеш с по-примитивни представители на животински свят — продължи мисълта на Мъхеста брада Полуобувка. — С дъждовни червеи например. А щом ти провърви, заемаш се и с по-сложни рисунки. Аз не бих се изненадал ни най-малко, ако накрая успееш и кенгуру да ни нарисуваш.

Но Маншон безнадеждно махна с ръка.

— Ох, оставете! Минало ми времето то! Не ме утешавайте — едва не изхлипа той.

Полуобувка пристъпи към него и дружески положи ръка на рамото му.

— Няма за какво да жалиш, скъпи приятелю — ободри го той. — Вярно е, че не си художник, но затова пък ти си поет. Стига да поискаш, ще напишеш стихове и за дъждовния червей, и за кенгуруто.

— Вярно е — плахо се усмихна Маншон. — Честно казано, словото ми се удава. Но, от друга страна, стиховете трудно биха ме прославили.

— Зарежи това, скъпи Маншон! — едва не се разлюти Мъхеста брада. — Не ти ли дойде до гуша от славата ни? Дебне ни на всяка крачка! Имаме слаба надежда поне тук да си отдъхнем от нея.

Но едва издумал, и телефонът на писалището иззвъня. Беше толкова неочаквано, че приятелите потрепераха от изненада. После се възряха с недоумение един в друг.

— Чудесна почивка, няма що! — разлюти се Полуобувка. — Дрънчи като хлопка на дива коза!

— Няма да се обаждаме — отсече Мъхеста брада. — Нищо добро няма да излезе от това!

— ... Шест... седем... осем... девет... — броеше иззвъняванията Полуобувка.

— Кой ли може да е? — зачуди се Маншон.

Мъхеста брада сви рамене.

— ... тринайсет... четиринайсет... петнайсет... — продължаваше да брои Полуобувка.

Но който звънеше, беше упорит и не оставяше слушалката.

— ... осемнайсет... деветнайсет... дваайсет...

— Може да е грешка — изрази надежда Маншон.

Мъхеста брада отново сви рамене.

— ... дваайсет и четири... дваайсет и пет... дваайсет и шест... дваайсет и седем... — не млъкваше Полуобувка.

Нервите им не издържаха. Тримата едновременно се устремиха към телефона.

Полуобувка се оказа най-пъргав и сграбчи слушалката:

— Ало!

— Ало-о-о! — дочу се приятен женски тембър толкова ясно, че дори Мъхеста брада и Маншон разбираха думите. — Стаята на смелчагите ли е?

Грешка нямаше.

— Не стая, ами луксозен апартамент с три мечки — важно обясни Полуобувка. — Откъде се обаждате?

— Тук съм, долу, във фоайето на хотела — отвърна непознатата. — Незабавно трябва да се видя с вас.

— По какъв въпрос? — опита се да я отклони Полуобувка.

— По много важен! — прозвуча отговорът.

Полуобувка се извърна озадачен към Маншон и Мъхеста брада, но и те изглеждаха съвсем объркани.

— Коя ли може да бъде? — прошепна Мъхеста брада. Същото повтори в слушалката Полуобувка, но съвсем не шепнешком.

— Коя сте вие?

Въпросът прозвуча рязко и неучтиво, но непознатата не изглеждаше да е засегната.

— Веднага идвам при вас — отвърна тя. — Ще се видим!

Трак. И от слушалката зазвучаха къси сигнали.

— Ало! — развика се Полуобувка.

Сигналите продължаваха.

— Остави тая слушалка — обади се Маншон.

— Значи тя идва! — чудеше се Мъхеста брада.

Полуобувка кимна:

— Да почакаме!

Не се наложи да чакат дълго. След няколко минути на вратата се почука.

— Моля! — подвикна Полуобувка.

Непознатата влезе.

Беше добре облечена дама на средна възраст и с приятна външност. Би изглеждала много по-добре, ако не беше тъй силно гримирана. На ушите ѝ висяха големи златни обеци, по пръстите проблясваха скъпоценните камъни на пръстените ѝ, а на китките ѝ звънтяха сребърни гривни.

— Здравейте, мои малки приятели! — каза тя мило усмихната. — Видях пред хотела автомобила ви и реших, че сте се настанили тук!

Маншон непохватно ѝ махна да заеме креслото, тя седна, съзря картината с трите мечки и изведнъж занарежда с печален гласец:

— Ако знаехте само колко съм самотна!

— О-о! — съчувствено възкликна Маншон. — И аз бях тъй самотен! Прекрасно ви разбирам! Вие пишете ли си писма?

Дамата поклати глава.

— Не, не! — отвърна тя. — И през ум не ми е минавало. Ако трябва да съм откровена, това е работа за ученици и писатели. В края на краищата написаното е застинало навеки слово, а аз съм жадна за разговор очи в очи. Затова и дойдох при вас.

— Само да си побъбрим ли? — изненада се Мъхеста брада.

— Не, разбира се! — продължи тя. — Ако трябва да съм откровена докрай, не съм дошла само за едната приказка. Дълго време имах кученце, едно очарователно същество, но остаря и угасна от слабост. Сега идвам да разбера дали някой от вас няма да ми го замести.

— Да замести кученцето?... — смая се Мъхеста брада.

— Именно — хитро се поусмихна дамата, като внимаваше все пак да бъде особено любезна. — В това е целият въпрос.

В стаята се възцари дълбока тишина.

— Извинете — обади се най-после Маншон. — Как така кученцето ще е ваш събеседник? Животните не разсъждават, а и кучетата не говорят.

— Разбирате ме съвсем едностранчиво, драги мой — пак се усмихна дамата. — Не е задължително събеседникът да умее да говори. Важното е да те слуша, а моето кученце правеше тъкмо това.

И отново мълчание, нарушено този път от дамата.

— Имам установени навици — подхвана тя. — От моя страна всичко ще бъде много коректно.

И тя внимателно се взря в смелчагите.

— Ей този от вас, с брадата, ми харесва най-много — кимна тя към Мъхеста брада.

— Какво? — не повярва на ушите си Мъхеста брада. — За мене ли се отнася?

— Да, да — повтори тя. — Вие сте толкова екзотичен! Просто жива ваза с цветя!

После изви очи към Полуобувка и Маншон и добави:

— Много ви моля да не се засягате. Предпочитам брадатия ви приятел, но съвсем не искам да ви обидя. Разберете ме добре, не мога да взема и трима ви. Жилището ми е малко.

— Извинете — най-последно продума Мъхеста брада. — Преди всичко бих искал...

— Разбирам, разбирам — прекъсна го дамата. — Вие сте едно приказно човече, нали? Тъкмо поради това ви искам! Виждате ли, има хора, които отглеждат куче или коте, папагал или костенурка, хамстер или морско свинче. Но честна дума, досега не съм чула някой да си има приказно човече. Това е твърде оригинално, не съм ли права?

Мъхеста брада трескаво размисляше как да надхитри тази жена, но този път мъдростта му беше безсилна. Нищо не му идваше на ум, затова пък думата взе Маншон.

— Когато си самотен, налита те безсъние — подхвана той. — Вярвам, че и вие имате своите безсънни нощи, ако наистина сте самотна, както казахте.

— Да — потвърди дамата. — Безсънието наистина ми причинява много грижи.

— Ето виждате ли? — продължи мисълта си Маншон. — Работата е в това, че Мъхеста брада спи само на чист въздух. Нощем вие въобще няма да имате възможност да разговаряте с него и безсънието ви изобщо няма да изчезне.

Полуобувка мигом схвана накъде бие Маншон и побърза да се намеси в разговора:

— Мъхеста брада няма да остане дори и в този луксозен апартамент. Ще спи на двора тази нощ.

— Наистина ли? — вдигна вежди дамата. — Странен навик. Но човек може да се отучи от много и най-различни привички.

Междувременно Мъхеста брада най-последно се съвзе.

— Никога няма да изоставя приятелите си — решително заяви той. — Тримата няма да се разделим за нищо на света, ще споделяме заедно скърби и радости.

— Много добре го каза! — трогна се Маншон и скришом избърса една сълза.

И Полуобувка не остана безразличен.

— Нашият Мъхеста брада е истински другар — обърна се той към дамата. — Вие се погрижете да си вземете ново кученце. Или да речем, морски лъв... или бог знае още какво!

Жената видимо се засегна.

— Вие не ме учете, млади момко! — сопна се на Полуобувка тя. — Шавайте с пръстите на краката си, колкото си щете, но устата си дръжте затворена. Дали ще си взема у дома морски лъвове или морски змей, остава лично моя работа!

— Извинете, моля! — побърза да я успокои Маншон. — Убеден съм, че Полуобувка съвсем не искаше да ви обижда. Лично аз с удоволствие бих рисувал моржове. За съжаление не ми се удаде случай да уча рисуване и всичко остава една несбъдната мечта.

Мъдрите думи на Маншон видимо оказаха въздействие.

— От мечтите няма вреда — вече съвсем спокойно отвърна дамата. — Особено са необходими те на всеки самотник.

И тя стана от креслото, оправи пред огледалото къдриците си и тихо произнесе:

— Отивам си! Довиждане, скъпи мои!

— Довиждане — отвърнаха в хор смелчагите.

Вратата се отвори и затвори след нея. Отиде си! Приятелите останаха смълчани. В този момент телефонът отново иззвъня — екливо и неочаквано, както преди малко.

Полуобувка грабна слушалката.

— Стаята на смелчагите ли е? — прозвуча непознат женски глас.

— Не! Това е гнездо на мечтите! — отвърна Полуобувка. И пусна слушалката върху вилката на телефона.

ТАЙНСТВЕНАТА СЯНКА

Мъхеста брада лежеше сред люляковите храсти в двора на хотела.

Нощта настъпи и доведе със себе си тишината. Заглъхна музиката в ресторанта, затихнаха улиците — нито шум от мотори, нито човешка гълчава. Един след друг гаснеха прозорците на хотела. И на тринайсетия етаж отдавна не светеше. По високото смрачено небе проблясваха светли звезди.

Хубаво беше, но кой знае защо, сънят не идваше. Мъхеста брада се въртеше от едната на другата страна, опитваше се да не мисли за нищо, постара се да лежи, без да шавне — нищо не помагаше. Стана още по-зле, когато по късна доба изгря огромният златен диск на пълната луна. Привечер Маншон беше докарал автофургона в двора и сега лунните лъчи падаха точно върху фаровете. И те блестяха злоещо и неприятно като две безкрайно зли очища.

Мъхеста брада изпитваше странна потиснатост, която не можеше да си обясни. Нямаше причина да се безпокои за каквото и да е. Очакваше ги чудесна почивка. Рано сутринта ще се измъкнат от града и хайде, към топлия морски бряг. Образно казано, щяха да отмият от себе си тази досадна известност, от която нямаха мира. Следователно всичко им беше наред.

Но сънят бягаше от очите му. Що да стори?

Припомни си прастарата игра за приспиване и започна да брои наум: „Едно, две, три, четири... — и при това здраво стискаше клепачи, — дванайсет, тринайсет, четиринайсет, петнайсет...“

Иди му разбери как това броене внезапно му припомни Полуобувка и как той броеше телефонните извънзвонения. Да-а-а, онзи телефонен разговор! И дамата! Ами ако тя го открадне, щом заспи сега? Нали се оплакваше от безсъние?...

Мъхеста брада се разсъни дотолкова, че чак забрави и да брои. Да-а-а, дамата! Само като си помислиш! Гледай я ти какво ѝ се искало! Да го отглежда като свой домашен любимец! Вместо кученце! Дали това не е причина за безсънието му в този момент? Да го сравняват с домашно кученце?

Естествено за него нямаше нищо унижително. Важното е хората да се отнасят добре с животните. И в тоя миг...

Спомни си, че администраторът го посъветва да преспи в кучешката колибка. Трябваше да е тук нейде из двора. Мина му през ума, че щом го вземат за кученце, не е зле да се заинтересува по-подробно от живота на кучетата. Реши да открие колибката.

Седна, огледа се наоколо. После стана и се заозърта.

Аха, ето я там! Откри я начаса благодарение на лунната светлина. Малка къщичка, само че без прозорци, а вместо врата — сводест отвор.

Без да бърза, Мъхеста брада се запъти натам, после се спря да огледа всичко.

„Интересно, как ли се чувстват кучетата вътре?“ — чудеше се той.

И за да бъде съвсем наясно, той пропълзя навътре и остана да лежи пред вратата, вирнал глава съвсем по кучешки.

— Не е лошо — каза си Мъхеста брада.

Опита се да си представи, че наистина е кученце. И какво трябваше да чувства това същество в своя дом? Трудно беше да се отгатне. А предишното безпокойство отново стегна сърцето му. Предчувствие за нещо лошо ли? Може би така му влияеше бялата лунна светлина. Мъхеста брада търсеше обяснение, но то му убягваше. Лунната светлина наистина навява тревожни чувства и това не е тайна за никого. Навярно и кучетата изпитват безпокойство, нали понякога вият срещу пълната луна.

Но ето че луната вече се снишаваше към хоризонта и призрачните сенки из двора постепенно се удължиха.

„Какво ли изпитват кучетата, когато се взират в сенките на нощта? — питаше се Мъхеста брада. — Проследяват ли дългата сянка на покрива, поела след залязващата луна?“

И в тоя момент...

Мъхеста брада потрепера. Така се беше вживял в ролята на куче, че едва не лавна.

На двора се беше появила още една сянка. Нямаше я преди. И тази сянка... беше на човек!

Бавно и много внимателно тайнствената сянка се промъкна към автомобила на Маншон. Спря се там, повъртя се наоколо, застоя се, после надникна през стъклата. Мъхеста брада прекрасно осъзна какво би изпитало едно куче — би се втурнало с ярост към тайнствената сянка.

Но Мъхеста брада не беше куче! Не му хареса онзи, който сновеше край автомобила им, но все пак Мъхеста брада остана да лежи в колибката. Реши да прикрие чувствата си и да проследи какво ще стане по-нататък!

Сянката се закова на едно място. Пълна тишина! Сянката стоеше безмълвна като всяка сянка.

Кой ли можеше да е? Някой любител на автографи? Мисли си, че смелчагите нощуват в автомобила, и е дошъл да ги помоли да изпишат имената си. Надявал се е, че това може да стане нощем, без да чака ред. Но, от друга страна, защо ще се промъква в двора на хотела като крадец? Да не би изпросването на автографи да е нещо срамно и нередно? А сянката все тъй стоеше неподвижно като всяка сянка.

Ами ако наистина е крадец? И какво можеше да иска от тях? Може би самия автомобил? Едва ли! Всеки крадец трябва да знае, че така няма да стигне далеч — смелчагите са известни, хората познават и автомобила им.

И тогава Мъхеста брада съзря в ръцете на непознатия голяма пазарска чанта. Може би той желаше да изрази своето уважение към смелчагите и им носеше нещо вкусно за почерпка. Пирожки например!

При тази си мисъл Мъхеста брада неволно се усмихна — от него нямаше да излезе куче, защото то би се сетило не за пирожки, а за кокал например.

Сянката отново се раздвижи и бавно се отдалечи от автомобила, като размахваше чантата. Тя се люлееше тъй леко и свободно, че Мъхеста брада разбра — чантата беше съвсем празна. Нито пирожки, нито кокал можеше да има в нея.

Скоро сянката се озова до люляковите храсти, тъкмо там, където Мъхеста брада се беше излегнал най-напред. Мъхеста брада с благодарност си помисли, че стори добре, като се отказа да ноцува там и послуша администратора, който му препоръча кучешката колибка. В сравнение с люляковите храсти сега беше на по-сигурно място.

Тайнственият непознат запали джобно фенерче и светлината зашари под храстите.

„Нищо няма да откриеш там! — смееше се в себе си Мъхеста брада. — Да беше минал преди малко...“

Успокои се и очите му взеха да лепнат за сън. Стори му се, че нейде отдалече се чува песен на звънчета. Ами, откъде можеха да се вземат звънчета тук?

Когато Мъхеста брада отново отвори очи, джобното фенерче беше угаснало. Утринната заря багреше крайцеца на небето.

„Скоро ще съмне“ — помисли си Мъхеста брада.

Ще дойдат Маншон и Полуобувка, тримата ще се настанят в автомобила и ще се втурнат във от града по пустите улици. Скоро ще се озоват край топлото море. Вълните ще плискат спокойно и ще им навяват сън. А те ще се зариват в пясъка, ще си поръчат колкото си щат лимонади. Ще отпиват по глътка, по две. И ще бъде тъй приятно, тъй приятно...

Мъхеста брада се унесе в сън.

И виж ти какво видя!

Зазвъняха звънчетата... Прекрасен зимен ден. Над снежната равнина се носи сладък звън. О, не — лято е! Слънцето грее... Майка му е опънала люлката наскоро полето. А Мъхеста брада е мъничък, толкова мъничък, че брадата му стига едва до кръста. Майка му го взема в прегръдките си, вдига го от люлката и го люлее на ръце. Нани-нани-на! Толкова е приятно, толкова е хубаво!...

ИЗЧЕЗВАНЕТО НА МЪХЕСТА БРАДА

Маншон се разбуди много преди изгрев-слънце. Без да губи време, той скочи от леглото си и се залепи за прозореца. Чудесно! Улиците пусли — нито хора, нито автомобили. Само една подранила цистерна за мляко профуча наблизко, а край хотела метачът вече бръскаше тротоара.

Маншон дръпна завесите и се хвърли към Полуобувка.

— Време е да тръгваме — развика се той и раздруса Полуобувка за раменете. — Морето ни зове!

Полуобувка отвори очи и рипна от леглото.

— Морето ни зове! Морето ни зове! — щастливо се развика и той. — Най-после отиваме в отпуск! Една хубава екскурзия с автомобиля и после всички радости, които морето може да ни предложи!

Но тъй като морето беше все още далече, Полуобувка побърза да се вмъкне във ваната, за да вкуси като начало на отпуска им поне от нейните радости.

Полуобувка дълго трополи из банята и когато най-после се показва навън, беше още по-палав и дяволит от когато и да било.

— Не е ли ваната едно малко море? — в сладка премала разсъждаваше той. — Прекрасно освежава!

Маншон с удоволствие би се отпуснал във ваната или поне би взел един душ, но не искаше да тръгне на път с мокро кожухче. Само изми ръцете си и наплиска с вода очите си.

Повече нямаше какво да правят в този луксозен апартамент. Превъртяха ключа и слязоха долу с асансьора.

За разлика от вчера сега във фоайето на хотела беше необичайно тихо. Никакви хора. Пълна тишина. Само администраторът стърчеше на своето място. Маншон и Полуобувка пристъпиха към него да му предадат ключа.

— О-о? — изненада се той, когато съзря смелчагите. — Не се каните да напуснете хотела, нали?

— Тъкмо това ще направим — обясни Маншон. — В отпуск сме и тръгваме за морето.

— Първо едно автопътешествие и после — на плажа — не се стърпя и Полуобувка.

Администраторът въздъхна.

— Е, да, разбирам ви — поклати глава той. — Остава ми само да съжалявам, че тъй скоро си отивате от тук.

— Какво да се прави — отвърна Маншон.

— Надявам се, че останяхте доволни от удобствата, които ви предложихме — каза администраторът.

— Разбира се — побърза да потвърди Маншон. — Дълбоко впечатление ми направи картината с трите мечки.

— И банята! — обади се Полуобувка. — Ваната е като малко море. Жалко, че нямаше пясък, хубавичко щях да се заривам.

При тия думи лицето на администратора се изопна.

— Но защо не ми казахте? — затюхка се той. — Щях да уредя и пясък да ви сложат. Умея да се оправям с тия неща.

Маншон се смути.

— Ех, и вие сега!... — смотолеве той. — Не е необходимо, наистина!

И Полуобувка се опита да успокои администратора.

— Няма нищо — много ласкаво каза той. — За толкова кратко време и без пясък изкарахме някак си.

— Изкарахте някак си? — повтори объркан администраторът. — Никога няма да си простя, че в такъв луксозен апартамент тъкмо вие сте изкарали някак си! Много ви моля, когато друг път наминете насам, поискайте всичко по-навреме!

— Стига да се сетим какво да поискаме — измънка Маншон.

— Каквото и да е — обясни администраторът. — Като този пясък например, а и всичко друго...

Администраторът им се усмихна на сбогуване. Маншон и Полуобувка излязоха навън. Беше съмнало вече. По улиците се мяркаха първите забързани минувачи, тук-таме се виждаха и автомобили.

— Трябва да побързаме — обади се Маншон. — Още малко и ще ни притиснат отново.

Кривнаха зад ъгъла, минаха под високата арка и стъпиха в двора на хотела. Скоро и двамата бяха в автомобила.

Маншон запали мотора.

— А къде е нашият мил Мъхеста брада? — озърна се той.

— Кой знае къде е захъркал под дебелината си брада — пошегува се Полуобувка.

Маншон наду клаксона.

Нищо. Мъхеста брада не се появи.

Още един, по-дълъг сигнал.

В отговор — тишина.

— Чудна работа! — угрижи се Маншон. — Обикновено Мъхеста брада се събужда преди нас.

За трети път натисна клаксона, но тъй като Мъхеста брада никакъв го нямаше, Маншон угаси мотора.

— Налага се да го потърсим — отсече той.

И те затърсиха — надникнаха под люляковите храсти, претършуваха двора. От Мъхеста брада — ни вест, ни кост!

— Може би е тръгнал сам? — усъмни се Полуобувка. — Усетил е зова на морето и се е запътил натам. Морето въздейства много силно, трудно е да устоиш!

— Не дрънкай глупости! — махна с ръка Маншон. — Мъхеста брада може и да е дочул зова на морето, но той не е такъв смелчага, който да зареже приятелите си и без да обели дума, да се затири натам! Забрави ли какво каза на оная дама? Никога няма да ни изостави и ще дели с нас радости и скърби.

— Добре, де! — съгласи се Полуобувка. — Но къде се е дянал сега? Ние тук се тревожим за него, а той пет пари не дава за нас!

Маншон потъна в размисъл.

Къде наистина би могъл да бъде Мъхеста брада? И какво ли всъщност го е сполетяло?

— Надявам се, че никой не го е настъпил тук, докато е спал — изведнъж се обади Полуобувка. — Понякога такива неща завършват доста зле!

Маншон стреснато се взря в Полуобувка.

— Ами ако наистина е станало така?... — промълви той с треперещ гласец. — Някой го е настъпил в тъмното... Напълно е възможно!

— И още как — разпали се Полуобувка. — Костите му натрошени и може още по-зле да е станало! Да се надяваме, че поне навреме са го отнесли в болницата.

Лицето на Маншон прибеля като платно.

— Костите му натрошени — повтори той. — И това в началото на отпуска?... Просто ужас!

— Не е приятно, естествено — разсъди Полуобувка. — Да си на плажа с гипсиран крак — ама че гледка! Защото, както се казва, гипсът си е гипс! Ти как смяташ?

Маншон не отвърна. В момента мислеше за нещо съвсем друго. Ясно си представяше как Мъхеста брада лежи нейде из болницата. И което беше още по-трагично, сам-самин сред чужди хора. Без някой да му съчувства или просто да го утеши. Маншон прекрасно познаваше самотата. Какви тъжни чувства му навяваше тя едно време, макар да беше здрав и читав. Но ако тогава го беше настигнала бедата, както е сега с Мъхеста брада?...

Маншон не посмя да продължи мисълта си. Очите му плувнаха в сълзи.

— Виж ти? — зачуди се Полуобувка. — Какво има?

А когато видя как сълзите на Маншон се стичат по кожухчето му, Полуобувка внезапно съжали, че приятелят му не се потопи във ваната, защото маншонът му и без това сега щеше да подгизне. А дали от сълзи, или от водата в банята — в края на краищата какво значение можеше да има.

— Бедни Мъхеста брада — нареждаше Маншон, — къде лежиш сега с потрошени нозе?

— Не бъди толкова уверен — опита се да го утеши Полуобувка. — Не е сигурно дали са счупени двата му крака, или само единият.

— Мислиш ли, че е възможно? — с внезапна надежда вдигна очи към него Маншон.

— А защо не? — продължи мисълта си Полуобувка. — Нищо не се знае със сигурност. Възможно е да са пострадали не краката, а ръцете му.

Това вече не биваше да го казва.

— Ръцете ли? — извика Маншон и сълзите му отново рукоуха. — Боже бой, колко е несправедлива съдбата понякога! Нима Мъхеста брада е сторил някому зло с ръцете си? Напротив! С ръцете си той

събираше вкусни горски плодове и ги делеше с приятелите си. С ръцете си вареше превъзходен чай от еленов мъх, бранеше невинните птичета от злите котараци и дори отровно змийче прибра при себе си като по-голям брат. А каква е съдбата му сега? Ръцете му — натрошени, да не може да прави добрини с тях.

Маншон нареждаше неудържимо и Полуобувка съвсем клюмна до него.

— Е-е-е! — промърмори той, като преглътна няколко пъти.

— Може пък едната му ръка да не е пострадала. Знаем ли какво точно се е случило, я?

— А според теб коя от ръцете му е останала здрава? — през сълзи запита Маншон. — Лявата или дясната?

— Да се надяваме, че е дясната — отвърна Полуобувка и в същия миг разплакан се хвърли в прегръдките на Маншон.

Нито един от тях не беше в състояние да продума. Проливаха сълзи, опрени един до друг, и изглеждаха неутешими. И тъй като Полуобувка ронеше сълзи по гърба на Маншон, дрехата му наистина съвсем подгизна.

В БОЛНИЦАТА

Най-после сълзите на Маншон и Полуобувка пресъхнаха. Но в очите им, зачервени от плача, се утаи дълбока печал и те сега безмълвно сезираха един в друг.

— Трябва да предприемем нещо! — пръв се обади Маншон.

— Правилно! — съгласи се Полуобувка. — Бездействието убива надеждата.

Преди всичко решиха да се отправят към болницата. Ако предположението им се окажеше вярно и някой наистина беше настъпил през нощта Мъхеста брада, би трябвало сега той да е в болницата. Но когато, едва седнали в колата, те се измъкнаха от двора на хотела, веднага се разбра, че няма лесно да си пробият път. Най-напрегнатият час беше настъпил вече. Автомобилите се носеха по улиците като железен поток, а хората се тълпяха в гъсто множество. Забелязаха автофургона на Маншон и побързаха да го обкръжат. Няколко момчета вече надничаха през прозорците на автомобила.

— Отново сме пленници на славата — загрижено се обади Полуобувка. — Всеки момент ще ни притиснат отвсякъде.

— Прав си! — изпъшка и Маншон.

Но виж ти, излезе им късметът — дочу се внезапен вой на сирена, хората се заковаха на място и обърнаха любопитно очи натам, откъдето звукът все повече се приближаваше. Движението на колите замря. Никой не смееше да шавне по улицата.

— Сега! — извика Маншон. — Сега или никога!

Когато линейката се изравни с тях край хотела, Маншон даде газ. Автомобилът подскочи и в следващия миг Маншон се залепи зад линейката.

— Ще я следваме неотстъпно — заяви той. — Да става каквото ще!

— Само внимавай да не налетиш на линейката! — предупреди го Полуобувка.

Маншон не отговори. Караше след бясно носещата се линейка и това поглъщаше цялото му внимание. Само да не изостане! И да не

блъсне линейката отзад! Най-нищожна грешка или даже разсейване можеше да доведе до тежко пътнотранспортно произшествие.

Навсякъде автомобили и пешеходци навреме и почтително правеха път на линейката. А след нея безпрепятствено се промъкваше и автофургонът на Маншон. Никому и през ум не минаваше, че смелчагите следват линейката, за да се придвижат напред. На нито един пазител на реда не би му хрумнало да обвини Маншон в превишаване на скоростта. Всички смятаха, че смелчагите се носят след линейката, за да се изпълни някакво тяхно желание или бързат за важна работа.

Най-после линейката спря пред болницата — всъщност Маншон и Полуобувка тайно се бяха надявали тъкмо на това. Разбира се, сега и Маншон трябваше да гарира колата си. Когато санитарите изнесоха от линейката носилката с пострадалия и се отправиха към входа на болницата, приятелите ги последваха.

Едва сега Маншон се сети, че не носят нищо на Мъхеста брада.

— При болен не се ходи с празни ръце — затюхка се той. — Трябваше да вземем нещо. Най-малкото плодове! Или цветя!

Но Полуобувка беше на друго мнение.

— Да няма рожден ден! — възрази той. — Помисли какво може да излезе. Мъхеста брада е целият в гипс, а ние го отрупваме с цветя като паметник!

— Е, добре! — съгласи се Маншон. — За цветята както и да е! Но можехме все пак да му вземем нещо вкусно.

Полуобувка пак не се съгласи.

— Мъхеста брада цени чувствата повече от всичко друго! — отсече той. — Няколко сладкиша не биха му заменили истинското приятелство. За нас е важно как се чувства той, а не да го тъпчем с ядене.

Полуобувка беше убедителен и Маншон се съгласи с него. Точно тъй! В края на краищата всякакви там мармалади или шоколади не могат да се сравняват с едно искрено съчувствие.

Но къде да търсят Мъхеста брада? Болницата е огромна и няма да тръгнат от стая в стая, я? Смелчагите се заозъртаха смутено. Един човек с бяла престилка току се запъти към тях. Огромните му очила с дебели стъкла и малката бяла шапчица подсказваха, че това ще да е лекарят.

— Извинете, моля — пристъпи към него Маншон. — Бихте ли ни казали в коя стая лежи Мъхеста брада?

— А-а, брадатият?... — промърмори лекарят, поспря се, като да си спомни нещо, и каза: — Онзи, дето се занимава с животни ли?

— Точно така! — подскочи Полуобувка. — Животните са голямата му слабост!

— Вярвам, вярвам — отвърна лекарят и лицето му стана загрижено. — За съжаление подобна слабост понякога се заплаща твърде скъпо!

— Несъмнено! — закима Полуобувка. — Аз например винаги внимавам с животните. Веднъж имах глупостта да се изправа очи в очи с един плъх и вярвайте ми, това ми е обеща на ухото за цял живот!

Но Маншон не възнамеряваше тъкмо сега да обменят мнения за животните.

— Кажете, моля, какво му е? — обърна се Маншон към лекаря, готов да чуе всичко.

Полуобувка не закъсня:

— Страхувам се, че... просто са го настъпили.

Лекарят смъкна очилата си и се зае да ги трие с носна кърпа. После каза:

— Боя се, че имате право!

Смелчагите се хванаха за главите и пребледняха като платно.

— Значи така! — извика Маншон.

— Не е възможно! — не се предаде и Полуобувка.

Лекарят сложи очилата си.

— За съжаление така е! — отвърна той. — Не твърдя, че подобно нещо се случва всеки ден, но сега положението е именно такова.

— Трябва да го видим! — проплака Маншон.

Полуобувка изграка като чайка:

— Начаса трябва да го зърнем!

Лекарят се взря внимателно в тях:

— Вие какви сте му?

— Негови приятели — отвърна Маншон.

— Ние сме единствените му приятели — уточни Полуобувка. — Освен нас той си няма нийде никого.

— А, така ли? — отвърна лекарят. — Е, щом си няма нийде никого, поемам отговорността да ви пусна при него. Едно свиждане с

приятелите ще го подкрепи най-добре, не мислите ли, че съм прав?

Смелчагите закимаха в знак, че мислят именно така.

— Но пак напомням, че положението му е твърде сериозно — продължи лекарят. — С вас като негови приятели мога да бъда откровен. Ребрата му са натрошени, възможно е вътрешните органи също да са пострадали. Не бива да се бавите при него, пускам ви за не повече от пет минути.

Смелчагите отново закимаха и тогава лекарят ги поведе по дългия коридор. Чак в края те спряха пред една врата.

— Чуйте! — прошепна силно изплашен Полуобувка. — Някой стене там!

И без да напрягат слух, лесно дочуха странните звуци. Неясен говор, болезнен стон, отново отделни думи.

— Вашият приятел стене непрекъснато — обясни лекарят. — Наложил се да го настаним в самостоятелна стая, за да не безпокои другите болни.

С тези думи той отвори вратата и ги покани вътре.

— Имате гости! — подвикна лекарят и се обърна към смелчагите: — Не искам да ви преча с присъствието си, но не забравяйте — не повече от пет минути! По-късно, когато болният започне да се поправя, ще увеличим времето за свиждане.

Маншон и Полуобувка благодариха на лекаря и пристъпиха към леглото на болния. Не е трудно да си представим изненадата им, когато зърнаха в него съвсем непознат човек с голяма черна брада. На свой ред и той ги изучаваше. В тъмните му очи се мярна радост и... очевидно смущение.

Смелчагите останаха заковани пред леглото на болния и не смееха да шавнат.

— Казвам се Волдемар! — прекъсна мълчанието болният и им протегна ръка. — Наистина се радвам да се запозная с вас.

— Маншон — представи се Маншон и подаде ръка. — Приятно ми е!

— Радостта ми е неописуема! — заяви Полуобувка и също подаде ръка. — Страхувахме се, че тук лежи нашият приятел...

Маншон забеляза как през очите на Волдемар премина сянка и побърза да прекъсне Полуобувка.

— Бояхме се, че тук лежи наш неизвестен приятел, при това целият в гипс! — поясни той. — Сега с облекчение виждам, че поне

ръцете ви са здрави и читави.

— И краката — допълни Волдемар и тъгата в очите му се разсея. — Само ребрата ми са счупени и ми е поразместено едно-друго. Но няма нищо чудно, общо взето, размина ми се. Да те настъпи цял слон...

— Слон ли? — едновременно викнаха Маншон и Полуобувка.

— Именно слон — продължи Волдемар. — Ама вие не знаете ли? Аз съм работник в зоологическата градина и тъкмо там ме настъпи слонът, съвсем случайно.

— С животните трябва да се внимава — с разбиране отбеляза Полуобувка. — Веднъж и с мен се случи подобна история. Настъпих случайно, но не слон, а едно отровно змийче. Бях на косъм от смъртта.

— Тъй е то! — съгласи се Волдемар. — С животните наистина трябва да се внимава.

— Навярно много страдате? — съчувствено запита Маншон. — Още от вратата чухме как стенете!

— Пъшкам, ами! — призна си Волдемар. — Но не толкова от болката, колкото от мъка. Не мога без любимия си слон и сега толкова ми е криво, че ми се реве на глас.

— Повече от странно — не разбра мисълта му Полуобувка.

— Слонът ви е настъпил, а вие чезнете от мъка по него?

— Така си е — закима Волдемар. — Не мога да ви го обясня, но е истина.

Лицето на Волдемар странно просветна, дори огромната му брада не можеше да скрие някакво вътрешно озарение. Погледът му омекна и Волдемар се унесе в мечти. Маншон и Полуобувка осъзнаха, че сега в мислите си Волдемар е при своя слон. Те тактично се умълчаха.

В този момент вратата се отвори и в стаята влезе сестрата, понесла термометри в ръце.

— Добро утро — поздрави тя Волдемар и ласкаво кимна на смелчагите. — Как се чувстваме днеска?

— Благодаря за вниманието, сестра Кирсипуу. Много съм добре! Както виждате, и гости си имам!

— Виждам, виждам — отвърна сестрата и подаде един термометър на Волдемар, който веднага го мушна под мишницата си. — Надявам се, че гостите няма да те преуморят.

Като каза това, тя оправи одеялото на Волдемар и излезе. Последните й думи напомниха на Маншон и Полуобувка, че е време и

те да си тръгват. Пет минути не са много време и навярно вече бяха изтекли.

— Кога ще дойдете пак? — запита Волдемар.

Маншон и Полуобувка се спогледаха. Кога ли наистина можеха да го посетят отново?

— Може би утре? — измънка Маншон.

— Да — разпали се и Полуобувка. — Още утре!

— Нямате представа колко радост ми доставихте! — усмихна им се Волдемар.

Едва вратата тракна зад гърба им, и в стаята отново се разнесоха тежки стонове.

— Дотук всичко беше много добре — разсъди Полуобувка. — Но още нищичко не сме узнали за нашия Мъхеста брада.

Обсъдиха въпроса и накрая решиха да се обърнат към регистратурата. Но оттам твърдо им заявиха, че никакъв Мъхеста брада не е записван в болницата.

— Може заради ниския му ръст да са го приели в детското отделение — предложи администраторът.

Маншон и Полуобувка обаче обясниха, че брадата на Мъхеста брада стига чак до земята и не е възможно да го вземат за дете, това е изключено.

Регистраторът се съгласи с тях.

— Разбирам затрудненията ви — каза съчувствено той. — И ако наистина някой го е настъпил, както предполагате, непременно ще го приемем в болницата. Но преди това ще трябва да го откриете.

— Естествено — закима Полуобувка.

Беше ясно, че просто трябваше да издирят Мъхеста брада.

Нямаше какво повече да правят в болницата. Благодариха на администратора и си тръгнаха.

ЯКИЧКА ЗА МАНШОН

Маншон и Полуобувка се заседяха на главното стълбище пред болницата.

— И накъде сега? — запита Полуобувка с безкрайна безнадеждност в гласа.

— Натам, накъдето ни отведе следващата линейка — отвърна Маншон.

За жалост не бяха в състояние сами да определят посоката си. Улиците гъмжаха от народ, нищо чудно автомобилът им пак да бъде обсаден. Най-сигурно беше пак да тръгнат след линейка. Където ги отведеше тя, там щяха да търсят и Мъхеста брада.

Не се наложи да чакат дълго, когато прозвуча познатият им вой и нова линейка закова спирачки до стълбището на болницата. Отвориха вратите ѝ, измъкнаха болния с носилка, понесоха я към входа.

— Да запалим колата — разбърза се Маншон. — Може би ще тръгнат начаса.

Скоро се разбра, че Маншон беше прав. Едва-що седнаха и моторът забоботи, когато санитарите на линейката се завърнаха. Още няколко мига и линейката се втурна напред, тъй че Маншон едва успя да се залепи зад нея.

Отново започна дива гонитба. Независимо че му беше крайно трудно, Маншон успяваше плътно да следва линейката. Воят неизменно отваряше път и на двете коли.

Скоро приятелите взеха да се притесняват. За кратко време бяха прекосили града и вече се носеха из крайните квартали.

— Накъде сме тръгнали? — обезпокои се Полуобувка. — Сега сме извън града.

И точно тъй беше.

Отминаха табелката, която бележеше границите на града. Наоколо се ширнаха нивя и градини. Линейката увеличи скоростта и макар Маншон да стори същото, фургонът постепенно взе да изостава. Моторът прегряваше и скоро не им остана друго, освен да спрат край пътя.

— Зарязвам тая гонитба — обади се Маншон.

Полуобувка отвърна:

— Отдавна трябваше да го направиш!

Излязоха от автомобиля и седнаха край пътя — хем да си поемат дъх, хем да се посъветват какво да правят.

— Колко е хубаво след толкова време пак да се озовеш сред природата — озърташе се Маншон.

Полуобувка закима.

— Да-а-а! — дълбокомислено произнесе той. — Понякога се налага да оставаш сред природата, защото тя не търпи празно място.

Маншон не разбра какво точно искаше да му каже Полуобувка, но мислите му внезапно тръгнаха в нова посока. Природата не търпи празно място... Кое то си е вярно, вярно е! Нейде и някога е възникнало празно място и сега техният Мъхеста брада го е заел. Нали и той самият беше частица от природата. И къде ли сега запълваше някое празно място — с брадата си! Трябваше да го открият. От друга страна пък, мястото на Мъхеста брада в техния автомобил беше празно. И ако природата наистина не търпи това, някой трябваше да им замести Мъхеста брада.

Маншон бързо отхвърли последната си мисъл. Никой не можеше да им замени Мъхеста брада! Техния добър приятел! Единствен и незаменим! Мъхеста брада трябваше да се завърне при тях, където беше истинското му място, независимо къде и поради какво се намира далеч от тях сега!

— Да вървим! — решително скочи на крака Маншон.

— Веднага ли? — зачуди се Полуобувка. — Тъкмо започнах да се наслаждавам на природата!

Но Маншон остана непреклонен.

— Никакви радости не могат да ни отклонят от главната цел — отсече той. — Трябва да открием Мъхеста брада!

Полуобувка изпъшка тежко-тежко, надигна се от мястото си и скоро автомобилът им потегли обратно към града.

Този път Маншон караше бавно. Беше твърде разсеян и не смееше да вдигне скорост, за да не стане някоя беля. Но дори и при безопасна скорост бедата не е изключена.

Изад ъгъла внезапно изскочи едно рошаво кученце. Би трябвало да прекоси бързо улицата, но то се взря в приближаващия автомобил и

не мръдна от средата на пътното платно. Кученцето с изненада гледаше Маншон право в очите, а и Маншон беше внезапно зашеметен от странното поведение на това същество, че едва в последния момент се сети да удари спирачки.

Автомобилът спря.

— Гледай го ти, кученцето му с кученце! — ядоса се Полуобувка.
— Дотегнал му животът!

Но съвсем не изглеждаше животът да е дотегнал на кученцето. То махаше с опашка и все тъй дружелюбно се взираше в Маншон.

— Вземи си го за якичка — подкачи Полуобувка приятеля си. — Само теб гледа! Неговото кожухче и твоят маншон си приличат като две капки вода. Никъде няма да намериш по-хубава яка.

— Стига глупави шеги! — сопна се Маншон.

Но очевидно и той трябваше да признае, че кожухчето на кученцето и неговият маншон наистина си приличаха — еднакво дълга козина с един и същи жълто-кафяв цвят. Навярно поради тази прилика между Маншон и кученцето възникна симпатия. Но какво да се прави? Не можеше заради това Маншон да остане за вечни времена тук, насред пътя!

Той внимателно даде газ, заобиколи кученцето и продължи нататък.

След няколко мига обаче Полуобувка вдигна врява:

— Тича след нас! С всички сили!

Маншон хвърли поглед към страничното огледало и наистина видя как кученцето се носи след тях. С късите си краченца то ситно-ситно тичаше, изплезило розово езиче.

— Но какво иска то? — зачуди се Маншон.

Полуобувка поразмисли — и този път особено сериозно.

— Иска точно ти да му бъдеш стопанин — рече накрая той. — Очевидно сега кученцето е без свой дом!

Маншон неволно, без даже сам да разбере, намали скоростта.

— За всяко куче трябва да се грижи човек — разсъждаваше на глас Полуобувка. — И ако кучето самичко открие своя стопанин, през целия си живот му остава вярно като най-добър приятел.

Маншон отново надзърна през огледалото. Сега, когато скоростта беше намалена, кученцето съвсем ги наближи. С всички сили то се стараеше да покаже на Маншон своята привързаност. Можеше ли той

да се откаже от едно приятелство? Не беше по силите му! Прекрасно знаеше какво означава да тръпнеш за вярно сърце до себе си! Толкова дълго беше живял сам, че никой по-добре от него не можеше да оцени едно приятелство.

Маншон натисна спирачките и автомобилът се закова на място.

— Е, и? — отправи въпросителен поглед към него Полуобувка.

— Отвори вратата — каза Маншон.

Полуобувка отвори и там мигом се появи рошавата глава на кученцето.

Маншон се усмихна.

— Влизай вътре, Якичка! — подвикна той. — Какво чакаш още?

Кученцето не дочака да му се повтори. С премерен скок то рипна и се озова в автомобила.

— Прие името си — с доволство отбеляза Полуобувка.

Но Якичка се стрелна към Маншон, изправи се на гърдите му и го лизна по лицето.

— Спокойно, приятелче — ласкаво заговори Маншон и лекичко побутна кученцето, но не много далеч от себе си. — Не мога да карам, ако седиш на коленете ми, по-добре иди да поздравиш Полуобувка.

Якичка остави Маншон на мира, но нямаше намерение да поздравява Полуобувка. Залепи се на пода на автомобила тъкмо зад Маншон и изглеждаше тъй, сякаш Полуобувка не съществува за него.

Полуобувка не се засегна.

— Умно куче! — разсъди той. — Куче, което се лепи за всекиго, нищо не струва. Истинското куче не върти опашка пред всеки срещнат!

Автомобилът навлезе в центъра на града. И тъй като сега нямаше линейка пред тях, за да им отваря път, Маншон караше по тихи, безлюдни улички. Но очевидно това не беше нужно. Хората изглеждаха залисани и не им обръщаха внимание. Явно ги занимаваше нещо друго, автофургонът на Маншон беше загубил притегателната си сила.

— Сега накъде? — зачуди се Полуобувка.

— Може би към хотела — отвърна Маншон. — Спешно се нуждаем от баня, защото трябва да окъпем Якичка.

Кученцето наистина трябваше да бъде окъпано — гъстата му козина беше набита с прах, под коремчето и по лапичките му имаше засъхнала кал.

Сърцето на Маншон биеше ускорено. Имаше си кученце! То го беше избрало за стопанин и Маншон от своя страна щеше да го обича и да го брани. Беше ли мечтал някога за подобно щастие? Едва ли! Но сега беше тъй радостен. Съдбата го възнагради за всички ония години, потънали в самота. Първо му подари приятели, а сега — кученце!

„Само трябва да внимавам да не се главозамая от толкова щастие — рече си Маншон. — Да не забравям другите, които са в беда!“

И едва-що си помисли това, когато отново се сети за Мъхеста брада. Вместо него в автомобила си имаха кученце, но къде ли беше самият Мъхеста брада?...

— Полуобувка! — викна Маншон. — Сетих се къде е погребан Мъхеста брада!

Полуобувка си глътна езика от страх.

— Погребан ли? — измънка той. — Чуваш ли се какви ги приказваш?

Маншон разбра, че от вълнение пак е объркал приказките си.

— Искях да кажа, че сега ми е ясно къде е погребано кучето^[1]!

Полуобувка въздъхна облекчено, после метна поглед към кученцето, за да се увери, че и то е живо и здраво.

— Остави шегата — сериозно подхвана Маншон. — Спомняш ли си оная дама, която ни дойде на гости в хотела? Нали нейното кученце беше умряло?

— Разбира се, че помня — закима Полуобувка. — Вместо кученцето искаше да си има нашия Мъхеста брада.

— Точно така — продължи обясненията си Маншон, които трябваше да ориентират и Полуобувка. — Дамата е загубила своето кученце, от което следва, че в природата е зейнало, тъй да се рече, празно място. И тя желаше тъкмо Мъхеста брада да го заеме. Той не се съгласи доброволно, следователно тя го е откраднала през нощта. И щом Мъхеста брада остави празно място в колата ни, то незабавно бе заето от Якичка.

Полуобувка се плесна по челото.

— Вярно, бе! Ти си гений! — провикна се той. — Онази е откраднала Мъхеста брада! Чудя се как още сутринта не се сетихме.

— Сутринта още си нямахме Якичка, та да тръгнат мислите ни в правилната посока — обясни Маншон. — Якичка ми отвори очите!

Скоро Маншон и Полуобувка се добраха до хотела. Никой не се опита да ги спре, макар наоколо да гъмжеше от народ.

Когато Маншон паркира автомобила си в двора на хотела, Полуобувка се обади:

— Не бих се изненадал, ако Якичка умее да търси следи.

Маншон наостри уши:

— Смяташ ли, че...

— Именно — зажима Полуобувка. — Якичка е умно кученце! Отведе мислите ни в правилна посока по отношение на Мъхеста брада. Няма да се изненадам, ако ни отведе и при самия него.

— Великолепно! — възхити се Маншон. — Започваме начаса!

— Но преди всичко трябва да дадем на Якичка да помирише някоя от вещите на Мъхеста брада — каза Полуобувка. — Когато подуши миризмата му, ще успее да го проследи по нея.

— Превъзходно! — продължаваше да се възхищава Маншон.

— Веднага вземаме нещо от Мъхеста брада и търсенето може да започне. А когато Якичка открие следите му, все ще можем някак да се справим.

Но в автомобила не се намери нищичко, което да притежава миризмата на Мъхеста брада. Единственото, което напомняше за него, беше купената от щанда за детски играчки надувна кукла. Но от нея нямаше никаква полза — тя имаше своя миризма.

— Поне да покажем на Якичка как изглежда Мъхеста брада — каза Полуобувка. — Да има някаква представа за него и така ще знае кого трябва да търси.

Маншон нямаше възражения. Надуха гумения Мъхеста брада и го показа на Якичка. Но това малко можеше да им помогне — без миризмата Якичка все едно никога не можеше да попадне на Мъхеста брада, колкото и добре да познаваше външния му вид.

— Нима нищичко не ни е останало от нашия беден приятел? — зачуди се Маншон.

— Така излиза — отвърна Полуобувка. — На рождения му ден непременно трябва да му подарим нещо.

Маншон се умълча и погледът му, сведен към пода, случайно съзря снопче мъх от брадата на техния приятел.

— О-о! — възкликна той. — Снопче мъх от разкошната му брада! Сега имаме всичко, което ни е необходимо!

— Наистина! — оживи се и Полуобувка. — Това снопче навярно пази миризмата на Мъхеста брада.

Маншон вдигна снопчето и го подаде на Якичка да го подуши. В началото кученцето не разбираше какво се иска от него и се опита да налапа снопчето. Тогава Маншон му показва как трябва да се помирише и то сякаш се досети. Ноздрите му се разшириха — задуши снопчето с нарастващ интерес. Полуобувка отвори вратата на автомобила и всички заедно стъпиха в двора на хотела.

— Търси, Якичка! — подвикна Маншон. — Търси Мъхеста брада!

Кученцето се затича насам-натам, опряло нос в земята. И току спря под люляковите храсти.

— Търси, търси! — окуражаваше го Маншон.

Якичка постоя под храстите, после заситни право към кучешката колиба. Маншон и Полуобувка, обнадеедени, мигом го последваха.

Стигнаха кучешката колибка, Якичка постоя за миг и после ловко се мушна вътре.

Полуобувка беше разочарован.

— Ох! — изпъшка объркан той. — Разбрах аз, че от него няма да излезе следотърсач.

И когато Якичка подаде нос от колибката и виновно завъртя опашка, сякаш се извиняваше, Маншон трябваше да се съгласи с Полуобувка, колкото и да не му се щеше.

— Ние просто го надценихме — тъжно промърмори той.

Откъде можеха да знаят Маншон и Полуобувка, че Мъхеста брада бе отвлечен в чанта от кучешката колибка и тъкмо затова следите му ги нямаше по земята наоколо.

[1] Игра на думи: естонската пословица „Kuhu koer on maetud“, букв. „Къде е погребано кучето“, означава „Къде е разковничето“. — Б.пр. ↑

МЪХЕСТА БРАДА В ПЛЕН

Едва следобед Мъхеста брада се пробуди от дълбокия си сън. Отвори очи и се огледа, но не видя нищо друго освен тясна ивица светлина над главата си.

Какво ли е това? И къде се намираше? Мъхеста брада помнеше вечерта и дълбоката нощ. Ясно се виждаше как се унася в сън в кучешката колибка и редно беше тъкмо в нея да се събуди. Но...

Опипа с ръка в тъмното. Скоро се убеди, че това съвсем не е кучешка колибка. Беше... Застанал нащрек, Мъхеста брада продължи да плъзга ръце край себе си. Разбира се, чанта е! Светлината в процепа над него означаваше, че чантата е отворена. И как ли е попаднал тук?

Мъхеста брада си спомни тайнствената сянка, която сновеше из двора на хотела със също такава чанта. Сърцето му се разтуптя. Мъхеста брада бързо седна и се опита да погледне през отвора навън.

Боже Господи! В първия момент той дори затвори очи от ужас, но след малко си наложи да погледне отново. Положението беше невъобразимо!

Висеше между небето и земята. През отвора на чантата погледът му се зарея чак до края на улицата, препълнена с народ. Ами ако паднеше долу? И то тъкмо от третия етаж?... Чантата висеше на дълъг прът през отворения прозорец. Майко мила!

— Събуди ли се, миличък? — разнесе се познат глас.

Мъхеста брада не се обади. Беше като замаян. Гласът на дамата от хотела! Същата, дето толкова го харесваше! Никакво съмнение! Откраднала го е, докато спеше...

— Добро утро, миличък мой!

С тези думи жената издърпа пръта и внесе чантата вътре. Мъхеста брада усети как се залюлява и дочу нежен звън, който му припомни снощния сън. Звънчетата... Гривните по ръцете на жената пееха приспивна песен. Люлката... Всъщност ей тази чанта, в която тя го беше скрила.

— Как спа, скъпи мой? — запита дамата, сякаш четеше мислите на Мъхеста брада. — И какво сънува?

— Видях се отново малък — нацупен отвърна Мъхеста брада. — Майка ми ме люлееше в люлка.

— Страшно интересен сън! — възкликна дамата. — Тук при мене ще започнеш нов живот. Тъй да се рече, второто си детство, мъничък мой! И ако трябва да съм откровена докрай, ще проуча въпроса за твоето осиновяване. В такъв случай ще стана твоя втора майка, ще се грижа за теб и ще те обичам.

— Извинете! — сериозно се разтревожи Мъхеста брада. — Струва ми се, че съм доста по-възрастен от вас!

Дамата се разсмя.

— Може и така да е — кимна тя. — Но този сън подсказва, че наистина трябва да се заема с осиновяването ти. Вярвам в сънищата. Незначителната разлика в годините не може да има значение, още повече че ти наистина си сънувал най-важното!

Мъхеста брада горчиво съжали, че довери съня си на тази жена, и внезапно ожесточен, каза с леден глас:

— Обещавате, че ще се грижите майчински за мен, а сте ме спуснали през прозореца като парцал, който се вее от вятъра!

— Но чуй ме сега! — повиши тон дамата. — Не си справедлив към мен, мъничкият ми! Знам, че трябва да спиш на чист въздух. И къде другаде можех да те оставя?

Преди Мъхеста брада да успее да гъкне, тя продължи:

— Проявих рядка находчивост, за да те настаня на чист въздух. В това отношение не бива да ме упрекваш. Напротив! Когато се случи да се развали хладилникът, само така успявам да запазя месото. Уверявам те, съхранява се много по-добре, отколкото в стаята или в кухнята. Стига да не го грее слънце.

„Гледай я ти нея — негодуваше в себе си Мъхеста брада. — Сега пък ме сравнява с прясно месо. Сякаш нямам свои мисли и чувства, ами съм парче салам!“

Но отвърна съвсем друго:

— О, да, естествено!

Мъхеста брада волю-неволю осъзнаваше, че засега трябва да приеме играта. Защо трябваше непредпазливо да дразни тази жена? Нека си мисли, че той се е примирил с пленничеството си! Приспи ли бдителността й, по-лесно ще намери възможност за спасение. А трябваше да се махне от тук — това беше непоколебимото мнение на

Мъхеста брада. Невъзможно беше да си представи, че завинаги ще остане в тази къща като приятна играчка в алчните ръце на една жена!

— Надявам се, че добре осъзнаваш своето положение? — подпита го дамата. — Моят дом е и твой! Естествено, разбирам, че в началото ще потъгуваш, но да се надяваме това време да бъде кратко.

Мъхеста брада не отговори. После помоли дамата за едно кафе.

Закуската вече беше сервирана. Каната с кафето стоеше на масата, покрита с красива гугла, за да не изстива. Варените яйца се гушеха под топли везани шапчици. Бял хляб, черен, типов. Колбаси, шунка, кашкавал. Разбира се, също така и краве масло, мляко, сметана. Чинийки с извара, настъргани моркови.

Жената настави Мъхеста брада до себе си и му върза една кърпа за хранене с разкошно избродирано зайче.

— Малък подарък за теб — сърдечно призна тя. — Сама съм я бродирала. Надявам се, че харесваш зайчетата.

— Харесвам ги — отвърна Мъхеста брада и чак изскърца със зъби от безсилна ярост.

Но се наложи начаса да зине, защото пред лицето му се мерна пълна лъжичка. Дамата беше решила да го храни и никакви уговорки не я трогваха.

— По-нататък ще свикнеш да ядеш сам — успокои го тя и пъкна в устата на Мъхеста брада пълна лъжичка. — Но в началото се налага да те храня аз, нали тъй?

Закуската се проточи. Мъхеста брада кипеше като вулкан и всеки залък му присядаше. Какво унижение! Да го гледят като пискливо бебе! Но запази самообладание и заедно с препълнените лъжички преглъщаше и мъката си. А когато закуската най-последно свърши, стигнаха му силите да благодари с няколко думи, които процеди през зъби пряко сили.

— Чудесен си, слънчице! — възторгна се дамата. — Когато по-нататък разбере какво най-много обичаш, все това ще ти приготвям за ядене!

„Не обичам аз нищо, което ми тикат насила в устата!“ — помисли си Мъхеста брада, но, разбира се, и дума не обели пред нея.

Денят тръгна по своя ред. Едва Мъхеста брада и домакинята станаха от масата, когато на вратата се позвъни.

— О, ти ли си? — изненада се дамата, щом отвори. — Много се радвам! Съвсем не те очаквах тъкмо днес!

— Как така? — зачуди се гостенката. — Нали рано сутринта ми позвъни да дойда, за да видя дребосъчето ти!

— О, да! — смутено се усмихна домакинята. — Толкова се замаях с него, че съм забравила.

И поведе гостенката към хола. Тя беше нейна приятелка.

— Къде е героят на деня? — запита гостенката и остави на масичката кутията с торта, която носеше.

Мъхеста брада пристъпи напред, за да се покаже. Спря наред хола и застана мирно.

— Господи, колко е мил! — възхити се приятелката. — Жива ваза с цветя! Поздравявам те! От все сърце те поздравявам!

Мъхеста брада не разбра кого точно поздравяват — него или дамата. За всеки случай той направи дълбок поклон.

— И колко е вежлив! — възкликна гостенката. — Как няма да се грижиш за него, той никога няма да те посрами!

— Е, опитвам се да го възпитавам — скромно отвърна домакинята. — Не е лошо като начало!

В този момент на вратата пак се позвъни. Дамата се извини и побърза да отвори.

— Ах, вие! — раздаде се радостният ѝ гласец. — Никак не се и надявах... Но ви очаквам, разбира се!

— Къде е дребосъчето? — настоятелно запитаха отвън.

Този път гостенките бяха две. Също приятелки, с две кутии за торта в ръце.

— Боже мой, колко е сладък! — глезеха се те, а на Мъхеста брада му се сториха еднакви като близначки.

Този път той се поклони два пъти.

— Бра-аво! — викнаха в хор дамите и заръкопляскаха.

Домакинята се зае да подрежда масата. И отново се позвъни...

Гостите прииждаха. И все приятелки, дошли специално да зърнат Мъхеста брада. Всяка от тях влачеше някакви сладкиши. Маниерни и гласовити, те по един и същи начин се въртяха край Мъхеста брада.

А отчаянието му нарастваше с всеки миг! Докога щеше да продължава това? Ужасен и същевременно тъй смехотворен плен! Нима щеше наистина да остане тук за вечни времена и тепърва да свиква с

друг начин на живот, както се надяваше тая светска жена? Не, и още веднъж не! Подобен живот е непоносим за един Мъхеста брада! Но засега трябваше да си мълчи! Търпение и пак търпение! Докато все някога... Е, все щеше да му се открие възможност за бягство!

Накрая холът се претърпка с гости. Те едва се побираха край масичката за кафе. Компанията се разбъбри и скоро никой вече не забелязваше Мъхеста брада.

„За какво съм й притрябвал аз? — окаяваше се Мъхеста брада. — Тя си има толкова много приятелки!“

Покатери се на прозореца и с потъмнял от мъка поглед се загледа навън. Остана така, докато припадна мракът. И когато гостенките най-после си тръгнаха, беше толкова късно, че Мъхеста брада просто трябваше да се пхне в чантата и да заспи.

НАЙ-ВИСОКИЯТ НА СВЕТА

След като Якичка провали всички опити и надежди да се открият следите на Мъхеста брада, Маншон и Полуобувка решиха да се върнат в хотела и да опитат щастието си по-късно.

Но едва кривнаха зад ъгъла, когато зърнаха много хора, изпълнили площада пред хотела до крайност. Шумът беше невъобразим, а тълпата нарастваше просто пред очите им.

— Хубаво се подредихме! — окая се Полуобувка. — Чак такова внимание към нас не съм и очаквал!

— Преди всичко трябва да запазим спокойствие — разсъди Маншон, докато си пробиваха път през струпания народ. — Ще им направим мили очички, сякаш подобно внимание е нещо най-обикновено за нас!

Промъкваха се напред, Якичка неотлъчно ги следваше, а в гърдите сърцата им биеха до пръсване.

Пред входа на хотела се тълпеше ято журналисти — кой с фотоапарат, кой с кинокамера в ръка.

— Пред обектива трябва да сме усмихнати — обади се Полуобувка. — За да направим приятно впечатление.

Но Маншон смяташе, че по-важното е да се държат естествено.

— Преди всичко скромност и непосредственост — каза Маншон. — Това подкупва и предизвиква симпатии.

— Както речеш — съгласи се с него Полуобувка. — Нека опитаме да сме естествени. Ти няма ли да се обърнеш с няколко думи към почитателите ни? Ще бъде неучтиво, ако не им кажеш нищо.

— Може — кимна Маншон. — Няколко думи, просто от уважение.

И той вече обмисляше краткото си слово.

— Щом свършиш, ще има овации — напомни Полуобувка. — Не забравяй да се поклониш!

— Непременно — пак закима Маншон. — Но преди всичко естественост!

Най-после се измъкнаха от навалищата и се озоваха на стълбището пред хотела. И тогава... Оставаха им само две стъпала до горе... Маншон решително обърна лице към хората.

Но какво беше това? Никакво внимание! Нито един фотоапарат не щракна, нито една камера не зажука. Никой отникъде не изви очи към тях.

— Излиза, че този път нямаме думата — смути се Маншон.

Полуобувка се усмихна накриво:

— Хората никога не знаят какво им се ще!

— Е, няма нищо — тупна го по рамото Маншон. — Не си струва да се мръщиш. Нека си бъдем такива, каквито сме! Най-после ние сме тук не да събираме овации, а да отседнем в хотела!

С тези думи Маншон отвори голямата стъклена врата на хотела и те се озоваха в познатото фоайе. Полуобувка безмълвно го последва.

Ето го и администратора.

— О-о! — изненада се той. — Връщате ли се? Напълно ви разбирам, подобен случай не бива да се пропуска.

Смелчагите се спогледаха недоумяващо.

— Какъв случай имате предвид? — внимателно подпита Маншон.

Сега пък администраторът се зачуди.

— Още ли не сте разбрали? — поклати глава той. — Просто не е за вярване. Целият град живее под знака на това събитие.

И тъй като беше явно, че Маншон и Полуобувка не са в течение на нещата, администраторът обясни:

— В нашия град дойде най-високият човек на света. Всеки момент го чакаме да се появи в хотела.

— Виж ти! — тихо се обади Полуобувка. — И всички ония откън чакат него, нали?

— Разбира се — разтегна устните си в усмивка администраторът. — И още как!

Маншон и Полуобувка премълчаха, че до вчера точно по същия начин и те бяха герои на деня. Сега просто попитаха ще може ли още веднъж да наемат стая в хотела.

— Не мога да ви дам вече луксозния апартамент — извини се администраторът. — Разбирате, нали? Там ще настаним най-високия на света. Но ще ви предложи малка стая редом до апартамента. Така и

вие ще го видите. Ах, колко е висок! А като съседи може и автограф да получите от него.

— Все ни е едно — усмихна се Полуобувка. — Главното е да имаме покрив над главите си.

С това въпросът беше решен и администраторът вече им подаваше ключа, когато... присвил късогледите си очи, той се взря в Якичка.

— О, небеса! — възкликна той. — Какво се е случило с вашия приятел, че сега лази на четири крака?

Маншон се смути в първия момент, но после обясни, че това съвсем не е Мъхеста брада, а едно кученце, което кой знае защо не се отделя от тях.

— А-а, разбирам! — кимна администраторът. — Добре тогава! Ще наредя да сложат ново сено в кучешката колибка, за да може кученцето да се чувства добре там.

— Вие сте изключително внимателен — трогна се Маншон.

— Извинете, но къде остана вашият брадат приятел? — загрижено запита администраторът.

— Изчезна! — отвърна Маншон.

— И вероятно е отвлечен — поясни Полуобувка.

Един през друг те заразказваха на администратора за подозренията си относно дамата, която ги беше посетила.

— За съжаление не знаем нито името, нито адреса й — рече накрая Маншон. — Но ще я търсим, колкото и време да ни отнеме това!

— Естествено — съгласи се администраторът. — Да се надяваме на най-доброто! Мъхеста брада отдалече се набива в очи, няма как присъствието му край онази жена да се опази дълго в тайна.

Полуобувка пламна, предизвикан от забележката на администратора.

— И защо тъкмо Мъхеста брада да се набива в очи? — изхриптя той. — Най-високият на света е този, който единствено трябва да бъде забелязван сега!

Администраторът подмина горчивия упрек в думите на Полуобувка.

— Е, все ще откриете приятеля си — успокои ги той. — Всичко ще излезе наяве, няма как иначе!

Смелчагите трябваше да се примирят с тая гола надежда. Вмъкнаха се в асансьора заедно с Якичка, стигнаха тринайсетия етаж и веднага намериха стаята си до луксозния апартамент.

— О-о! — възкликна Маншон, щом прекрачи прага. — Ето ги и трите мечки! Мислех, че в по-малките стаи и мечките са по-малко!

На стената висеше точно същата картина с трите мечки, каквато имаше в луксозния апартамент. Това ги накара да се почувстват уютно в новата обстановка. Якичка също беше в добро разположение на духа и весело залая.

— По мечките лае — обясни Полуобувка. — За следотърсач не го бива, но виж, от изкуство разбира.

Маншон снизходително се подсмихна. Изкуството беше твърде сериозно нещо, не можеше човек да се шегува току-тъй с него.

— Да окъпем Якичка — предложи той. — Ако не го направим начаса, тук ще плъзнат бълхи.

— Добре — закима Полуобувка. — Едва ли тия бълхи ще нападнат кожухчетата на трите мечки. По-скоро ще наскачат в леглата ни.

Маншон влезе в банята и пусна крана. Потече обилна топла вода. Ваната се напълни и къпането можеше да започне.

— Якичка! — подвикна Маншон. — Скачай вътре!

Кученцето послушно приближи и се остави да го пуснат във ваната. Якичка не се уплаши и тогава, когато Маншон изля цяло шише шампоан върху кожухчето му.

Още няколко мига и пяната шупна из ръцете на Маншон, който се зае старателно да къпе кучето си.

Но Полуобувка току се развива:

— Идва насам! Чуй каква врява се вдига!

Маншон се послуша. Вярно, в коридора отекваше тропот на много нозе, гълчава. Шумът се засили още повече, защото Полуобувка откrehна вратата и занаднича навън.

— Ето го! — викна той. — Страшна работа! Дълъг като върлина! Маншон мигом заряза Якичка и се втурна да види и той.

— Боже мой! — хълцукна Маншон. — В сравнение с нас този човек е исполин.

Леко приведен, за да не чукне главата си в тавана, най-високият на света се приближаваше към луксозния апартамент. Лицето му изглеждаше сериозно и печално. Примирен със съдбата си, той нямаше къде да се дява. Хората го обграждаха плътно отвсякъде. Едни искаха само да го зърнат, други го дебнеха за автограф, трети желаеха да стиснат ръката му. Преди да стигне апартамента си, той беше така притиснат от човешкото множество, че едва ли щеше да измине последната крачка до вратата.

Смелчагите разбираха положението му — до неотдавна и те бяха също тъй преследвани от славата. Искрено съчувстваха на най-високия на света.

— В обръча на славата — промърмори Полуобувка. — Прекрасно знаем какво означава това!

Най-високия на света се спря и безпомощно размаха дългите си ръце. Опита се и да продума, но все едно, никой не би го чул в тази врява.

В този момент се показва кучето!

Цялото покрито с пяна, то се промуши между краката на Маншон и Полуобувка и с лай се втурна по коридора. Тръскаше кожухчето си и пяната се разлетя, пръсна се по дрехите на хората, по лицата им. Всичко беше тъй неочаквано, че тълпата отстъпи в уплаха назад, хората криеха в шепи очите си, свиваха се един зад друг.

А на най-високия на света не му и трябваше друго. С един-два скока той стигна вратата на апартамента си и ключът щракна в ключалката. Пътном той успя да се усмихне на смелчагите с благодарност, тъкмо преди да изчезне зад вратата.

— Якичка! — развика се Маншон. — Бързо тук!

Якичка мигом се завърна, сякаш и сам разбра, че задачата му е изпълнена. Маншон доизкъпа кученцето и го настани в ъгъла на стаята, за да изсъхне кожухчето му.

Когато разбраха, че най-високият на света няма намерение да се показва навън, хората постепенно взеха да се разотиват и коридорът поутихна.

— Най-после оставиха на спокойствие този нещастник! — обади се Маншон.

— Просто е страшно да си помислиш как го е онеправдала природата с този невероятен ръст — разсъди Полуобувка. — По-рано

никога не ми е идвало на ум, но едва сега разбирам колко ни е провървяло с това, че никак не сме високи!

— Да-а-а! — закима с разбиране Маншон. — Трябва да благодарим на съдбата за късмета си.

Едва изрече това, и на вратата тихичко се почука.

Полуобувка стана да отвори.

— Ще разрешите ли?

— О-о! — изненада се Полуобувка.

На прага стоеше най-високият човек на света!

Сега и Маншон пристъпи към него.

— Моля заповядайте! — покани го той. — Не се безпокойте, кучето вече почти изсъхна!

Най-високият на света се наведе ниско, за да избегне горния праг на вратата, и влезе в стаята.

— Много съм ви благодарен, на вас и на вашето кученце — сложи ръка на сърцето си той. — Просто ме избавихте!

И се обърна към Маншон:

— Моите приятели ме наричат Антената!

— Аз пък съм Маншон! — отвърна Маншон и разтърси с все сила ръката на новия си познат.

Полуобувка също протегна ръка.

— Моите приятели ме наричат Полуобувка — заяви той.

Последва ново ръкостискане, а след това най-високият на света се настани в креслото, където го покани Маншон.

— Какво блаженство! — радваше се той. — Спокойствие, тишина! Право да ви кажа, отбих се тук поне за минута да се избавя от славата си. В моя тъй луксозен апартамент телефонът непрекъснато звъни, невъзможно е да се стои там.

— Позната история! — закима Маншон.

— И, разбира се, винаги ви звънят дами! — обади се Полуобувка.

— Най-често дами! — потвърди най-високият на света. — Но и мъже също, дори деца! Всеки нещо иска от мен! Да се срещнем, да си кореспондираме, да ме нарисуват. Повярвайте, животът ми е истински кошмар!

— Тежко се живее, станеш ли прочут — съгласи се Маншон.

— Точно така — закима най-високият на света. — Трудно отстояваш своето истинско аз! Понякога се измъквам на пръсти през задните врати. Като бито куче!

— Много добре ви разбираме! — разбъбри се Полуобувка. — Ние също не знаехме какво е славата, но вече сме съвсем наясно. Не принадлежиш на себе си.

И разказа накратко как и те се бяха оплели в собствената си прослава.

— За щастие това време отмина! — завърши Полуобувка.

— А откак вие се появихте в града, нас просто ни забравиха.

Най-високият на света се засмя горчиво.

— Е, все някаква полза имало и от мен! — въздъхна той.

В този момент телефонът иззвъня.

Маншон вдигна слушалката.

— Извинете — разнесе се женски глас. — Най-високият на света да се е отбил случайно при вас?

Маншон погледна към мястото, където седеше най-високият човек на света. Но там нямаше никой. Най-високият на света се беше изнизал от стаята им като сенчица.

САНБЕРНАРСКОТО КУЧЕ БЕНО

На следващия ден веднага след закуска дамата започна да играе с Мъхеста брада на топка.

Хвърляше малка гумена топка в ръцете му и викваше: „Апорт!“, а Мъхеста брада трябваше незабавно да ѝ върне топката. Дамата беше играла така с кученцето си, а думата „Апорт!“ се възприемаше като заповед топката да ѝ се подаде обратно.

В началото Мъхеста брада се отнесе към играта като към приятно разнообразие, но монотонното търчане напред-назад скоро му дотегна. Реши твърдо да се противопостави на тази жена, но не му се наложи да го стори — внезапно на вратата се позвъни и домакинята побърза да отвори.

— О-о, сестра Кирсипуу! — дочу се откъм външната врата гласът ѝ, приятно изненадан. — Какво неочаквано посещение!

— Как тъй неочаквано? — зачуди се гостенката. — Нали вчера ми позвънихте и ме поканихте да видя вашия нов питомник?

— Да, да! — засмя се домакинята. — Разбира се, точно така! Но нали знаете, любимецът ми изисква толкова грижи и внимание, че наистина се обърках.

— Напълно ви разбирам — съчувствено отвърна сестра Кирсипуу. — Когато преди се занимавах с малкия Бено, и аз преживях това.

Гостенката влезе в стаята и Мъхеста брада видя, че тя водеше едно много едро, но на вид интелигентно куче. Санбернар. И вероятно споменатия Бено.

— Лягай! — заповяда сестра Кирсипуу.

Но Бено сякаш не я чу. Беше забелязал Мъхеста брада. Приблужи се внимателно към него и вдигна нос към лицето му.

Мъхеста брада се усмихна. Кучето му се стори най-близкото същество тук. Той приятелски прокара ръка по главата на Бено и тихичко му каза:

— Легни, де!

Този път Бено начаса се просна в нозете на Мъхеста брада.

Но това не се хареса на сестра Кирсипуу.

— Хей! Я ставай! — грубо подвижна тя и се обърна към домакинята: — Възпитаното куче трябва да слуша само своя господар.

Бено неохотно се надигна, като виновно погледна Мъхеста брада, сякаш се извиняваше.

— Така-а! — ласкаво каза сестра Кирсипуу. — Лягай сега!

Бено изпълни заповедта.

Домакинята внимателно се взираше в кучето. Внезапно пожела да покаже на сестра Кирсипуу, че и нейният възпитаник не е по-лош. Направи няколко крачки към Мъхеста брада и заповяда:

— Мъхеста брада, лягай!

Но Мъхеста брада остана да стърчи като кол.

— Лягай! — повтори дамата.

Мъхеста брада пак не се и помръдна. Нещо в него забушува, закипя. „Лягай!“ — това се отнасяше именно за него. Разумът подсказваше да изпълни заповедта. Да послуша и този път дамата, за да приспи бдителността ѝ и да подготви бягството си. Защото трябваше да се махне оттук, в това не можеше да има никакво съмнение. Но в момента кипеше от негодувание. Собственото му достойнство се разбунтува. А достойнството е нещо повече от разума.

— Няма да легна! — отсече Мъхеста брада.

По бузите на дамата избиха алени петна.

— Трябва да легнеш! — не отстъпи тя. — Аз ти заповядвам!

— Няма да легна! — повтори Мъхеста брада.

Дамата вдигна ръка. Изглеждаше разярена и като нищо можеше да напердаши Мъхеста брада. В последния момент обаче тя се овладя, на лицето ѝ се откри пресилена усмивка и като се обърна към сестра Кирсипуу, домакинята каза:

— Виждате ли колко е упорит понякога? Трябва сериозно да се заема с възпитанието му.

— Тъй е то! — съгласи се и сестра Кирсипуу. — Възпитанието е твърде важно за тях. Колко труд ми струваше, докато направя от Бено това възпитано същество.

Мъхеста брада се намести до Бено и се зае да реше козината му.

— Вижте ги! — обади се сестра Кирсипуу. — Как добре се разбират двамата. Често пъти съм си мислила да осиновя дете. За

компания на Бено. Но ако се случи да е момче, има да патя от тях двамата!

Домакинята нищо не отвърна и отиде в кухнята да свари кафето. После двете седнаха край масичката и поведоха разговор — за възпитанието и за какво ли не още.

Мъхеста брада се надвеси над ухото на Бено.

— Ако знаеше колко съм нещастен тук! — едва чуто прошепна той.

Бено съчувствено се взря в него с големите си умни очи. Кучето сякаш наистина разбираше в какво безизходно положение е попаднал Мъхеста брада. Трогнат, Мъхеста брада взе да окайва злата си орис, докато решише кожухчето на Бено.

Всъщност на пръв поглед не беше ясно от какво толкова се оплаква. Домакинята внимателно се грижеше за него, хранеше го добре и Мъхеста брада беше свободен да се ползва от всички удобства в дома ѝ. Забраняваше му се единствено да се върти около телефона. Дори чист въздух не му липсваше — нощем дамата го изнасяше в отворената чанта, където непременно го лъхваше ветреца. И все пак... Животът тук беше непоносим за него! Насила беше откъснат от природата и той с цялото си сърце копнееше за аромата и птичите песни навън, под открито небе! При това беше далеч и от приятелите си, без които не можеше да си представи живота...

Внезапно Мъхеста брада наостри уши.

— Знаете ли, вчера видях ония... Маншон и Полуобувка — обърна се сестра Кирсипуу към домакинята.

Сърцето на Мъхеста брада ускорено заби. Значи Маншон и Полуобувка са някъде наблизо? Приятелите му! Не са го изоставили! Разбира се, през цялото време Мъхеста брада тайно се беше надявал тъкмо на това, но сега чу самата истина.

Домакинята хвърли тревожен поглед към Мъхеста брада, но той си даде вид, че уж нищичко не е дочул, и още по-усърдно се зае с кожухчето на Бено.

— Мислех си, че са отпътували вече — шепнешком отвърна стопанката на къщата. — Да ви наля ли още кафе?

— Само половин чашка, моля! — отвърна сестра Кирсипуу.

— И знаете ли къде ги зърнах само? Където работя — в болницата!

В болницата?!

Мъхеста брада едва не извика от ужас, но в последния момент завря нос в кожухчето на Бено. Защо и как са попаднали тъкмо в болницата? И какво се е случило с тях?

— Нещо сериозно ли е? — заинтересува се домакинята. — Когато разговарях с тях в хотела, изглеждаха съвсем добре.

— Нищо им няма, здрави и читави са! — обясни сестра Кирсипуу. — Просто дошли на посещение при свой познат, някакъв работник от зоопарка. Настъпил го слонът!

— Слон ли? — изуми се дамата.

— Да, да! — закима сестра Кирсипуу. — И това се случва понякога в живота.

Жените продължиха да бърбят, но нито дума повече не се чу за Маншон и Полуобувка, нито пък за онзи работник от зоопарка.

А Мъхеста брада все мислеше и премисляше.

Маншон и Полуобувка са някъде тук! И вероятно го търсят. Но това не означаваше самият той да стои със скръстени ръце и да чака един ден приятелите му да го избавят от плен. Не би ли могъл и сам да измисли нещо такова, което да му открие път към жадуваната свобода.

И тогава... Внезапна мисъл осени Мъхеста брада. Такава мисъл, пред която избледня всичко друго.

Тук до него лежеше Бено, санбернарското куче. А нима санбернарите не са най-благородните същества, които винаги помагат на изпадналите в беда, спасяват ги. Именно със санбернари спасителите поемат пътя из опасните планини в най-страшните снежни виелици, за да открият заблудилите се, над които е надвиснала смъртта.

„Санбернарите са най-добрите кучета“ — размишляваше Мъхеста брада.

Ако Бено, като всички свои събратя, беше се родил на света, за да спасява хора, какво би му струвало сега да помогне на един смелчага?

Мъхеста брада тихомълком се промъкна до Бено и сякаш доловило настроението му, кучето се търкулна на една страна, така че Мъхеста брада свободно се намери под корема му. Чудесно! Просто невероятно! Тая гъста козина идеше напълно да го скрие!

Тъкмо беше дошло времето, когато домакинята и сестра Кирсипуу нямахме какво повече да си кажат.

— За съжаление трябва да вървя — стана от стола сестра Кирсипуу. — Дежурна съм следобед.

Домакинята тръгна да я изпрати.

— Добре си побъбрихме — каза тя. — Как неусетно мина времето.

Сестрата хвърли поглед към Бено.

— Хайде, тръгваме си!

Мъхеста брада здраво се вкопчи в козината на Бено и се притисна към корема му. Успя да подпъхне краката си под каишката на шията му и това го улесни да се закрепил по-добре.

Бено се надигна някак по-тромаво, отколкото друг път, но сестра Кирсипуу не забеляза нищо съмнително. Бено внимателно се измъкна в антрето. Мъхеста брада здраво се държеше за него и остана напълно скрит под корема му.

Домакинята отвори вратата и подаде ръка на сестра Кирсипуу.

— Всичко най-добро! — пожела ѝ тя.

— И на вас — отвърна сестра Кирсипуу и също ѝ стисна ръката. — Но къде остана вашият мъничък възпитаник? Няма ли да си вземе довиждане с нас?

Жената се огледа наоколо.

— Кой го знае в кой ъгъл се е заврял? — усмихна се смутено тя. — Навярно се срамува от своето непослушание и глупаво поведение.

— По-добре е — засмя се сестра Кирсипуу. — Докато те изпитват срам, нашата задача е по-лека!

Мъхеста брада с облекчение въздъхна и не смееше да шавне, притаил дъх. Сестра Кирсипуу обаче погали Бено и му заповяда с победоносна нотка в гласа:

— Ти няма от какво да се срамуваш, Бено! Я кажи довиждане на стопанката!

Бено много добре я разбра. Още от мъничко кутре го бяха научили как да си взема довиждане. Прекрасно знаеше какво трябва да направи в тоя момент — да се вдигне на задните си лапи, да помахва с дясната си предна лапичка и да лавне дружелюбно.

Така и стори Бено. Но стана нещо неочаквано. Вместо кучето да лавне за довиждане, разнесе се ужасеният вик на домакинята:

— Мъхеста брада!

В този момент и сестра Кирсипуу го видя. Твърде комично положение — прострян надолу с главата, бедният смелчага висеше по цялата дължина на кучешкия корем.

— Колко си безсъвестен, Мъхеста брада! — отчая се домакинята, а в гласа ѝ прозвуча дълбока горест.

Мъхеста брада осъзна, че бягството му пропада. Шумно тупна на пода и заяви гръмогласно:

— Просто исках да се поразходя!

Не се и надяваше, че ще му повярват, но упорито повтори:

— Исках просто да се поразходя!

Дамата не му отвърна.

Сестра Кирсипуу също се почувства неловко и побърза да се изниже навън, повела своя Бено.

ЯКИЧКА ПРЕЯЖДА

Маншон и Полуобувка бяха тъй преуморени от всичко преживяно през изминалия ден, че се пробудиха от сън едва когато часовникът на старинната кула отброи дванадесет удара. След като се бяха наспали, сега и двамата се чувстваха преизпълнени с енергия.

— На работа! — провикна се Полуобувка.

— На работа! — поде след него и Маншон.

Отидоха в бюфета на етажа и закусиха с голям апетит.

— А сега нека намерим Мъхеста брада! — разбърза се Маншон.

Полуобувка вдигна пръст, за да му припомни нещо:

— Забравяш, скъпи мой, че на двора те очаква едно живо същество. И ако случайно не се лъжа, то е малко мило кученце, на което също му се ще да похапне нещо.

— Боже мой! — смути се Маншон. — Как можах да забравя? Явно остарявам вече, щом паметта тъй ми изневерява.

Полуобувка не беше съгласен с него.

— Не дрънкай глупости! — срязва го той. — Не виждам нито едно бяло косъмче по твоя маншон. Просто не си свикнал още да се грижиш и за кучето си, както прави всеки добър стопанин.

— Мислиш ли, че е тъй? — въздъхна с облекчение Маншон.

— Разбира се! — побърза да го успокои Полуобувка. — Който веднъж се наеме да гледа куче, вече не принадлежи на себе си. Казано по-точно, принадлежи на кучето си!

Маншон с притаен дъх прие тези думи и дори малко се натъжи. Никога ли вече нямаше да принадлежи на себе си? Но как така? Почувства се угнетен. Но щом си спомни как снощи поведе кучето си в двора на хотела, за да го настани в колибката, настроението му се възвърна. Как мило го погледна Якичка, как заскимтя, жално и едновременно с това тъй предано, че Маншон още тогава разбра. Той нямаше по-близо същество на света. Сърцето му се изпълни с любов, сянката в душата му се разсея и изчезна. Наистина нямаше нищо против да принадлежи на кучето си. Якичка и никой друг!

Маншон енергично пристъпи към бюфета и поръча:

— Моля, един килограм шунка и още толкова пача!

— Толкова много? — смая се момичето зад щанда. — За едно дребосъче!

Маншон свъси вежди.

— Не е за мен — важно обясни той. — Имам си куче!

При тези обяснения момичето се зае с кантара, а Полуобувка пристъпи към Маншон.

— Искам да те предпазя от увлечения, скъпи Маншон — вдигна пръст Полуобувка. — Чудесно е, че искаш добре да се грижиш за кучето си, но това не означава, че то трябва да преяжда. Ще го разглезиш сега с пача и шунка, а после то ще ти изгризе ушите.

— А как иначе? — Маншон беше готов на всичко за кучето си.

И преди спорът да се разгори, момичето на бюфета попита:

— Да оставя ли шунката малко повече?

— Разбира се! — закима Маншон.

Полуобувка разбра, че е безполезно повече да го предупреждава за каквото и да било. Сърцето на Маншон беше обзето от такава безбрежна любов, че беше излишно Полуобувка да се надява приятелят му да се придържа към някакви разумни граници.

„Да прави каквото иска!“ — размисляше Полуобувка.

Да глези Якичка, щом това му се харесваше. Ползата за кучето ще е никаква, но щом Маншон изпитва радост... Е, тъкмо това Полуобувка все пак не можеше да проумее докрай.

А може би Маншон и Якичка взаимно се обогатяваха чрез тази преданост?

Продавачката вече опаковаше шунката и се зае с пачата.

— Чудесна телешка пача! — обади се тя. — Съвсем прясна, днес ми я донесоха. Аз също си имам кученце, фокстериер. Вашето каква порода е?

Каква ли порода беше Якичка? Маншон съвсем не знаеше и сви рамене. Но Полуобувка незабавно отговори:

— Смелтериер! Извънредно рядка порода!

— Ах, смелтериер! — мило се усмихна момичето. — Тогава тази телешка пача ще му дойде добре. При това е лесно смилаема.

— В такъв случай сложете малко повече — бързо се разпореди Маншон.

Продавачката закима.

— Чудесно! — отвърна тя. — Да ги направим ли два килограма?

— Моля — не възрази Маншон, който изобщо не забеляза как Полуобувка изпъшка от притеснение.

Момичето зави пачата. Маншон грабна по един пакет под мишница и презглава се втурна към скъпия Якичка. Полуобувка едва го догонваше в коридора.

Докато чакаха асансьора, Маншон, обикновено тъй спокоен, изведнъж се разгорещи.

— Невъзможно! — сърдеше се той. — Първокласен хотел, а никакъв ред. Асансьорите им тромави като мулета.

— Не се сърди, де! — увещаваше го Полуобувка. — Минута по-рано или по-късно, има ли значение? Якичка няма да зарита от глад!

— Тъй значи! — неприятно се изненада Маншон. — Това ли би желал да зърнеш?

В това време се появи асансьорът. Маншон и Полуобувка се спуснаха долу, а когато изтичаха на двора, веднага се разбра, че Якичка наистина не примира от глад. Изскочи от колибката и весело заподскача край тях.

— Якичка, кученцето ми! — разнежи се Маншон.

Якичка лаеше щастливо. Рипваше към гърдите на Маншон, но тъй като той беше нисичък, Якичка просто го прескачаше. Ето и сега само от вежливост Якичка се завъртя край Полуобувка, но после вече не се отдели от Маншон. Подскачаше ли, подскачаше, без да откъсва очи от него.

Но това не продължи дълго. Внезапно Якичка се закова на място и ноздрите му се разшириха.

— Усети храната! — обади се Полуобувка.

Маншон се усмихна. Разви първо шунката, после и пачата и тикна всичко това под носа на Якичка.

— Я виж, ще ти хареса ли?

Кучето не дочака втора покана и яростно се нахвърли на пачата.

— Яж, яж! — подканваше го Маншон. — Пачата е телешка, съвсем прясна.

— И лесно смилаема! — подкачи го Полуобувка.

Якичка лапаше, сякаш някой щеше да го изгони. Пачата се топеше под носа му с невероятна скорост.

— Хареса му — блажено се усмихваше Маншон.

Най-после от пачата не остана дори трошица.

— Страшна работа! — възхити се Полуобувка. — Просто да не повярваш! Толкова мъничко същество и къде побра тая пача?

Маншон се направи, че не го е чул.

— Жалко, че не помолихме продавачката да нареже шунката на парченца — изломоти той. — Дали едно малко кученце ще се справи с цяло парче шунка?

Полуобувка разбра накъде биеше Маншон. Имаше предвид джобното му ножче, с което да нареже шунката на Якичка.

— Е, какво пък? — изпъшка за кой ли път Полуобувка. — Да нарежем тази шунка.

Полуобувка въздъхна още веднъж, извади ножчето от джоба си и се зае с работата. Отрязва парченце от шунката и Якичка лакомо го погълна. Отрязва друго — пак така!

— Бедничкото ми! — въздишаше Маншон. — Кой знае откога не е яло!

— Може и така да е! — каза Полуобувка. — Но аз не бих го хранил с тия лакомства тъкмо защото е гладувало. Като го гледам как лапа, чак и на мен ми се прияде.

— Така ли? — обезпокои се Маншон. — Не се каниш да изгълташ храната на бедното мило същество, нали? Друго ще е, ако нещо остане...

Но Якичка не остави дори трошица. Омете всичко и втрени в Маншон такива очи, сякаш не беше вкусил нищичко.

— Дали да не му купя още? — чудеше се Маншон.

Този път Полуобувка се ядоса не на шега.

— От тази любов към Якичка те избива на маймунджилък! — сърдито избоботи той. — Ако едно кученце не знае мяра, ти за какво си тогава? Казвам ти, че преяждането е също така опасно, както и гладуването. Големият познавач на природата Мъхеста брада би ти казал същото.

Този път думите на Полуобувка стигнаха до Маншон.

— Така ли мислиш? — угрижи се той.

— Разбира се! — закима Полуобувка. — Не бих се изненадал, ако след това лапане Якичка получи разстройство, и то само като начало на болестта.

— Какво да правя сега? — най-после се стресна и Маншон. — Как да опазя кучето си?

— Има само едно средство — важно заяви Полуобувка. — Разходката!

— Разходка ли? — изненада се Маншон. — Чисто и просто разходка?

— Именно — потвърди Полуобувка. — Който има куче, трябва да знае, че то всеки ден се извежда поне за два часа. Но ако кучето е преяло, то остава навън целия ден.

— И вярваш, че това ще помогне? — попита с надежда Маншон.

— Непременно — отвърна Полуобувка. — Трябва да купим една верижка и да отведем Якичка в парка или на някоя алея, където няма да ни попречат да го разхождаме.

Маншон си отдъхна от тревогите.

— Да тръгваме! — разбърза се той. — Нека не губим време!

И те се отправиха на път. А и какво да сторят, след като Якичка беше на главата им! Утешаваше ги мисълта, че Мъхеста брада би ги похвалил за взетото решение. Голям приятел на животните, Мъхеста брада не би се съгласил да търсят него, щом има опасност едно кученце да се разболее.

РАЗХОДКАТА НА МЪХЕСТА БРАДА

Домакинята седеше в креслото, а Мъхеста брада беше строен мирно до нея.

— И така, мъничък мой! — изтежко подхвана тя и впи немигащи очи в Мъхеста брада. — Каза, че искаш разходчица!

— Искам, разбира се! — закима Мъхеста брада. — Ходилата страшно ме засърбят, ако от време на време не стъпвам по земя.

— Добре — съгласи се дамата. — Да допуснем, че ти вярвам. Но обясни ми все пак защо трябваше да се завираш под корема на чуждото куче? Не можа ли да ми кажеш какво искаш?

— Страхувах се, че няма да ме разберете правилно — промърмори Мъхеста брада. — В днешно време хората са свикнали да седят вкъщи и излизат навън само ако имат неотложна работа.

Дамата многозначително се усмихна.

— Виж, това не се отнася за мен — отвърна тя. — Зная, че трябва да пазя формата си.

И внезапно добави:

— Реших вече! Ще се разходим с теб, мъничкият ми!

Мъхеста брада замръзна.

Мислите в главата му зажужаха. На разходка!... Дали нямаше да му се удаде да се изплъзне из ръцете на тази жена? Във всеки случай подобно бягство не е лесна работа. Тя и сама каза, че се грижи за формата си. С подобна бегачка нищо не е достатъчно сигурно...

— Не се ли радваш? — прекъсна мислите му домакинята.

— Радвам се, разбира се — избоботи Мъхеста брада. — Образно казано, плувам в морето на радостта!

— Наблизо има чудесен парк — осведоми го дамата. — Жив природен кът сред каменния град. Там ще чуеш песента на птиците, ще вдъхнеш аромата на цветята, ще усетиш земята под нозете си.

„И може би ще ми се удаде да се шмугна нейде из храстите! — продължи наум Мъхеста брада. — Скрия ли се там, никой няма да ме

намери...”

За съжаление всичките му надежди в следващите няколко мига рухнаха. Дамата стана, отвори вратата на един гардероб и каза:

— За щастие имам всичко необходимо за една разходка.

Нашийникът и верижката са на моето куче. Надявам се, че няма да се обидиш, ако се възползвам от тях. Струва ми се, че и на теб ще ти стоят добре!

Мъхеста брада остана като гръмнат. На верижка? И с нашийник? Истинско домашно кученце?!

А онази вече приближи до него.

— Това веднага може да се провери, мъничкият ми! — уж беше ласкава тя. — Наистина ще ти отиват тия нещица!

От изумление Мъхеста брада не можеше да си поеме дъх, нямаше сили да помръдне. Затвори очи от ужас. И тогава усети как нашийникът опаса гърлото му, после се проточи и верижката.

— Е? Как е? Стяга ли те?

Мъхеста брада преглътна.

— Стяга ми гърлото — оплака се той.

— Ще свикнеш постепенно — отвърна дамата и дръпна верижката към себе си. — С всичко се свиква на тоя свят!

Мъхеста брада най-после отвори очи и умолително погледна към нея.

— Знаете ли — отчаяно започна той, — на малките деца им слагат ремъци, когато се учат да вървят. Те се закрепят около гърдите и помагат на малкото дете да се държи здраво на нозете си. Не бихте ли купили и за мен такова нещо? Ще изглеждам по-солиден.

Но това предложение не се хареса на домакинята.

— Че ти какво дете си? — възрази тя. — Стъпваш здраво и правилно, не е ли така? Я си помисли само как би изглеждал с брада като на старец, пък с бебешки ремъци? Най-малкото смешно би било!

Мъхеста брада и без друго си знаеше — няма смисъл да спори с нея. Тя беше от ония, които играят по гайдичката си. Не е лесно да я отклониш, щом нещо си е наумила.

— Разбира се, трябва да ти сложа намордник — добави тя.

— Как? — извика Мъхеста брада. — Но защо?

— Ще изглеждаш съвсем добре — мило го успокои дамата.

Мъхеста брада решително би се възпротивил, но онази с мигновено движение му нахлузи намордника през главата. Сега устата му беше здраво стисната и той не можеше дори да гъкне. Волю-неволю трябваше да се примири с наложеното от нея положение и те най-после излязоха на разходка.

Отправиха се към парка.

— Надявам се, че ще съумееш да се справиш с верижката — обади се дамата. — Главното е да не се дърпаш напред, иначе нашийникът ще те стяга.

Тя обаче крачеше бързо и Мъхеста брада едва я догонваше.

Доста повървяха и Мъхеста брада внезапно осъзна, че никой не му обръщаше внимание. Забелязваха го наистина, но хората бяха много по-различни отпреди. Те просто се засмиваха. Но никой не го спря за автограф, нито някой изрази уважението си към него.

„Да, залезе славата ми — окая се Мъхеста брада. — Колко мимолетно е всичко на този свят!“

Естествено, Мъхеста брада не знаеше истинската причина. А и как да се досети, че в града е пристигнал най-високият човек на света, който сега беше център на вниманието и събираше всички почести. А Мъхеста брада отдаваше промяната у хората на верижката и намордника, с които го влачеха сега по пътя.

„Не може да се разчита на славата — размишляваше Мъхеста брада. — По-важното е човешкото достойнство!“

Достойнството трябва да се опази. Редно е да държиш сметка за самия човек, а не за прославата му. Достойнство и пак достойнство, дори когато угасне славата! Макар и на верижка, както той сега!

Не е лесно, разбира се! Дори и за кучетата верижката е изпитание. За намордника да не говорим.

Така или иначе, Мъхеста брада реши поне засега да не окайва съдбата си.

Тъжният поток от мисли секна.

Природата! Истинската, жива природа!

Бяха стигнали в парка.

Сега дамата стана по-внимателна, защото в парка Мъхеста брада изведнъж забърза напред и опъна верижката.

— Потърпи малко! — сопна му се тя. — Забрави ли какво ти казах за верижката! Не се дърпай такъв!

Мъхеста брада забави крачка и поеха из алеите, които се виеха сред дървета и храсти.

— Чудесен парк! — обади се дамата. — Прелестно място за отдих и размисъл!

Вървяха съвсем бавно и дамата току се спираше, за да може Мъхеста брада да вдъхне аромата на разцъфналите из лехичките цветя.

— Почти всички водят кучетата си на разходка тук — осведоми тя Мъхеста брада. — Трудно е да се намери по-добро място за домашните любимци. Когато моята Жужа беше жива, идвахме дори по два пъти на ден.

Дамата се разбъбри. Говореше за парка, за своето кученце Жужа и за какво ли не още. Мъхеста брада я слушаше с половин ухо. Тайничко пъхна ръка под брадата си и заопипва нашийника. Къде ли беше закопчалката?

Ако можеше да я напипа и да се откопчее... От едната страна е лехата с цветя, но от другата... За миг ще потъне из гъсталака, тия чудесни храсти тъй ще го скрият, че... Колкото и да го търси тая жена, никога няма да го хване пак!

Не напипа никаква закопчалка. Гола каишка! Случайно или не, но закопчалката беше обърната отзад на тила. Да можеше да извие

нашийника, да го смъкне отпред! Да става каквото ще, трябваше да го направи!...

— Какво има? — рязко и заплашително прозвуча гласът на дамата.

Мъхеста брада потрепера и дръпна ръката си.

— Не си струва да опитваш — ехидно му обясни тя. — Закопчалката е чак на тила ти.

Мъхеста брада се убеди в правотата ѝ. И какво от това? Не можеше да се освободи и толкова. Или поне засега.

Продължиха разходката си. Мъхеста брада знаеше, че е безполезно да крои планове за бягство тъкмо в този момент.

По едно време се зададе един възрастен човек, придружен от огромно куче със страхотно грозна морда.

— Това е дог — обади се дамата. — Най-едрото куче на света.

Когато приближиха до тях, старецът спря и догът последва примера му. Човекът впи очи в Мъхеста брада, кучето му също.

— Извинете — обърна се старецът към дамата, — чиста порода ли е?

Ставаше дума естествено за Мъхеста брада.

Догът завря ужасната си муцуна в Мъхеста брада и съвсем неприлично взе да го души.

„Затова се казва, че кучето е като стопанина си! — с лоши чувства си помисли Мъхеста брада. — И двамата са от един дол дренки.“

Но дамата не изглеждаше засегната от въпроса, който, макар и неприличен, просто ѝ се хареса.

— О, моето дребосъче е чистокръвно — похвали се тя.

— Бихте ли ми казали откъде може да се намери? — разпитваше по-нататък старецът. — Искам да си имам такова кученце!

— За съжаление то е единствен екземпляр — усмихна се дамата. — Оригинален представител на своя род, ако мога да се изразя по-точно.

— Ах, значи тъй! — отвърна старецът и лицето му посърна. — А вече си мислех, че е възможно да се сдобия с подобно същество.

— Но това наистина е невъзможно — пак се усмихна дамата. — Никъде не може да се намери друг Мъхеста брада. Имате си чудесен дог!

— Разбира се! — избоботи старецът и продължи по своя път.
Догът избоботи като него и го последва.

— Видя ли? — победоносно възкликна дамата. — Той си има чудесен дог и въпреки това ми завидя за теб!

Продължиха да се разхождат и навлязоха дълбоко в парка. Кучетата ставаха все повече. И изглеждаха все по-колоритни.

— Виж — посочи дамата едно кученце. — Френска болонка, изключително рядък екземпляр. То е като сянка на господаря си, не може да живее без него.

Мъхеста брада долови в гласа ѝ особена нежност.

— Моята Жужа също беше френска болонка.

Известно време те вървяха мълчаливо, после дамата пак взе да му показва различните породи кучета.

— Нюфаундлендско — посочи тя едро куче, черно като смола и с гъста козина, което мина наблизо. — Най-добрите плувци на света. Умеят да спасяват хора.

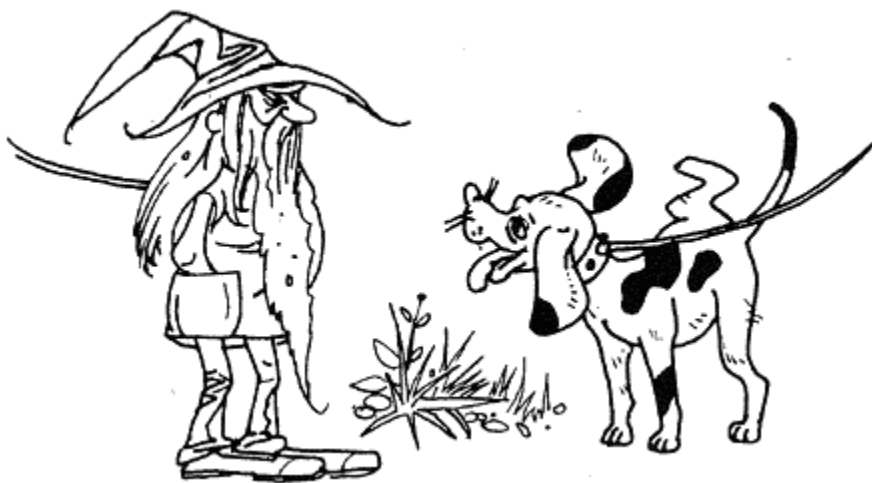
— М-м-м! — кимаше с глава Мъхеста брада.

— А това е ирландски сетер — показва тя високо, с големи провиснали уши ловджийско куче. — Онова до него е пудел, страшно весело същество. А това...

Гласът на дамата внезапно секна.

Мъхеста брада смутено вдигна очи към нея.

— Да се връщаме! — яростно прошепна тя. — Бързо вкъщи!

ПРЕСЛЕДВАНЕТО

Дамата се въртна назад и хукна да бяга, като повлече след себе си и Мъхеста брада.

А той не разбра какво става. Уплаши ли я нещо? И как тъй най-после и тя загуби самообладание?

„Ама работа! — окая се Мъхеста брада. — Сега пък ще ме удуши, дърпа верижката и не мисли за нищо.“

Но жената тичаше с все сила.

В този момент до Мъхеста брада стигна познат глас:

— Мъ-хес-та бра-да-а!

И още един, също тъй мил на сърцето му гласец:

— Мъхеста брада-а-а! Почака-а-ай!

Тръпки го побиха! Маншон и Полуобувка! Най-после!

Опита се да извие глава назад. И макар дамата да го влачеше безмилостно, удаде му се да ги зърне.

Ето ги! Ясно видя как Маншон и Полуобувка се носят като вихър след тях. И някакво кученце! Откъде ли се е взело? Ех, куче като куче! Няма никакво значение! Скъпи приятели, побързайте!

Маншон и Полуобувка тичаха с все сила. Опънало верижката, кучето им лаеше и те все повече се приближаваха. Но и дамата не губеше време. Наистина беше в чудесна форма, не й личеше да се е уморила. Търчеше като вихър и безмилостно влачеше Мъхеста брада след себе си.

— Ча-а-ка-а-ай! — Гласът на Полуобувка.

После и Маншон:

— Спри се, сто-о-ой!

Чудесно казано, но как да ги дочака? Дамата дърпаше верижката и нямаше намерение да слуша никого.

Трябваше да предприеме нещо! Сега, когато спасението беше тъй възможно, както никога преди! Не можеше да остане само наблюдател! Що да стори? И как точно?

Миг размисъл — и се реши! Просна се по лице на земята и сега жената наистина трябваше да го влачи. А това не беше лесно за нея. Забавяше бягството ѝ.

За Мъхеста брада също не беше твърде приятно. Дърпаше с две ръце верижката си, за да не се удуши наистина. Коленете и лактите му се ожухаха, но кой ти гледа! Важното беше да се спечели време! А Маншон и Полуобувка приближаваха ли, приближаваха.

Дамата спря и се огледа.

— Мъхеста брада! — гневно подвикна тя. — Ставай веднага!

Но Мъхеста брада не я чуваше. Опрял ухо в земята, слушаше единствено звънкия лай на кученцето. Маншон и Полуобувка идваха! Сърцето му биеше ускорено. Те са тук! Все по-близо! И ще го спасят от плен!

— Мъхеста брада, ставай! — отново се развика жената.

Гласът ѝ прозвуча грозно, но Мъхеста брада дори не трепна. Само изви глава и погледна назад.

Стотина метра, но повече!... Стотина метра го отделяха от свободата. Полуобувка се беше откъснал напред. Маншон с дебелия си дреха би изостанал още повече, ако не се държеше здраво за верижката на кученцето си, а то просто го влачеше след себе си. Чудесно същество! И как тичаше! Истинско куче, решило да помогне на стопанина си...

Дамата също се обърна и мигом разбра, че всяко забавяне ще ѝ струва скъпо. Досети се, че Мъхеста брада се надява на приятелите си и затова не помръдва. Наведе се, грабна го на ръце и полетя.

Колкото да се извиваше и да риташе Мъхеста брада, нищо не помогна. Тя здраво го притискаше в прегръдките си и все тъй тичаше ли, тичаше!

Но Мъхеста брада с радост забеляза, че скоро тя задиша по-тежко. И макар да беше твърде лекичък, все пак на нея не ѝ беше лесно да бяга с него на ръце. Ох, веднъж да ги настигнат Полуобувка и Маншон!

Мъхеста брада не можеше да стори нищо повече. Яките ръце на тази жена го държаха в желязна прегръдка. Успя единствено да извие поглед над рамото ѝ и да наблюдава какво става зад тях.

О, свобода! Скъпа, свидна дума! Полуобувка и Маншон бяха съвсем наблизко. Надеждата на Мъхеста брада растеше с всеки миг.

Сега той ясно виждаше лицата на приятелите си. И тяхната твърда решимост да го освободят. Надеждата му крепнеше!

Паркът свърши. Пред тях се ширна шумна улица.

„Ако не тук, то поне на улицата Маншон и Полуобувка ще заловят тази вероломна жена!“ — утешаваше се Мъхеста брада.

Имаше основание да се надява — силите ѝ явно секваха. Препъна се на няколко пъти, крачката ѝ ставаше все по-несигурна.

— Проклети смелчаги! — на пресекулки гълчеше тя. — Разбойници!

Стъпиха на тротоара.

— Мъхеста брада! — проехтя гласът на Полуобувка. — Още миг и сме при тебе!

И с просто око се виждаше, че те всеки миг щяха да дотичат. Двайсетина крачки, не повече.

Но ето какво се случи!

По улицата се зададе такси. Свободно такси!

Щом го зърна, дамата пое дълбоко дъх и възвърна предишната си сила. Хвана здраво Мъхеста брада с лявата си ръка, а с дясната замаха припряно. Таксито спря. И додето Мъхеста брада се опомни, намери се на задната седалка на таксито.

— Къде отиваме? — запита шофьорът.

Дамата назова адреса.

Но преди още шофьорът да даде газ, някой диво заудря по стъклото. Полуобувка! След миг се появи и Маншон.

— Да ги взема ли? — изви очи шофьорът назад.

— Не, не! — отвърна дамата. — Те не са с нас, нямаме нищо общо. Хулигани! Подгониха ни още в парка!

— Ясно! — кимна шофьорът.

И таксито потегли.

Мъхеста брада беше зашеметен. Нима всичко свърши? И никаква надежда? Маншон и Полуобувка бяха тук, отделяше ги само стъклото на автомобила...

И Мъхеста брада забеляза, че откъм неговата страна стъклото е дори отворено. Съвсем до него, отворено... Неочаквана мисъл му вдъхна нови сили. Откъсна боровинка, метна я незабелязано навън.

Маншон и Полуобувка, които безпомощно гледаха след таксито, забелязаха, че от него падна нещо.

Какво ли е? Може би Мъхеста брада им даваше знак? Трябваше да е нещо съвсем дребно, дори не успяха да го открият веднага.

Маншон и Полуобувка побързаха напред, като не отделяха очи от асфалта. Якичка също усети, че нещо се търси, и завря нос в уличното платно.

Изведнъж Полуобувка извика:

— Боровинка!

Наведе се, взе боровинката и я показа на Маншон.

— Да-а! — изломоти Маншон. — Боровинка като боровинка!

— Току-що откъсната! — подчерта Полуобувка.

Те се спогледаха.

Умълчаха се замислени, после Маншон попита:

— Чел ли си приказки като дете?

Полуобувка закима.

— Естествено! Цели томове! — похвали се той.

— В такъв случай навярно се досещаш какво означава тази боровинка? — продължи Маншон. — Когато в приказките отвлечат някого, той хвърля нещо, за да остави следи. Трошици или камъчета, а при нас сега — боровинки!

— И обикновено птиците изкълват трошиците, както може да се случи и с нашите боровинки сега — уточни Полуобувка.

— Именно! — съгласи се Маншон. — Това става не само в приказките, но и наяве. Да побързаме! Ще проследим Мъхеста брада, додето птиците още не са се усетили да налетят насам.

— Мислиш ли, че Мъхеста брада ще успее докрай да ни посочи пътя? — усъмни се Полуобувка.

Маншон беше повече от сигурен.

— Не бива да подценяваме Мъхеста брада — важно каза той. — Пък и боровинките са му под ръка!

Нямаше за кога да губят време. Знаеха посоката, в която се изгуби таксито. Но по-нататък всичко зависеше от това, дали ще открият нови боровинки. Тези плодове, които сега означаваха толкова много за тях. Не само ги водеха по верния път, но представляваха поздрав от скъпия приятел.

След някое време Полуобувка каза:

— Дано само тази жена не отмъкне Мъхеста брада на другия край на града. Ходилата ми се подбиха днес от тичане!

Маншон също беше крайно уморен, дори повече от Полуобувка. От карането на автомобил той съвсем беше отвикнал да ходи пеша. А и нямаше защо да се чудят — Маншон и Полуобувка бяха минали едва ли не през целия град. Първо от магазин на магазин за подходяща верижка и когато най-после я купиха, пак пребродиха града, докато открият парка. И тук се натъкнаха на Мъхеста брада. Преследването изцеди силите им докрай. Разочарованието просто ги уби. Всичко случило се дотук беше добре дошло за преяждането на Якичка, но не и за тях двамата.

Но кой ти гледа умората — Маншон и Полуобувка вървяха напред. Сега, когато бяха зърнали Мъхеста брада и особено печалното му лице през стъклото на автомобила, просто не можеха да спрат издирването.

— Боровинка! — провикна се Полуобувка. — Още една!

Бяха стигнали до кръстопът. Полуобувка откри правилната посока по боровинките и това им вдъхна нова увереност.

Следващата боровинка я видя Маншон. После отново Полуобувка. Нямаше съмнение, бяха на прав път. Умората сякаш вече не тегнеше на плещите им, крачките им станаха по-твърди.

— Стоп! — извика Полуобувка.

Цяла шепа горски плодове! И точно на това място! Какво означаваше? Защо го беше направил Мъхеста брада?

— Едно, две, три — броеше Полуобувка. — Седем, осем, девет... единайсет, дванайсет... Двайсет!

Маншон и Полуобувка озадачено сезираха един в друг.

— Навярно Мъхеста брада е решил, че повече няма да му трябват — предположи Маншон.

— Следователно е пристигнал — досети се Полуобувка.

— Хвърлил е цяла шепа боровинки и разни горски плодове, за да не отминем случайно това място — размишляваше на глас Маншон.

И тъкмо тогава съзряха цял наниз от горски плодове и боровинки, който водеше през улицата към входа на един многоетажен блок.

— Ясно! — отсече Полуобувка. — Значи тук го крият скъпия ни Мъхеста брада!

— Булевард „Свобода“ — прочете на глас Маншон. — Номер девет.

Полуобувка поклати глава:

— Булевард „Свобода“! Истинска подигравка. Да бъдеш пленник на една жена тъкмо на булевард „Свобода“.

Както и да е, но сега вече знаеха къде се намира Мъхеста брада. Вдигнаха глави и заоглеждаха прозорците на жилищния блок. В този момент на третия етаж един се отвори и от него провисна голяма чанта на дълъг прът.

— Странно! Откога хората държат тъй чантите си? — зачуди се Полуобувка.

В нозете им тупна нещо. Боровинка! И падна точно от онази чанта!

Естествено Маншон и Полуобувка не можеха да знаят, че още от прага Мъхеста брада се престори на крайно уморен и си даде вид, че заспива. И когато уж захърка, на домакинята не ѝ остана друго, освен да го сложи в чантата и да го изнесе, както обикновено. Тъкмо на това тайно се беше надявал и Мъхеста брада. Маншон и Полуобувка нямаха представа, че приятелят им откъсна и хвърли последната боровинка от брадата си, след което наистина се унесе в дълбок сън, капнал от всичко преживяно. Колко беше нависоко! Най-важното предстоеше — как можеха да измъкнат Мъхеста брада от оная чанта там? По какъв начин и как?... До Мъхеста брада не би стигнал и най-високият на света...

— Трябва да се посъветваме с някого — разсъди Полуобувка.

Но с кого?

Сетиха се за Волдемар. Единственият в този град, комуто можеха да се доверят. При това бяха му обещали да го посетят в болницата. Той сигурно ги чакаше вече. Нали и Волдемар нямаше нито роднини, нито приятели в този град. Никой освен тях не би го навестил.

ПЛАН ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ

Щом пристигнаха в болницата, Маншон и Полуобувка вързаха Якичка за един електрически стълб. Можеше и да не го правят — Якичка и без друго щеше да ги дочака. Но Маншон не искаше минувачите да го вземат за бездомен пес, затова и настоя кученцето да остане вързано.

— Надявам се днес Волдемар да е по-добре — отбеляза Маншон.

— Дано! — отвърна Полуобувка. — Но не бива да се забравя, че когато човек започне да оздравява, бърза да се вдигне на крака и става нетърпелив.

Влязоха в болницата, минаха край гардеробната и побързаха по коридора към стаята на Волдемар.

Насреща им се зададе сестра Кирсипуу със спринцовка и ампули в ръка. Миналия път не им обърна никакво внимание, но сега лицето ѝ грейна в широка усмивка.

— Здравейте, дребосъчета! — поспря се при тях тя. — Идвате пак при чичо Волдемар, а?

Смелчагите се спряха и учтиво ѝ се поклониха.

— Точно така! — потвърди Полуобувка.

А Маншон запита:

— Как е той сега?

— Трудно е да се каже — приветливо ги осведоми сестрата. — Стене както и преди, страх да те побие. Но иначе не му липсва апетит, температурата също поспадна. Оправя се лека-полека.

— Неспокоен ли е? — полюбопитства Полуобувка.

— О, да! — отвърна сестра Кирсипуу. — Страшно неспокоен!

— Добър признак! — кимна Полуобувка.

Сестрата продължи:

— Право да ви кажа, в чудо съм се видяла с него. Просто не ми оставя време за другите болни. Днес например ми е звънял поне десет пъти. И представете си само, да ме пита дали ще дойдете следобед.

— Ние ли? — зачуди се Маншон.

— Ами да! — усмихна се сестрата. — Каза ми още, че освен вас той си няма никого на света.

Тя тръгна, но сякаш си припомни нещо, обърна се към тях и попита:

— Вие бяхте смелчагите, нали?

— Да — потвърдиха Маншон и Полуобувка.

— Значи не съм се излъгала — успокои се сестрата. — Четох за вас из вестниците. Но разрешете ми да попитам — къде е третият ви приятел?

Естествено Маншон и Полуобувка не допускаха, че сестра Кирсипуу прекрасно е осведомена за съдбата на Мъхеста брада.

— Отвякоха го — отвърна Полуобувка.

— Отвлекли са го? — изуми се сестрата. — Боже мой!

Този път беше напълно искрена. Приятелката ѝ не обясни откъде и как се беше сдобила с дребосъчето си. Любопитството на сестра Кирсипуу се разпали:

— И как се случи това?

— Просто откраднаха нашия приятел — каза Маншон. — Но повече подробности засега не знаем.

— И представете си — намеси се Полуобувка, — крадецът е жена. Открихме адреса ѝ: булевард „Свобода“, номер девет. Тъкмо там се намира Мъхеста брада, в плен!

— В плен ли? — недоумяваше сестра Кирсипуу.

— Точно така! — потвърди и Маншон. — Ако зависеше от него, Мъхеста брада нито за миг не би останал там. Ние добре го познаваме.

— Само че... — повиши тон Полуобувка. — Да се надяваме, че ние няма да оставим това така.

Лицето на сестра Кирсипуу се напрегна от любопитство.

— Наистина ли?

— Ще го освободим! — заяви Маншон.

Полуобувка добави:

— Ще се посъветваме с Волдемар как точно да го направим.

— О-о! — отвърна сестра Кирсипуу. — Интересно, много интересно! Надявам се, че чичо Волдемар ще ви даде добър съвет.

Тя неочаквано се разбърза.

— Трябва да вървя — мило им се усмихна сестра Кирсипуу. — Чакат ме!

И си тръгна, макар никой да не я чакаше. Побърза да телефонира на приятелката си.

— Извинете, че ви безпокоя — подхвана тя, щом отсреща вдигнаха слушалката. — Но в града се носят неприятни слухове. Казват, че вие сте отвлекли дребосъчето и сега насила го държите в плен! Просто е невероятно какво могат да измислят хората!

— Наистина! — съгласи се дамата отсреща. — Но кой ги дрънка тия?

И когато сестра Кирсипуу подробно ѝ разказа за срещата си с Маншон и Полуобувка, тя отвърна с горчивина:

— Надявам се, че вие, сестра Кирсипуу, не вярвате на подобни измишльотини! Намерих дребосъчето заспало на голата земя в една кучешка колибка. Отвличане ли е това, че го настаних в дома си. Как може да е в плен, когато аз като родна майка се грижа за него, храня го, обичам го!

— Не го вземайте присърце — посъветва я сестра Кирсипуу. — Празни приказки! Но иначе бъдеше нащрек. Те кроят план за освобождение! Ако науча нещо, ще ви позвъня веднага.

— Благодаря ви! — трогна се дамата. — Цялата вечер ще си бъда у дома.

В това време Маншон и Полуобувка бяха пред вратата на Волдемар. Дочуха познатите стонове, които секнаха начаса, щом се почука.

— Моля! — високо се обади Волдемар.

А когато смелчагите прекрачиха прага, той викна с весел глас:

— Най-последно! Чакам ви от ранни зори!

Маншон му подаде букет цветя, а Полуобувка сложи на нощното шкафче кутия шоколадови бонбони. Този път и двамата бяха единодушни, че при болен не се отива с празни ръце. Волдемар нескрито се радваше, отвори кутията и им я поднесе да се почерпят.

— Хапнете си! — подкани ги той. — Не се притеснявайте!

Но те никак не се притесняваха. Маншон посегна за един бонбон, а Полуобувка си взе цели седем!

— Оздравяваш ли? — попита Маншон.

Волдемар сърдито изръмжа:

— Добре съм! Но тия тук са решили да ме държат в болницата до свършека на света. Всяка нощ сънувам слона си. Без него не мога да живея. Останах без душа, както се казва. Мъката се понася по-тежко от физическото страдание. Но вие едва ли ги разбирате тия неща.

— Защо да не ги разбираме? — не се съгласи Полуобувка.

Маншон добави:

— Нас също ни разделиха от любимия приятел!

— Така ли? — вдигна вежди Волдемар. — Значи и с вас е същото, както с мен!

Маншон и Полуобувка заразказваха. И всичко от игла до конец. Как дамата ги посети в хотела, после Мъхеста брада изчезна, а те го откриха в парка вързан на верижка като кученце и проследиха къде живее оная жена.

— Той сега е там — обобщи Полуобувка. — Напъхан в чанта, виси от един прозорец на третия етаж.

Волдемар изслуша цялата история с интерес и искрено съчувствие.

— Разбира се, то тия жени... — изпъшка той. — Цял живот съм се държал далеч от тях и явно добре съм правил. Нищо добро не може да се очаква от тях. Но така е било и тъй ще си остане!

Вратата на стаята тихичко се откряхна и при тях се вмъкна сестра Кирсипуу. Беше дочула последните думи на Волдемар.

— Вие какво одумвате нежния пол? — вдигна пръст към Волдемар тя. — А кой ще се грижи за вас, ако не са жените? В болницата например? Такива като мен!

Волдемар не ѝ възрази просто от учтивост, но по израза на лицето му можеше да се разбере, че няма особено високо мнение за грижите ѝ.

Маншон и Полуобувка забелязаха, че всъщност сестрата нямаше никаква работа тук. А и Волдемар не беше ѝ звънял, за да я повика.

— Мога ли да ви бъда полезна с нещо? — внимателно подпита сестра Кирсипуу и в същия момент забеляза цветята, които беше донесъл Маншон. — Ето на, виждате ли, че не можете без жените? Ах, тези мъже! Цветята се слагат във вода.

— Да, разбира се — избоботи Маншон и се огледа за ваза.

Но сестрата вече държеше вазата, пусна крана на чешмата и натопи цветята. После оправи възглавницата на Волдемар и любезно заръча:

— Ако има нещо, позвънете!

Когато вратата се затвори след нея, Волдемар промърмори под нос:

— Дотегнала ми е със своите грижи! Понякога имам чувството, че си играе с мен като с кукла.

— Не бих се учудил ни най-малко, ако и Мъхеста брада е в същото положение — побърза да добави Маншон.

— Предполагам — кимна Волдемар. — Този ваш приятел навярно има невероятна брада, така ли е? А тъкмо на такива налитат разните му там дамички. Като работник в зоопарка мога да твърдя, че колкото по-рошаво е едно същество, толкова повече възхищение буди у жените. В зоопарка може да ги видите как се трупат край клетките на всичко косматое! По очите им личи как изгарят от желание да докопат нещичко и да го мачкат, да го мачкат... Но казвам ви аз, приятелчета, животните не са никакви играчки!

— Правилно! — съгласи се Полуобувка. — Мъхеста брада не е животинче, наистина, обаче...

Волдемар го прекъсна:

— И все пак е живо същество, нали? А никое живо същество не бива да се превръща в играчка! То трябва да бъде уважавано така, както се прекланяме пред самия живот.

Волдемар се замисли дълбоко. Между веждите му се откри широка бръчка. Маншон и Полуобувка нямаха понятие какво толкова има да размисля, но той изглеждаше тъй съсредоточен, че те не смееха да шавнат, нито пък да го безпокоят с въпроси.

Най-после лицето на Волдемар се разведри.

— Ще смъкнем вашия Мъхеста брада от високия прозорец! С хобот!

— С хобот ли? — смая се Маншон.

— С какъв хобот? — недоумяваше Полуобувка.

— С хобот на слон, естествено! — обясни Волдемар. — С какъв друг хобот?

— Боже Господи! — дочу се нечие възклицание откъм вратата.

Тримата се обърнаха натам. Сестра Кирсипуу безшумно се беше вмъкнала при тях без дори да я забележат.

— Боже Господи! — повтори тя. — Какъв смел и находчив план! Наистина ли смятате, че слонът ще успее да спаси Мъхеста брада?

Волдемар се умълча. Метна към сестра Кирсипуу недоверчив поглед.

— Вземете си един бонбон, моля! — покани я накрая той.

Сестра Кирсипуу взе един бонбон.

— Хайде още един — пак я покани Волдемар.

Нямаше как, трябваше да се преструва на любезен. Сестрата узна за техния план и сега не биваше да я дразнят. Иначе всичко можеше да се провали.

— Благодаря! — усмихна се сестра Кирсипуу и лапна още един бонбон. — Днес сте много мил!

— Надявам се да ми отвърнете със същото — кимна ѝ Волдемар.

— Моля ви! — засмя се сестрата.

Отново оправи възглавницата му и се измъкна също тъй неусетно, както беше дошла при тях.

Едва дочакал да си излезе, Волдемар се надигна и стана от леглото. Закрачи напред-назад, после спря и произнесе твърдо и решително.

— Ще освободим Мъхеста брада още тази нощ! Ще се намерят сили у мен, независимо че ребрата ми са счупени.

ВОЛДЕМАР ДЕЙСТВА

— Виждал ли си някога жива мечка? — обърна се Маншон към Полуобувка.

След като погостуваха при Волдемар, сега те бяха в хотела и отново се визираха в картината с трите мечки.

— Дори и слон не съм виждал — отвърна Полуобувка. — Обаче тази вечер ми се открива прекрасна възможност за това.

— Надявам се от все сърце да бъде тъй — кимна Маншон.

— Радостта ми ще бъде още по-голяма, ако видим сред нас Мъхеста брада жив и здрав.

— И аз мисля така — зарадва се Полуобувка. — След толкова време пак да стисна ръката му.

Увлечени в приказки, те не усетиха кога взе да се смрачава. По едно време дочуха приглушените удари на часовника от градската кула.

— Десет е! — обади се Маншон.

— Време е! — отвърна Полуобувка.

Приготвиха се да вървят, Якичка, който през цялото време дремеше в нозете на Маншон, също скочи. Слязоха с асансьора и се отбиха при администратора да оправят сметката си за хотела.

— Сигурно открихте брадаткото, щом сте решили да си заминавате — заинтересува се администраторът.

— Така е — закима Полуобувка. — Само след два часа той ще бъде свободен.

— Поздравявам ви, поздравявам ви! — зарадва се администраторът. — Но доколкото разбирам, приятелят ви все още не е с вас. Бих могъл за всеки случай да запазя стаята за ден-два. Може и да се върнете!

Маншон поклати глава.

— Планът за освобождението на Мъхеста брада е обмислен до най-малките подробности — заяви той.

Полуобувка добави:

— Взривяваме всички мостове след себе си! А това е вече половин победа! Не е ли така?

Администраторът обаче не беше убеден.

— Планът е едно — замислено произнесе той, — а изпълнението му — съвсем друго нещо. Планът може да е обмислен до най-дребния детайл и все пак някоя случайност да го провали.

— В нашия план всичко е предвидено — усмихна се Полуобувка. — Как например онази чанта ще висне празна на прозореца, когато измъкнем Мъхеста брада от нея. Особено важна роля има слонът.

— Слон ли? — недоумяваше администраторът.

— А как иначе? — засмя се Полуобувка. — Истински жив слон, който няма да ни подведе.

Това, изглежда, убеди администратора.

— Да, разбира се! — кимна замислено той. — Щом разчитате на цял един слон, няма как да не успеете.

Смелчагите платиха сметката и се запътиха към автомобила.

— Наистина мостовете са взривени! — обади се иззад волана Маншон.

— Напред и само напред! — потвърди Полуобувка.

Маншон даде газ, автомобилът подскочи на място. Отправиха се към булевард „Свобода“. Преди всичко трябваше да се убедят, че чантата все още виси на прозореца. Налагаше се, защото, ако я нямаше, това би била тъкмо онази фатална дреболия, за която им намекна администраторът.

— Отшумя славата ни — по едно време каза Маншон. — Най-високият на света набързо ѝ видя сметката.

Наистина никой не им обръщаше внимание. Имаше и такива, които току поглеждаха към тях, но интересът спираше дотук.

Нямаше опасност край автофургона на Маншон да се насъбере шумна тълпа, затова сега те се носеха с възможно най-високата скорост.

— Славата е мимолетна — мъдро отбеляза Полуобувка. — Блесва като мълния и мигом угасва.

— Така е с всичко на този свят — съгласи се Маншон.

И ето ги на булевард „Свобода“.

— Там е — провикна се Полуобувка. — Всичко е наред!

Чантата висеше на мястото си.

— Кой знае дали хоботът на слона ще стигне толкова нависоко!
— обезпокои се Маншон.

Но Полуобувка беше убеден в успеха.

— Ако слонът се изправи на задните си крака, и по-нависоко може да стигне с хобота си!

Маншон не знаеше дали слонът на Волдемар умее да се изправя на задните си крака, но все пак думите на Полуобувка го успокоиха. И какво толкова имаше да му мислят! Волдемар беше решил да избави от плен Мъхеста брада. А той е сериозен човек, който държи на думата си. Сега да тръгват незабавно, а Волдемар навярно по-добре от всеки друг знаеше колко е дълъг хоботът на слона му...

Отправиха се към болницата. Лицата им бяха сериозни и съсредоточени в очакване на предстоящите събития. Дори Якичка усещаше, че става нещо необичайно. Ушите на кученцето щръкнаха, ноздрите му се разшириха, макар да не долавяха нищо друго освен миризмата на бензин.

Скоро се показва и болницата. Напрежението растеше с всеки миг. Маншон намали скоростта, за да не се вдига излишен шум. Най-важното беше да не се набиват в очи тъкмо сега.

Добре че стаята на Волдемар се намираше от задната страна на болницата, където растяха буйно разлистени дървета и храсти. Маншон отмина входа, заобиколи и спря близо до прозореца на Волдемар.

Моторът утихна. Болницата тъмнееше, също и стаята на Волдемар.

— Може би е заспал — предположи Полуобувка.

Маншон сви рамене:

— В този случай бихме го чули да хърка.

— Ако е буден, трябва да чуем стонове — напомни Полуобувка.

— Остане ли сам, Волдемар стене и пъшка от мъка по слона си.

— Може само да е задрямал — реши накрая Маншон.

Ослушаха се внимателно. Пълна тишина. Нито стон, нито хъркане.

— Трябва да направим нещо — не се стърпя Полуобувка. Няма да стърчим тук, докато съмне, я!

Имаше право, но как да се обадят на Волдемар?

— Да му дадем знак — сети се Маншон.

Полуобувка беше готов начаса̀ — измъкна прашката си слезе от автомобила, взе камъче и замери с него прозореца на Волдемар. Зън-н-н!

Миг след това прозорецът се отвори и оттам надникна разгневеното лице на Волдемар.

— Каква е тая врява? — изхриптя той. — Ще вдигнете болницата на крак!

— Извини ни — шепнешком отвърна Полуобувка, — ние решихме, че си задрямал.

— Задрямал ли? — избухна Волдемар. — Тъкмо в такъв момент! Напротив, подготвям се!

Изчезна от прозореца, но след няколко мига пак се появи.

— Нямате ли нещо, което да напъхам под одеялото? — запита той. — Сестра Кирсипуу не бива да разбере, че ме няма!

Чак сега Маншон и Полуобувка разбраха каква подготовка имаше предвид Волдемар. Погледнаха в автомобила. Но какво можеха да му дадат? Нищо при тях не беше тъй голямо, че да замести под одеялото цял един Волдемар!

Полуобувка обаче се сети за купените от щанда за детски играчки надувни кукли.

— Имам десет гумени Полуобувки! — прошепна той на Волдемар. — И заради Мъхеста брада съм готов да жертвам поне девет от тях!

Волдемар си отдъхна. Маншон и Полуобувка се заеха да надуват играчките, а Волдемар ги поемаше от прозореца. Девет кукли се оказаха напълно достатъчни. Сега леглото изглеждаше така, сякаш Волдемар спи, завит презглава.

Настъпи решителният момент. Щеше ли да съумее Волдемар да скочи през прозореца с тези счупени ребра? Нищо че стаята се намираше на първия етаж. В неговото положение един такъв скок беше доста рискована работа!

Волдемар прекрачи перваза на прозореца с единия си крак, премести другия и тъй си остана там, с раираната болнична пижама на гърба.

— Какво има? — шепнешком се обади Полуобувка.

— Не мога да се реша — оплака се Волдемар. — Трябва да скоча, а никак не ме бива по тая част.

— Спусни се по стената — посъветва го Полуобувка. — По-лесно е!

Волдемар махна с ръка.

— Ами не мога! — съвсем се отчая той.

Настъпи тишина. Ами сега?

Волдемар стърчеше на прозореца, а смелчагите се чудеха що да сторят.

— Все нещо трябва да се направи — настоя Полуобувка.

— Ще събера кураж... — успокои го Волдемар.

Внезапно наостри слух.

— Стъпки! Чувам стъпки в коридора! — разтревожи се той.

Как скочи от прозореца, и сам не разбра. Глух удар, сподавен стон и Волдемар остана да лежи долу на тревата.

— Тихо, тихо! — Маншон прегърна Якичка, защото кученцето заръмжа и настръхна.

В стаята на Волдемар светна. Сестра Кирсипуу! За щастие не откри нищо подозрително. Реши, че Волдемар спи завит презглава, угаси и си излезе на пръсти.

— Размина ми се — прошепна Волдемар. — Засега! Но ако пак наминем насам, цялата хитрост ще излезе наяве.

— Удари ли се? — загрижено попита Полуобувка.

— Ами! По-страшното беше, че се уплаших! — отвърна Волдемар.

Той се настани в автомобила и погали кученцето, което пак се канеше да ръмжи.

— Умно същество! — похвали го Волдемар. — Познава кой го обича!

После обясни на Маншон по кои улици трябва да минат, за да стигнат до зоопарка.

А той се оказа недалеч от болницата. Пътуваха доста бавно. Маншон не се решаваше да кара бързо претоварения автомобил.

Най-после се озоваха пред портала на зоопарка, където трябваше да има нощен пазач.

Волдемар слезе от колата.

— Охо-о! — изненада се пазачът. — Отново в строя, така ли?

— Само временно — отвърна Волдемар. — А как е слонът ми?

— Тъгува по теб — усмихна се пазачът. — Благородна душа. Не хапва нищо. Добре че от време на време пийва по глътка вода.

Волдемар свенливо се усмихна.

— Ще трябва да го поразходя из града — разсъди той. — Да се надяваме, че една кратка разходчица иде му възвърне апетита.

При тези думи пазачът се стресна.

— Какво? — избоботи той. — Да го разходиш из града? Не-е, в никакъв случай! Затова съм тук, да вардя нито едно животно да не прекрачи тоя портал! През деня прави със слона си каквото намериш за добре, но нощем за него отговарям аз!

— Скъпи приятелю — отвърна Волдемар, — твой дълг е не само да пазиш питомците тук, но и да се грижиш за тях. Ако аз сега не разходя слона си, той ще продължи да крее от глад, накрая ще рухне и кой ще е виновният? Само ти!...

Волдемар продължи все в този дух и беше толкова убедителен, че пазачът накрая отстъпи.

— Вземи слона си и се махайте от главата ми и двамата — вдигна ръце той. — Но помни, че навън ти отговаряш за него.

И когато пазачът най-после им отвори вратата, Волдемар просто се затича към клетката на слона си.

Маншон и Полуобувка го сподиреха усмихнати.

— Трудно е да се повярва, че ребрата му са счупени — не се сдържа Маншон.

— Може и така да е, но любовта винаги е по-силна от всяка неприятност — отбеляза мъдро Полуобувка.

ЗАКУСКА С ПАЛАЧИНКИ

Мъхеста брада се разбуди от дневния си сън, усетил приятната миризма на палачинки. Нима домакинята се беше заела с това? Колкото и да беше чудно, Мъхеста брада остана безразличен. Обичаше палачинките, но тъкмо днес това не го вълнуваше. Изобщо нямаше апетит и нищо не му се хапваше.

Внезапно се сети, че днес бе окъсал всички горски плодове в брадата си, и съвсем клюмна. Дали разрешиха вече брането на тазгодишната реколта? Не наруши ли наредбите? Тази мисъл го потисна още повече. И когато отвътре се разнесе звън на прибори, защото дамата вече редеше масата, Мъхеста брада реши да ѝ се обади, че е буден.

— Извинете — викна към стаята той, — ще бъдете ли тъй любезна да погледнете във вестника дали вече разрешиха брането на горски плодове?

Домакинята заряза подреждането на масата, втурна се към прозореца и внесе Мъхеста брада заедно с чантата.

— Ей сега ще узнаем! — мило отвърна тя.

Взе вестника, пробяга с очи по последната страница и каза:

— Разрешено е! От днес!

Разрешено! От днес! Камък падна от сърцето на Мъхеста брада. Разрешено! И тъкмо от днес! Повече не му и трябваше.

— Искаш да берем плодове в гората ли, миличък? — прелюбезно запита домакинята.

— Съвсем не — отвърна Мъхеста брада, докато се измъкваше от чантата. — Просто питам.

— Може би искаш сладко от горски плодове за палачинките?

— О, не, благодаря!

— Или сладко от ягоди? Моето сладко е много хубаво.

Мъхеста брада поклати отрицателно глава.

— Добре, сладко от малини тогава!

Той пак отказа.

— Но как така? — зачуди се неприятно засегнатата домакинята. — Добре, ще ядем палачинките със захар, а сладкото ще го оставим за другия път.

Мъхеста брада се умълча. Щом разбра, че брането на горски плодове е вече разрешено, олекна му. Но апетит все още нямаше. Не беше ял наистина, но и нищо не му се хапваше. Да не е изпаднал в меланхолия? Пусто и празно беше в душата му, никакъв интерес към нищичко!

„Откъде това безразличие у мен? — чудеше се в себе си Мъхеста брада. — Дали защото спасението беше тъй възможно?“

А може би пленничеството оказваше пагубното си въздействие? Това би било страшно! Имаше ли смисъл да живее, щом нищо не приковаваше вниманието му? Не! И пак не! Да опита да се вземе в ръце, да се изтръгне из лепкавата тиня на безразличието! Маншон и Полуобувка знаеха къде се намираше! Все ще измислят нещо да подпомогнат бягството му. Да не губи надежда! Трябва да калява волята си. И най-важното — да не се примирява с унижението на този плен! Безразличието води до примирение. С безразличието трябва безпощадно да се воюва.

И Мъхеста брада бодро извика:

— Искам сладко от ягоди!

Долу равнодушието! Важното е да желае нещо!

— Най-после! — зарадва се домакинята. — Мислех си вече, че се разболяваш!

— Да се разболея ли? — засмя се Мъхеста брада. — Аз никога не съм лягал болен!

— Наистина ли? — не й се вярваше на жената. — Пък аз си представях как ще се грижа за теб, надвесена над леглото ти.

Тя донесе от кухнята пълна чиния с палачинки, сладко от ягоди и наля мляко в чашите им.

— Хайде на закуска!

Седнаха на масата. Тя върза на врата на Мъхеста брада кърпа за хранене, тикна под носа му чинийка с палачинки, нарязани на хапки, поля ги със сладкото от ягоди. После бодна едно парченце с върха на вилицата и го поднесе към устата на Мъхеста брада. А той смръщи ядно веждите си, но все пак лапна и задъвка.

— Чудесно! — похвали го дамата. — Много си сладък, особено когато дъвчеш, дребосъчето ми!

А Мъхеста брада отбеляза в себе си, че днес следобед тя е особено мила и любезна с него. Защо ли? Разбира се, той не можеше да знае за телефонния разговор със сестра Кирсипуу. Спеше тогава. А казаното от сестрата засегна дамата дълбоко и болезнено. Сега тя се стараеше да бъде много внимателна с дребосъчето си. Но в душата ѝ заседна тревожно съмнение, което никак не искаше да се разсее.

— Мой мъничък приятелю — по едно време се обади тя, докато Мъхеста брада дъвчеше поредната хапка, — искам да ми кажеш нещо, но бъди напълно откровен. Чувстваш ли се отвлечен в моя дом?

Мъхеста брада неясно избоботи нещо под нос.

Стана тя! Само като си помислиш! Тикна го да спи в чанта, а и още пита и разпитва дали не е отвлечен?

— Може би все пак понякога си мислиш, че аз те държа насила тук? — продължи дамата. — Бъди откровен и не се притеснявай!

Ама работа, а! Образно казано, държи го заключен със седем ключа. На всяка крачка е следен зорко, разхождат го с каишка на шията и на верижка като домашно кученце. И даже искат да знаят сега дали случайно не си мисли, че тук го държат в безмилостен плен!

Мъхеста брада не разбираше накъде бие дамата със странните си въпроси и затова не се реши да бъде откровен докрай с нея.

— А вие как ще определите моето положение тук? — отвърна с въпрос той.

Тя му подаде още един залък.

— Бих го нарекла благополучие — мило се усмихна тя. — Например не ти ли харесват тия палачинки?

— Харесват ми — не отрече Мъхеста брада.

— Е, виждаш ли?

В този момент телефонът иззвъня.

Домакинята стана и вдигна слушалката.

— Ало!

— Още една новина — прозвуча гласът на сестра Кирсипуу. — Мисля, че ще ви бъде интересно.

— Слушам — отвърна дамата.

И направи всичко, за да изглежда безразлична, за да скрие истината от Мъхеста брада.

— Канят се да смъкнат от прозореца вашето дребосъче. И с хобот! — обясни сестра Кирсипуу. — Как ви се струва това?

Домакинята обаче не разбра за какво става дума и сестра Кирсипуу трябваше най-подробно да повтори всичко, което бе чула в стаята на Волдемар. Накрая обобщи нещата:

— Планът на тия разбойници навярно е изпитан добре, пита се кога ще се наканят да извършат всичко? Волдемар трябва да пази леглото още няколко седмици. Но не бих се изненадала, ако в един прекрасен ден той просто изчезне от стаята. От лъв като него всичко може да се очаква.

— Наистина ли? — зачуди се дамата. — Толкова ли е силен?

— Страшно! — потвърди сестра Кирсипуу. — Висок е цели два метра. С черна гъста брада като на разбойник. И в същото време е милостив като гълъб!

— Милостив като гълъб? — смая се дамата. — При такава външност?

— Тъкмо там е работата! — обясни сестра Кирсипуу. — Толкова присърце е взел бедата на Мъхеста брада, че иска да го освободи на всяка цена!

Последната забележка не се понрави на госпожата.

— Добре — сухо отвърна тя. — Ще чакам още новини!

И тракна слушалката. Седна на масата и добави нови палачинки в чинията на Мъхеста брада. После изпитателно се вгледа в него и внезапно отряза:

— Тази нощ ще спиш в стаята!

Мъхеста брада прибеля.

— Защо? — с пресекнал глас запита той.

— Много си ми бледичък — отвърна дамата. — Страх ме е, че ще се простудиш.

— Никога досега не съм спал под покрив — опита да се защити Мъхеста брада. — Наистина никога!

— Ти никога не си и боледувал — напомни му тя. — Но ние и двамата трябва да внимаваме за здравето ти.

Залъкът заседна в гърлото на Мъхеста брада.

Какво ужасно нещастие! Тъкмо успя да посочи на Маншон и Полуобувка къде се намира, и сега изведнъж — цяла нощ между четирите стени на стаята. Ами ако те дойдат насам, за да го освободят? И чантата я няма на прозореца.

— Не хапваш вече — обади се дамата. — Не бих се изненадала ако наистина се разболяваш. Не, не, в никакъв случай не мога да те оставя да те духа вятърът навън!

Мъхеста брада не се обади, угнетен от тежък размисъл. Дамата също се умълча. Повече нямаше какво да си кажат, но поседяха още някое време на масата.

Когато най-после взе да се смрачава, домакинята прибра масата и настани Мъхеста брада на дивана. Той остана крайно изненадан, когато я видя да изнася празната чанта на прозореца.

— Но защо? — не се стърпя Мъхеста брада. — Защо го правите?

— Ей така! Просто по навик!

Тя пооправи одеялото на Мъхеста брада и седна в креслото. Замислена за нещо, току поглеждаше към Мъхеста брада, който неспокойно се въртеше в постелята.

— Хайде, спи спокойно! — тихо се обади дамата. — Бедното ми дребосъче!

Но Мъхеста брада все не можеше да се успокои.

— Горкият ми! — кой знае защо пак го окая тя.

Телефонът отново иззвъня. Жената вдигна слушалката.

— Изчезнал е! — чу се развълнуваният глас на сестра Кирсипуу.
— Волдемар, искам да кажа! Избягал е през прозореца. Убедена съм, че тъкмо тази нощ ще ви навестят.

— О-о! — възкликна жената.

— Бъдете нащрек!

— Непременно! Благодаря! — отвърна тя и затвори телефона.

СБОГУВАНЕТО

Смрачи се. Опустяха улиците на града. Рядко проблясваха фаровете на автомобилите, закъснели минувачи бързаха да се приберат вкъщи.

Автофургонът на Маншон пое по булевард „Свобода“.

— Пристигаме! — изшептя Полуобувка.

Маншон караше много бавно, за да не изостават Волдемар и слонът.

— По-бързо, де! — изгуби търпение Полуобувка. — Изнервя ме това пъплене по улиците.

Но Маншон погледна през страничното огледало към слона и поклати глава.

— Търпение! — заяви той. — Щом си жив, длъжен си да имаш търпение.

Полуобувка осъзна, че Маншон е крайно развълнуван. Иначе нямаше да съчинява поговорки. А и нямаше нищо за чудене! Самият той едва се сдържаше на мястото си. Това се подразбираше от само себе си — с всяка секунда те се приближаваха към своя приятел Мъхеста брада.

— Двайсет и едно... деветнайсет... седемнайсет... — четеше номерата на къщите Полуобувка.

Сега или никога! Съдбата на Мъхеста брада беше сложена върху везните. Или по-скоро — везните на съдбата представляваха една пазарска чанта.

И ето най-после съзряха тази съдбовна чанта.

— Девети номер — чу се гласът на Полуобувка.

Пристигнаха! Маншон отби до тротоара и спря мотора.

— Да видим сега какво умее слонът! — каза той.

Наистина всичко вече зависеше от слона на Волдемар. Не можеха да направят нищо повече.

Още няколко мига и Волдемар спря точно под прозореца с чантата.

— Това ли е? — посочи нагоре той.

— Да — обади се Маншон.

Волдемар се намести по-удобно върху гърба на слона.

— И Мъхеста брада е в онази чанта там? — осведоми се Волдемар.

— Точно тъй — кимна Полуобувка. — Сега сигурно спи вече.

— Хм! — замисли се Волдемар.

Той постоя така, а в това време слонът размахваше хобота си насам-натам.

— Да се залавяме за работа, а? — кимна Волдемар.

— Стига да успеем — продума Маншон.

Полуобувка не закъсня:

— Какво чакаме още?

— Прав си! — каза Волдемар. — Да не се бавим!

Наведе се над ухото на слона и му пошепна нещо. Маншон и Полуобувка чакаха напрегнато какво ще стане.

Добре ли обясни Волдемар на слончето си, че трябва да смъкне тъкмо онази чанта? В края на краищата Волдемар не беше дресьор от цирка, а най-обикновен работник в зоопарка. А и слонът също не беше от цирка, та да прави чудеса, ами стоеше на показ зад оградата в зоопарка.

Опасенията на Маншон и Полуобувка не се оправдаха. Явно Волдемар и слонът бяха близки души и напълно се разбираха.

Хоботът напипа чантата и я подхвана.

— Дано не изтърси Мъхеста брада — обезпокои се Маншон. За щастие страховете им бяха напразни. Слонът ловко измъкна чантата от дългия прът, тъй че Маншон и Полуобувка само ахнаха.

— Видя ли? — Полуобувка подскочи от възторг.

Маншон кимна.

— Майсторски направено! — изрази възхищението си той. И Волдемар остана доволен, признателно потупа слона по гърба.

Чантата висеше на края на хобота и бавно се снишаваше към земята. Много внимателно, сякаш знаеше за какво става дума, слонът смъкна чантата и меко я остави на плочника.

— Готово! — викна Полуобувка.

Двамата с Маншон изтичаха до чантата.

— Вътре ли е той? — запита Волдемар от гърба на слона.

— Вътре, ами! — щастливо се заусмихва Маншон. — Спи!

Надвесени над чантата, двамата, Маншон и Полуобувка, се взираха в заспалия си другар, а очите им сияеха от радост. Ето го милия Мъхеста брада! Най-после отново са заедно! След дълги патила! И Мъхеста брада беше свободен!

Мъхеста брада най-после отвори очи и отправи неразбиращ поглед към приятелите си.

— Какво става? — неволно попита той. — Къде съм?

— Свободен си! — засмя се Маншон.

Полуобувка каза:

— Смъкнахме те от високото с хобот!

А Мъхеста брада седна в чантата.

— Невъзможно! — избоботи той. — Наистина е невъзможно!

— Сънен е още — изви очи Полуобувка към Маншон. — Не може да се ориентира.

Но Мъхеста брада побърза да обясни.

— Наистина не мога да разбера — каза той. — Струва ми се, че съм буден, но просто не смея да повярвам. Вие ли сте това, скъпи приятели?

— Ние, ами! — възкликна Полуобувка. — А онзи там на слона е Волдемар!

— На него трябва да благодариш за освобождението си — поясни Маншон.

Мъхеста брада се измъкна от чантата и направи дълбок поклон към Волдемар.

— Много ви благодаря — учтиво каза той. — От все сърце.

После пак се огледа с невярващи очи и тежко въздъхна:

— Боя се, че все пак това е прекрасен сън! Тази вечер легнах в стаята на дивана и следователно никой не би могъл да ме освободи!

— Но съвземи се, де! — не се стърпя Полуобувка. — Сядай в колата и хайде на път! За сънищата ще се разберем по-късно!

Мъхеста брада го послуша и вече се бе запътил към автомобиля на Маншон, когато неочаквано край тях разнесе развълнуван глас.

— Милото ми дребосъче, разреши ми да се сбогувам с теб! Да те прегърна за довиждане!

Смелчагите застинаха по местата си. Якичка лавна уплашено от колата, а Волдемар измърмори нещо под нос горе на слона.

— Вие? — изуми се Мъхеста брада, който още по гласа беше познал дамата. — Какво правите тук?

И сега наистина я видяха. Излезе иззад телефонната кабина, където от дълго време очакваше появата на приятелите на Мъхеста брада.

— Първо да разсея съмненията ти — мило се обърна тя към Мъхеста брада. — Никакъв сън не е това! Наистина ти заспа на дивана, но аз те преместих в чантата.

— Но защо? — недоумяваше Мъхеста брада.

— Случайно узнах, че приятелите ти се канят да те освободят — обясни по-нататък дамата. — Дълго размислях над твоето положение. Накрая се убедих, че твоето място не е при мен и не ми приляга да те държа насила! Тогава те сложих пак в чантата, за да могат приятелите ти да те освободят още тази нощ!

Умълчаха се.

— Канех се скришом да проследя освобождението ти — призна си дамата, — но все пак не издържах. Искam да те погала!

Тя грабна Мъхеста брада в прегръдките си, притисна го до сърцето си, а в очите ѝ проблеснаха сълзи.

— Довиждане, дребосъчето ми! — каза тя. — Желая ти всичко най-добро!

Отново настъпи тишина. Всеки мислеше за нещо свое.

Когато дамата най-после се прости с Мъхеста брада, тя отправи поглед към слона на Волдемар.

— Какво великолепно същество! — възторжено възкликна тя. — Чиста порода ли е?

Въпросът, естествено, беше отправен към Волдемар.

— Африкански слон — отвърна той.

— О-о! — зачуди се дамата. — Знаете ли колко много обичам животните!

Волдемар се закашля. Тъй тайничко в себе си реши, че тя не е чак такова чудовище, за каквото му я бяха представили смелчагите. Напротив!...

— В зоопарка имаме още по-интересни животни — каза Волдемар. — Бих могъл да ви разведа там, да ви обясня...

Дамата се усмихна и изтри сълзите си.

— Много ви благодаря! — мило отвърна тя. — Трогната съм и приемам великодушното ви предложение. Наистина сте човек с много добро сърце, както разправят.

Волдемар се изчерви до ушите, но в тъмното това не се забеляза.

— Радвам се, че се запознахме тъй неочаквано — тихо отвърна той.

Дойде време за раздяла. Дамата притисна още веднъж Мъхеста брада до гърдите си.

— Приятно пътуване — пожела тя и погали по главата всеки един от смелчагите.

— Щастлив път! — обади се и Волдемар от гърба на слона. — Пишете, когато намерите време!

— Непременно! — обеща Маншон. — Отдавна не съм писал писма, дори на самия себе си!

Смелчагите се настаниха в автомобила.

Маншон запали мотора и вдъхновено зарецитира:

*Кръвта ни пламенно се втурна —
зове напред морето бурно!*

От много време насам Маншон не беше писал стихове и Полуобувка реши, че това е добър знак.

Автомобилът на смелчагите се понесе напред сред дълбоката нощ и скоро напусна града.

УЖАСНОТО ПРОИЗШЕСТВИЕ В ГОРАТА

Малкият автофургон на Маншон се носеше по пътя с висока скорост. Смелчагите бързаха за морето. Жадуваха за почивка. Копнееха за тихия плисък на вълните, за глътка свеж въздух.

— О, море! Море! Мое море! — затананика Полуобувка някаква песничка, дочута кой знае кога.

Но не довърши. Якичка — кученцето на Маншон — внезапно вирна муцунка и тревожно зави.

Слънцето прежуряше. Вече се чувстваше приближаването на есента, но този ден беше твърде горещ. Навярно и морската вода идеше да бъде топла.

Озоваха се в гора. Никога не бяха идвали по тези места. Маншон спря колата си и заби нос в картата.

— Пътят прави широк завой — обясни той. — През гората е поне три пъти по-направо, но...

— През гората! — зарадва се Мъхеста брада. — Много обичам да пътувам през гората.

— Добре би било — измънка Маншон, — но за съжаление нямаме точна карта. В гората можем да попаднем в затънтено място и, как да се изразя... ще се движим опипом, като с вързани очи.

Но Полуобувка подкрепи Мъхеста брада.

— Направо е по-добре — разпали се той. — Не може да се живее само с географски карти!

Маншон обаче не беше убеден.

— Никога не се знае накъде ще те отведе един горски път — предупреди той.

Но ентусиазмът на Полуобувка ни най-малко не се повлия от здравия разум на Маншон.

— Всички пътища водят към морето — повиши глас той. — Не си ли чувал тази поговорка?

Вместо да отговори, Маншон пак заби нос в картата.

— Зад гората вдясно се намира морето — накрая обясни той. — А вляво има голямо бласто. И друга поговорка знам — всички пътища

водят в блатото.

— Не съм я чувал — бързо отвърна Полуобувка.

Маншон се усмихна и сгъна картата.

— Добре! Нека минем през гората, щом и двамата искате.

— Да се отбием и при блатото — обади се Мъхеста брада. — Ще си наберем блатни боровинки. Те виреят по влажните места и там трябва да има много от тях. Когато бях малък и се къпех по-често, в брадата ми растяха и блатни боровинки. Трябва да ви кажа, че те са най-вкусните от всички боровинки на света.

— Чудесно! — примляска Полуобувка. — Разбира се, че ще си наберем блатни боровинки.

Маншон внимателно, но твърдо се противопостави.

— Край блатото трябва да се движим с вериги на колелата — обясни той. — Освен това ние сме тръгнали към морето, а не на излет за боровинки в блатото.

Този път Маншон беше тъй убедителен, че Полуобувка и Мъхеста брада не посмяха да му възразят.

Маншон даде газ. Пътуваха още малко по магистралата, след което завиха по един път през гората.

Мъхеста брада смъкна стъклото.

— Какъв въздух! — възторжено извика той. — Ухание на гора!

Мъхеста брада направо призна, че предпочита гората пред морето. Безразлично му е колко дълго ще пътуват натам, стига да пътуват все през гора.

С тихо боботене автофургонът на Маншон навлизаше все по-дълбоко в горските дебри. Гора, прекрасна гора... Каква красота и спокойствие ги обкръжаваха! Смелчагите се взираха през стъклата и не усещаха как се изнизва времето. Денят гаснеше. Маншон забеляза един ручей край пътя и удари спирачките.

— Нямаме вода и трябва да си налеем — заяви той.

Така беше. Бяха тръгнали набързо от града и големият гюм за мляко, в който носеха вода, сега беше полупразен.

Маншон стана от седалката, грабна кофата и слезе от колата. Полуобувка и Мъхеста брада го последваха — да се поразтъпчат и да глътнат въздух. Но какво ставаше с Якичка?

Наистина странно! Кученцето застана пред отворената врата и жално заскимтя.

— Вижте го — пръв забеляза Мъхеста брада. — Трепери горкичкото!

— Трепери ли? — угрижи се Маншон. — Да не би да има температура?

Полуобувка опипа нослето на Якичка.

— Няма температура — каза той. — Обаче ноздрите му са разширени.

Якичка дишаше на пресекулки, сякаш надуваше чужда миризма, твърде неприятна за него.

— Има нещо във въздуха — обади се Мъхеста брада.

Маншон се пресегна и погали Якичка по гърба.

— Не бой се, миличко! — нежно рече той. — Ще гребна вода и начаса се връщам!

Кученцето се успокои и Маншон с кофата в ръка заситни към ручея.

И ето какво се случи!

Като изпод земята пред Маншон изскочи някакво куче. Огромен звяр с жълто-сива козина, подвита опашка и щръкнали остри уши. Очите му горяха със зли пламъчета.

— Прилича на вълк — прибеля Полуобувка.

Мъхеста брада отвърна:

— Вълк е наистина!

Ето, значи, защо... Точно така, Якичка се беше уплашил... Кученцето бе усетило близостта на звяра. Ах, да бяха по-внимателни!

— Къци-къци! — помами Маншон вълка.

Но едва издумал, и... всичко стана много бързо!

Маншон се простря на земята, кофата подскочи високо и с дрънчене се търкулна наблизо. Вълкът захапа дрехата на Маншон, метна го на гърба си и мигом изчезна. Скри се в храстите на отсрещния бряг.

Полуобувка, бял като платно, посегна за прашката в джоба си, но вече нямаше по кого да стреля. Мъхеста брада стоеше като закован и с празен поглед се взираше натам, където само до преди миг се намираха Маншон и вълкът.

— Якичка! — викна Полуобувка.

А кученцето беше вече до него. Нима вълкът толкова се беше отдалечил, че миризмата му не плашеше Якичка?

— Търси Маншон — прошепна Мъхеста брада.

Якичка завря нос в земята и старателно задуши. Там, откъдето Маншон бе тръгнал към ручея, кученцето пое по следата.

Мъхеста брада и Полуобувка напрегнато го проследиха с очи.

Но Якичка спря и заджафка уплашено.

— Следите на Маншон прекъсват — обади се Полуобувка.

— Вместо следи от Маншон трябва да потърсим отпечатыци от вълчи лапи — разсъди Мъхеста брада.

Якичка още веднъж лавна, но не се реши да продължи нататък.

— Колебае се — обясни Полуобувка.

Мъхеста брада кимна.

— Бори се със себе си — каза той. — Сега всичко зависи от това, кое чувство ще надделее — любовта към стопанина или страхът от звяра!

Кученцето заскимтя жаловито. Козината на гърба му настръхна.

— Събира смелост — предположи Полуобувка.

Якичка колебливо пристъпи напред и бавно пое по следите на вълка.

— Ами ние? — стресна се Мъхеста брада. — Какво ще правим ние сега?

Онова, което плашеше Якичка, ужаси и самите тях! Точно същият въпрос! Бояха се от вълка — и още как! Но Маншон... той беше най-добрият им приятел.

— Да вървим! — реши се Полуобувка.

Точно така! Последваха Якичка. Сърцата и на двамата смелчаги биеха до пръсване.

Край ручея Якичка объркано спря.

— Следите свършват — каза Мъхеста брада.

— Вълкът е минал на другия бряг — предположи Полуобувка.

Якичка, изглежда, реши същото. Миг колебание, след което кученцето скочи във водата и заплува към другия бряг. За съжаление там не откри следите на вълка и скоро се върна при Полуобувка и Мъхеста брада.

Никакви следи!

— Край! — обади се Полуобувка с разтреперан гласец. — Какво мислиш ти, Мъхеста брада? Има ли все още някаква надежда?

Но Мъхеста брада не можеше дума да издума. Мислеше за горския вълк. За острите бели зъби, които ухапаха дрехата на Маншон. И какво щеше да последва... Не, по-добре да не размишлява над всичко това! Каква ти надежда тук!

ЗАЩИТНИЯТ ОГЪН

Слънцето слизаше все по-ниско, клоните на дърветата тънеха в полумрак. Мъхеста брада и Полуобувка седяха под една огромна ела.

— Притъмнява — обади се Полуобувка. — Какво ще правим?

— Положението трябва да се обмисли — отвърна Мъхеста брада.

Той се беше съвзел от първата уплаха. Постепенно самочувствието му се възвръщаше и сега той искаше да си спомни какво точно знае за вълците.

— О, скъпи Маншон! — не млъкваше Полуобувка. — Къде ли си сега? Какво ли става с теб?

— По това време на годината във вълчето леговище трябва да има малки — припомни си Мъхеста брада. — Щом вълкът метна Маншон на гърба си, навярно е изтичал да го отнесе право там.

— Вълчето леговище трябва да е много далеч оттук — размисляше на глас Полуобувка. — Старата пословица казва, че вълкът не ловува край бърлогата си.

Мъхеста брада сякаш не го чу. И той размисляше.

След малко слънцето съвсем се скри. Смрачи се.

Внезапно се дочу:

— У-ху-у, у-ху-у!

Полуобувка скочи като ужилен.

— Чу ли? — прошепна той. — Вълкът вие!

И отново прозвуча:

— У-ху-у, у-ху-у!

Този приглушен, твърде зловец звук се чуваше съвсем наблизо. Наистина ли беше вълк?

Над тях безшумно прелетя някаква сянка и Мъхеста брада обясни:

— Бухал е! Тръгнал е на лов.

Полуобувка не можеше да се успокои. Приседна по-близо до Мъхеста брада и се оплака:

— Нерви...

Чак сега забеляза, че Якичка не помръдваше. Това му вдъхна смелост. Ако наблизко се притаяваше вълк, Якичка щеше да се държи съвсем другояче.

Мъхеста брада мислеше за нещо свое.

— Преди малко чухме гласа на бухала — каза той. — Но вълците имат обичай да надават вой по залез-слънце. Също и сутрин при изгрев. Вият край леговището си — и родителите, и малките. Бухалът ми напомни това.

— Но виж — оживи се Полуобувка, — можем да открием бърлогата им по техния вой.

— Точно така — закима Мъхеста брада. — В такова тихо време гласът им се чува цели километри наоколо. Вълците са хитри същества, но все пак се издават по този начин. Природата им диктува да правят това.

Умълчаха се. Но иначе бяха нащрек да чуят вълчия вой. Напрегнато се вслушваха. Нощта все повече напредваше и те изпаднаха в отчаяние.

Ох, бедни Маншон! Знаеш ли, че в този момент приятелите ти мислят за теб? Или вече нищо не чувстваш?

Непрогледна тъмнина!

— Вълците не се обадиха — с няколко думи обобщи положението Полуобувка.

Мъхеста брада добави:

— Не ни остава нищо друго, освен да дочакаме утрото. Вълците вият и призори.

Решиха да си починат малко. Нямаше надежда наистина да поспят с тия тревоги на главата, но поне трябваше да опитат. Да посъберат сили, защото никак не се знаеше какво ги чака в близко време.

Мъхеста брада се зае да събира съчки из тъмната гора.

— Трябва да запалим огън — обясни той. — Силният огън е най-добрата защита срещу вълците.

— Може би този път ще спиш в колата? — запита Полуобувка. — Леглото на Маншон е свободно.

Но за Мъхеста брада спането под открито небе беше принципен въпрос.

— Якичка ще ти прави компания — кратко отсече той.

С това всичко беше решено.

Полуобувка примами кученцето и те се прибраха в автомобила. Мъхеста брада разпали огъня и се излегна край него.

— У-ху-у! У-ху-у!

Разбира се, пак беше бухалът! Търсеше плячка в тъмното и скоро се зарея тъй надалеч, че никакъв не се чу.

Величественият покой на горската нощ ободри Мъхеста брада. Мисълта за трагичната съдба на Маншон тлееше в душата му, но болката улегна и се притъпи. Напрежението в него постепенно спадаше. Мъхеста брада се обърна по корем, за да не се подпали от някоя случайна искра. И сам не разбра как очите му се притвориха и той потъна в дълбок сън.

В същото време Полуобувка се мяташе из постелята. Не можеше да се освободи от преживения ужас. В колата беше задушно. Сърцето му биеше до пръсване. Полуобувка дори не шаваше с пръстите на краката си, а това вече беше лош признак.

Чак в полунощ и той се унесе в тежък сън, но и това не беше задълго.

Якичка! Якичка се напъха под одеялото при Полуобувка. Скимтеше уплашено и няколко пъти го близна по лицето.

— О-о-ох! — измърмори Полуобувка. — Що за навици имаш, миличко?

Но Якичка скимтеше и се гушеше в Полуобувка, като да търсеше закрила. Сякаш електрически ток прониза Полуобувка. Вълкът! Трябва да е наблизил! Точно по същия начин Якичка скимтеше и преди. Вълкът е дошъл да дебне за нова жертва. А това можеше да бъде само клетият Мъхеста брада, който заради глупавия си навик беше решил да спи навън и в тази толкова опасна нощ.

Без да размисля повече, Полуобувка отметна одеялото и се втурна към стъклото на колата.

Дълбока нощ. Огънят гореше и образуваше светъл кръг, който стигаше чак до брега на ручея.

Слава богу, Мъхеста брада лежеше здрав и читав край огъня, унесен в дълбок сън.

В този момент Полуобувка съзря вълка. Откъм ручея се дочу цамбуркане и вълкът изскочи оттам като четириног призрак.

Полуобувка искаше да извика, за да предупреди Мъхеста брада, но от гърлото му не излезе нито звук. Сякаш някой здраво го стискаше — страхът, неистовият страх вършеше своето тъмно дело и вместо вик се чу хърхорене.

Вълкът се насочи към огъня. Още няколко мига и той се спря на крачка от него. Точно тъй! Нали и Мъхеста брада твърдеше, че буйният огън е най-добрата защита срещу вълците. И този се боеше, не смееше да приближи. Какво ли щеше да стане сега?

Но онова, което последва, накара Полуобувка да изстине от ужас. Вълкът протегна лапи и почти се надвеси над огъня. От мократа му муцуна се разлетяха пръски вода, които се изсипаха над огъня. Чу се тихо съскане и пламъците се снижиха. А вълкът вече се връщаше при ручея. Потопи муцуна във водата, върна се, пак протегна шия над огъня.

И този път пламъците не се възпротивиха. Водата ги поглъщаше един след друг. Полуобувка най-последно разбра — вълкът гасеше защитния огън.

Трябваше да стори нещо, незабавно! Но какво?

Полуобувка изпадна в паника. Ако вълкът още веднъж успее да излее вода в огъня, той щеше да угасне. Мъхеста брада оставаше сам срещу звяра. И тогава... Вълкът щеше да го отмъкне, така както беше сторил с Маншон...

Трябваше да помогне на Мъхеста брада, и то още в този миг! Но как?

Полуобувка се опита да викне. Напразно! Гърлото му беше свито от страх, този път дори звук не се чу. Да можеше да изтича при Мъхеста брада! Но не! Вълкът за трети път отиде до ручея. И вече се връщаше...

„Ох, защо не се научих да карам автомобил!“ — затюхка се Полуобувка.

Ако можеше сега да запали мотора и да се втурне на помощ. Но Полуобувка нищо не разбираше от шофиране. Умееше единствено да натиска клаксона — и това беше всичко...

Всъщност защо не? Поне това можеше да направи!

Полуобувка се метна зад волана, натисна клаксона. Сигналът раздра нощната тишина — неочаквано и гръмко! Вълкът спря изненадан, потрепера.

Стресна се и Мъхеста брада. Разбуден, той седна и се огледа наоколо. Мигом разбра опасността.

Подскочи, грабна една главня и я завъртя над главата си, след което я хвърли към вълка. Но от него нямаше и следа!

ЕДНА НЕОБИКНОВЕНА ЕЗДА

Когато вълкът метна Маншон на гърба си, смелчагата не осъзна в каква беда е изпаднал. Никога досега Маншон не беше се сблъсквал с вълчето племе. Мислеше си, че това е просто едно голямо куче. И тъй като кучетата почти винаги са добронамерени същества, Маншон не смяташе, че и сега има от какво да се бои. Струваше му се, че това толкова едро куче иска да си поиграе с едно дребосъче. Ей така, на шега, ще го поноси върху гърба си из гората, и толкова!

— Къци-къци! — отново помами вълка Маншон и го потупа по гърбината.

А той се засили към ручея. На Маншон му се стори, че ще последва гигантски скок до отсрещния бряг, и здраво се улови с две ръце за козината на вълка. Но не се случи нищо подобно. Вълкът предпазливо нагази във водата и пое нагоре срещу течението на ручея.

Едва сега Маншон се разтревожи и причината беше наистина сериозна. Полуобувка и Мъхеста брада оставаха далече назад, а горският жител все тъй твърдо вървеше напред във водата и нямаше никакво намерение да се връща.

„Това куче поне не е бясно — успокояваше се Маншон. — Бесните кучета не смеят да припарят край вода.“

Но това беше малка надежда.

Вълкът стъпи на брега и хлътна в дълбокия лес.

„Това е прекалено! — възмути се в себе си Маншон. — Мислех да поия за разнообразие, но стига вече! Във всеки случай не жребецът носи ездача, накъдето му скимне!“

И друго го тревожеше — трудно ще открие пътя назад. Е, стигне ли до ручея, все ще се оправи някак. Но ако това куче го отнесе насред гъстата гора, никога няма да открие приятелите си. Ще остане отново сам. И може би завинаги.

— Не, и още веднъж не! — тръсна глава Маншон. — Не мога да си разреша да тъна отново в самота. До гуша ми е дошло от нея. Стига ми за цял живот!

Той пусна козината на вълка и се търкулна по горския мъх като кафява топка.

За съжаление този опит за бягство беше обречен. В същия миг вълкът спря Маншон с лапа и впи изненадан поглед в него. После го сграбчи в челюстите си и го разтърси с такава злина, че чак стомахът на Маншон се сви. И пак го метна на гърба си.

Маншон остана дълбоко съкрушен от тези обноски. Но нямаше що да стори, пътуването продължи. Той осъзна, че не си струва да опитва повторно бягство. Известно време не можеше да събере мислите си, сякаш вълкът ги беше изтръскал от него. Но лека-полека отново се обнадежди.

„Може би този яростен пес иска да ме отнесе къщи при стопаните си — утешаваше се Маншон. — Но възможно ли е да има човешко селище из тия горски дебри? Наистина не би могло. Но пък кой знае! Както се казва, отговора знае само вятърът...“

Вълкът ускори ход. После така побягна, че вятърът наистина засвири в ушите на Маншон. Но не доведе нито един отговор на тъй тревожните въпроси.

Внезапно вълкът се закова на място. Ослуша се. Подуши въздуха. Защо беше всичко това? И Маншон, надвесен над вълка, наостри уши, но не откри нищо подозрително.

Какво ли беше разтревожило горския обитател? Вълкът отново пое на път, но крайно внимателно. Избягваше откритите места, тулеше се сред храстите, при това без да шумне нито една вейчица. Стъпваше съвсем предпазливо и се плъзгаше като сянка през гората. Маншон усети как мускулите по гърба на вълка чак се напрегнаха.

Но ето че се дочуха гласове. Мъжки гласове! Разговаряха хора!

— О, ясно ми е! — отдъхна си Маншон. — Сигурно са ловци, дървари или кой знае какви други работници, а кучето е тяхно. Ей сега ще бъдем при тях и край на тази дива езда през гората!

Вълкът приближаваше към гласовете, но стана още по-предпазлив.

— Аха! — подсмихна се Маншон. — Кучето разбира, че е сторило беля, и сега не може да се покаже пред стопаните си. Гузен негонен бяга! Така и трябва да бъде! Бива ли да стават подобни неща? Да грабнеш посред бял ден един честен смелчага, да го метнеш на гърба си и да се запилееш с него из гъстата гора!

Най-после вълкът толкова се приближи до хората, че беше възможно да се различат отделни думи и дори част от разговора им.

— Животът и навиците на вълците са основно проучени — достигна до Маншон дълбок тембър на мъжки глас, — но ако ги наблюдаваш, все може да се установи нещо ново и интересно.

— Несъмнено — отвърна другият с по-висок тон. — Горя от желание да наблюдавам живота на вълците по-отблизо. И ако ни се удаде да открием непознати навици у вълците, ще знам, че и аз съм дал нещо на света.

Сега от хората ги деляха само редките клони на храсталака и Маншон успя добре да ги разгледа.

Онзи с басовия глас беше млад човек с брада, носеше шарено кепе и беше обут с ботуши. На гърдите му висеше бинокъл. Другият изглеждаше по-възрастен, слънчевите лъчи играеха по голото му теме, а огромните стъкла на тъмни очила скриваха лицето му. И двамата носеха раници. Маншон напрегнато се вслушваше в думите им. Постепенно осъзна, че двамата бяха природоизследователи, дошли насам да проучват живота на вълците. Интересно, дали все пак в тази гора можеше да има вълци?

— Лично мен повече ме интересуват вълчетата — обади се плешивият. — Тъкмо сега е сезонът, когато ги подготвят за самостоятелен живот.

— Така е — закима брадатият. — За да не са безпомощни един ден, възрастните вълци ги учат как да разкъсват плячката. О, дано ни се удаде да ги наблюдаваме тъкмо в тези часове на ловно обучение.

— Голям късмет бихме имали — отбеляза плешивият. — Но нека не забравяме колко хитро същество е вълкът. Той винаги може да ни държи под око, а ние него — не. Не бих се изненадал ни най-малко, ако тъкмо в този момент иззад храстите ни следи някой вълк като невидим горски дух.

Брадатият се разсмя.

Маншон най-после съобрази своето положение. Разбира се, че тук имаше вълци. Най-малкото поне един горски хитрец, който Маншон яздеше вече от толкова време. Нито едно куче не би могло да стъпва тъй безшумно. Нито пък да се приближи до хората така, че те дори да не го забележат. А за обноските да не говорим — как едно куче

би могло да се отнесе така безцеремонно с един смелчага? Боже мой! Но какво в края на краищата може да иска един вълк от него?

Не беше сега моментът да размишлява надълго и нашироко. Спасението изглеждаше тъй възможно! И толкова близко — просто иззад ей този храст. И хората са там! Навярно ще му помогнат, стига да извика за помощ. И трябваше да побърза, не се знае още колко време вълкът щеше да се притулва така.

Маншон не се и опита пак да се търкулне долу, защото знаеше, че този път всичко можеше да свърши много по-зле. Не му се искаше и да помисля за това. Как страшно го разтърси вълкът преди малко! Но що да стори? Как да се обади на хората? Да го направи така, че вълкът да не се втурне начаса в неизвестна посока!

Маншон се озърна. Клонките! Над него надвисваха храсти. Един по-дебел клон беше точно над главата му. И нямаше какво да му мисли повече!

Ловко протегна ръце, улови се добре, увисна и се залюля напред-назад.

— Хора! — изписка той. — Хора! Помогнете!

И пак се залюля. Нагоре, надолу!

Но и този план се провали. Маншон не успя да се вдигне още веднъж, клонът не издържа тежестта му и се откърши.

— Хора! — нададе гласче още веднъж той.

Но в следващия миг хората останаха вече далеч назад. Маншон отново се бе озовал безпомощен в челюстите на вълка, който се втурна като вихър по своя път.

— Чу ли? — обади се плешивият и с изненада втренчи очи в своя другар.

— Сякаш някой викна за помощ — закима другият.

Те претърсиха храстите, но не откриха нищо особено.

ПОСОКАТА Е ОТКРИТА

Когато вълкът изчезна от полянката, Полуобувка се реши да излезе от колата и изтича при Мъхеста брада. Мъжественото поведение на приятеля му разсея обхваналия го ужас и Полуобувка най-после успя да си възвърне дар-слово.

— Опасен си! — с признателност възкликна той. — Просто легендарно смел. Как само метна под краката на онзи звяр горещата главня!

— Казах ти аз, че най-добрата защита срещу вълците е огънят!

— Убеден съм — смееше се Полуобувка. — Огънят е първичен жизнен елемент!

И той се настани до Мъхеста брада. Нямаше желание да се върне в автомобила. Огънят изведнъж го покори. Мъхеста брада наслага нови съчки и приседна до Полуобувка. Сънят бягаше от очите им. Макар този път вълкът да не успя да им стори зло, все пак им развали съня.

— Ако Маншон се досети да запали огън... — разсъждаваше на глас Полуобувка. — Но едва ли има кибрит в джоба си. А Маншон е твърде цивилизован, за да получи огън от триенето на два сухи клона един о друг.

— Прав си! — въздъхна Мъхеста брада. — Щом дълго време живееш в автомобил, това оказва своето въздействие.

Приказките им се завъртяха около Маншон. Мили приятелю! Скъпи Маншон! Ако все още си жив и в плен на вълците, как ще издържиш в дивото им обкръжение? Ще те сломят ли суровите им обичаи, точно тебе, навикнал на всички приятни удобства? Ще изтърпиш ли наглото им грубиянство ти, толкова чужд на всякакво насилие?

— Нека не забравяме, че Маншон е поет — подхвана приказката си Мъхеста брада. — Твърде ранима душа, непонасяща никаква грубост. Поетите са толкова чувствителни.

— Същото може да се каже и за душата на художника — додаде Полуобувка. — Някога Маншон копнеел да стане художник. Мечтаел да рисува картини из живота на зверове и птици, нали тъй? Да ги изобрази

за вечни времена върху белия лист. Наистина е ужасно, че сега тъкмо горските животни му причиняват страдание.

Но Мъхеста брада внезапно свъси вежди.

— Не бива да виним животните — твърдо настоя той. — Това би означавало да ругаем извечната природа! Живите същества не осъзнават нашата правда и справедливост. Те са онова, което представляват сами по себе си.

— Така е! — съгласи се Полуобувка. — Всъщност аз сега обвинявам само този единствен вълк!

Но Мъхеста брада съвсем не се съгласи с него:

— Дори и този вълк не може да бъде обвиняван. Постъпва така, както му е отредено от природата. Изобщо не осъзнава разликата между добро и зло, която е важна за нас!

В себе си Полуобувка не беше достатъчно убеден, но не се увлече в спор с Мъхеста брада. Беше му пределно ясно как се отнася той към природата. И трябваше да е доволен, че приятелят му не се сети да се заеме с опитомяването на вълчето племе.

Следващите думи на Мъхеста брада повече му допаднаха.

— Няма смисъл да укоряваме вълците — обясняваше той. — Но това не означава, че трябва да им оставим Маншон. Разбирането е едно, а реалността — съвсем друго нещо! Прекрасно зная какво представлява вълчето племе, но за спасението на Маншон се налага да водя безпощадна борба с него!

— Чудесно! — зарадва се Полуобувка. — Между нас казано, не разбирам нищо от вълци, но съм готов на всяка цена да воювам с тях заедно с теб!

Но по какъв начин щяха да осъществят намеренията си срещу вълците, засега на нито един от двамата не му беше ясно. Край огъня всичко изглеждаше много просто — грабвай главнята и нападай! Но няма навсякъде все огън да разпалват, я? Изскочи ли вълкът — внезапно и като изпод земята, трудно може да се разчита на огъня в същия миг! А ще трябва да действат начаса! Сега се взираха в пламъците и размисляха.

— Съмва — обади се по едно време Полуобувка.

Лека-полека нощният мрак се разсейваше. Оттук и оттам взеха да се обаждат птици. Настъпваше утрото.

— Идва новият ден — каза Мъхеста брада. — О, ако знаехме какво ни носи той?

Слънцето изгря.

Внезапно над гората екна далечен протяжен вой. Не беше гласът на бухала. Нещо много по-различно!

— Вълците! — прошепна Мъхеста брада.

Полуобувка скочи на крака и с две-три светкавични крачки се озова до най-близкото дърво. Закатери се бързо нагоре.

— Къде хукна пък и ти сега? — викна подире му Мъхеста брада.

Полуобувка не отговори. Беше твърде зает с намерението си. Отново се разнесе вой, този път едва доловим.

Мъхеста брада напрягаше слух. Наистина бяха вълците. Сега виеха малките им. С два пъти по-слаби гласчета. Сигурно се намираха в леговището си. Трябваше да установят посоката. И то навреме. Не можеха да очакват, че вълчетата ще надигат глас през целия ден. А тръгнеха ли напосоки из гората, скоро щяха да се объркат. В гората трябва да се ориентираш съвсем точно!

И както Мъхеста брада се чудеше какво да предприемат, до него стигна гласът на Полуобувка:

— Всичко е наред! Воят се чува откъм една огромна ела!

Чак сега Мъхеста брада осъзна защо Полуобувка се беше покатерил на дървото. Съвсем не от страх пред вълците, както си беше помислил той! Полуобувка се беше надявал да открие ориентир, по който да тръгнат към вълчето леговище. И ето че успя! Гигантска ела! Слава богу, нямаше да се загубят из гората! Вълчийт вой сякаш ги приближи до милия Маншон!

Докато Полуобувка се смъкна от дървото, воят прозвуча още веднъж-дваж и замлъкна.

— Невероятен си! — не скри радостта си Мъхеста брада. — Благодарение на теб сега посоката е известна!

Той стана, напълни от ручея кофа вода и я плисна върху огъня.

Полуобувка отвори вратата на автомобила.

— Хайде, Якичка! — подвижна той. — Тръгваме да търсим Маншон!

Якичка радостно се втурна навън, готов да се отправи на път в същия миг, но Полуобувка се застоя замислен. Погледът му се спря върху гюма за мляко, в който наливаха вода, сега наполовина празен.

— Няма ли да вземем нещо за из път? — запита Полуобувка.

— Не, разбира се! — отвърна Мъхеста брада. — Гората ще ни нахрани и ще ни напои. Тя е нещо като огромна пазарска чанта. Ще утоляваме жаждата си от реката или с изворна вода, а за ядене ще се намерят горски плодове. Ако не успеем да открием нещо, моята брада все ще ни избави от глад.

Но Мъхеста брада остана крайно озадачен, когато Полуобувка измъкна гюма за мляко и изля водата от него. После се върна в автомобила, порови се из сандъчето с инструменти на Маншон и взе бормашината.

— Сетих се за една стара ловджийска история — подхвана Полуобувка. — Чувал съм я като дете. Един ловец облякъл рицарска броня, вмъкнал се в глутница вълци и избил сам-самин две дузини от тях. Хищниците се нахвърлили върху него, но зъбите им не могли да пробият метала.

— Е, и? — недоумяваше Мъхеста брада, комуто тази история за ловеца, избил толкова вълци, съвсем не се понрави. — Какво общо има

това с нас?

Но Полуобувка вече се бе заел с бормашинката.

— Гледам, че от този гюм за мляко може да се получи чудесна рицарска броня — обясни той. — Трябва само да пробия две дупки на дъното за краката и други две встрани за ръцете. Така ще бъде напълно защитен от вълците, особено ако сложа и капака отгоре.

Мъхеста брада беше дотолкова изумен от изобретението на Полуобувка, че дума не обели. Работата потръгна и скоро Полуобувка беше с бронята на гърба си. Когато промуши ръцете и краката си, той подаде глава през гърлото и гюмът просто прилепна към тялото му.

— Сега приличаш на костенурка — не се стърпя да не го подкачи Мъхеста брада.

А Полуобувка кимна.

— Точно така! — обясни той. — И като костенурка ще мога да се свия вътре. Нека вълкът се опита да ме достигне тогава!

Нямаше какво толкова да се чудят на ризницата. Трябваше да се действа. Посоката е вече изяснена, а и Маншон вероятно се надяваше сега само на тях двамата.

Но как да изоставяш автомобила насред път, ей така! Преди да тръгнат, те го избутаха към храстите и го покриха с клони.

ПАТИЛАТА НА МАНШОН

Захапал Маншон, вълкът пристигна в леговището си, където с възторжено скимтене към него се втурнаха четири вълчета. Едва вълкът пусна Маншон, и начаса се вдигна олелия. С радостно ръмжение вълчетата се нахвърлиха върху него. Търкаляха го, тичаха и си го подаваха като топка, раздърпаха го и кичури от маншона се разлетяха на всички страни. От време на време малките спираха, колкото Маншон да стъпи на крака. Но то биваше за миг и отново се нахвърляха върху него с ловна страст, за да подновят дивата си игра.

Ако не беше дебелията му дреха, Маншон наистина щеше да се прости с живота. За щастие маншонът се оказа сигурна защита, а слабите челюсти на вълчетата не можеха да го повредят сериозно. Но положението изглеждаше наистина отчайващо! От непрекъснатото търкаляне на Маншон му прилоша, чувстваше се съвсем слаб и на няколко пъти дори загуби съзнание.

Вълкът известно време любопитно наблюдаваше тази игра. После отиде при вълчетата и решително ги отстрани от Маншон. Какво облекчение! Маншон седна на земята и вдигна благодарен поглед към вълка. Но това трая само мигове. Вълкът приближи към Маншон и го избута от леговището...

Маншон остана зашеметен!

Нима вълкът му даваше знак, че може да си върви? И този див звяр му подаряваше свободата? Вълкът пак се приближи, сякаш недоволен, че Маншон се бави и още не е тръгнал. И тогава Маншон закричи напред — в началото по-бавно, все още невярващ в късмета си, после ускори ход...

„И тъй — размисляше Маншон, — патилата ми комай свършиха! Само дано издържа, а и да не се заблудя из гората. Най-напред иде открия ручей, иде се поосвежа край него и после иде продължа по брега.“

С тези мисли Маншон се понесе напред. Приятелите му го очакват! И навярно се безпокоят за него!

Но съдбата не се оказа толкова благосклонна, колкото му се беше сторило. Маншон стигна до някаква полянка в гората, когато му хрумна да се обърне назад. И тогава разбули загадката! Какво ти спасение! Напротив!...

Онова, което Маншон видя зад гърба си, заличи всяка надежда. Вълците се прокрадваха след него — както старият, тъй и малките му. Следваха го неотлъчно като сенки. Продължаваха дивата си игра. Но дали беше само игра? Маншон си спомни думите на природоизследователите, дочути иззад храстите. Те казаха, че вълците тъкмо сега учат малките си да ловуват. И ето го техния урок! Онова, за което мечтаеха природоизследователите — да можеха да го зърнат отнякъде!

Времето за размисъл беше твърде кратко. Водени от стария вълк, малките се подредиха в опасен полукръг, а едно от тях изтича напред и отрязва пътя на Маншон. Макар и уплашен до смърт, Маншон успя да отбележи в себе си, че всичко ставаше светкавично, безмълвно и много точно. Наистина природоизследователите трябваше да видят всичко това! Но засега Маншон беше единствен свидетел на зрелището, без надежда да се спаси. Жертвата, която вълците се канеха да разкъсат.

Маншон напълно се отчая.

„Край! — горчиво размисляше той. — Моят жизнен път ще свърши във вълчите челюсти. Но все пак искам да умра достойно!“

Какво обаче означава това — да умреш достойно?

„Аз съм поет — не секвах мислите на Маншон. — И нека си отида от света с нова песен! Няма значение, че само дървесата наоколо ще чуят моя глас. Никога не съм ламтял за шумна слава. А съчинявам ли поезия, преди да умра, то и смъртта ми ще бъде достойна!“

Той се вгълби в себе си. Времето сякаш спря. После прозвуча развълнуваният му глас:

*Вълци край мене кръжат,
маншона ми ръфат грозно.
О, бедният аз, ще умра,
в сън ще потъна морен...*

Маншон не успя да продължи. Вълчетата връхлетяха върху него и го събориха. Затъркаляха го, заблъскаха го като бесни. На няколко пъти Маншон усети зъбите им през дебелията си дреха. Може би това беше краят?

Но не! Все още не!

Старият вълк се намеси отново и отблъсна малките от Маншон. А самият него побутна с муцуна да тръгва назад към леговището.

В края на краищата какво означаваше това? Досети се — вълкът обучава малките да ловуват. Това щеше да продължи, докато Маншон дишаше. От него имаше полза, но само когато се движеше. Ето защо още не са го убили!

Старият вълк отново го побутна и волю-неволю Маншон пое обратно към леговището.

Сърцето му все пак откликна с радост! Жив е и може би нямаше да умре чак толкова скоро! Дано дочака нощта. А дотогава можеше да съчини още някой и друг куплет.

Не след дълго всичко се повтори. Стигнаха леговището, избутаха Маншон на пътчеката, вълчетата пак се юрнаха да го преследват. Обкръжиха го и се нахвърлиха върху него. По-смели и по-дръзки, този път здравата го раздърпаха. Но Маншон не беше тъй уплашен. Живееше и имаше надеждата, че няма да умре тъкмо сега. Тази увереност му вдъхна сила и Маншон мъжествено устоя на набезите на малките.

Най-сетне старият вълк реши да прекъсне урока. Остави Маншон на милостта на вълчетата и току хлътна в гъстата гора. Маншон изтръпна, защото вълкът ръководеше урока и обуздаваше стръвта на малките. Но скоро се разбра, че нямаше причина да изпада в паника. Вълчетата го търкулнаха насам-натам, но това скоро им омръзна и го оставиха на мира.

Сега Маншон можеше да предприеме нещо за бягството си, но беше капнал от умора и дори не му мина през ум подобна мисъл. Просна се край вълчето леговище и остана там като странно рошаво кълбо.

Скоро вълкът се завърна, праметнал едно агне на гърба си. Малките се нахвърлиха върху храната. Настана нещо невиджано и нечувано и чак когато се натъпкаха до насита, вълчетата утихнаха.

Сумракът се сгъсти, нощта настъпи. Старият вълк пак се изгуби някъде. Маншон все тъй не се помръдваше и дори поспа малко. Призори се разбуди внезапно от странни гласове. Вирнали муцуни към небето, вълците жалобно и протяжно виеха.

Необичайни, много тъжни вопли, от които Маншон се просълзи.

„Нещастният аз! — окая се той. — Никога не съм понасял самотата. Но какво представлява тя в сравнение с тая вълча компания? Благословено време! Истински рай! Да не би пък да завия заедно с вълчето котило?“

И наистина не му трябваше много, за да завие от мъка. Зарони сълза след сълза. Заплака на глас. Беше толкова нещастен! Никога по-рано не беше изпитвал подобна непреодолима жалост към себе си.

Старият вълк се завърна от нощния си лов. Вълчетата се втурнаха да го посрещнат, но този път той не им донесе нищо. Малките трябваше да се научат да ловуват сами и вълкът отново вдигна Маншон на крака.

„Надявам се, че и този път вълкът няма да стигне твърде далеч — помисли си Маншон, докато се подчиняваше на подадения знак да тръгва. — Повторението е майка на знанието. Преди да започнат самостоятелен лов, малките трябва да са научили добре урока си.“

Маншон закрачи напред, а вълчетата го последваха дебнешком.

ИЗПРОБВАНЕ НА РИЦАРСКАТА БРОНЯ

Полуобувка и Мъхеста брада упорито бродеха из гората. Целия ден не подвижа крак, но не усещаха умора. Изобщо не се сещаха за хляб и вода. Вървяха ли, вървяха, а тревогата за съдбата на Маншон сякаш ги подтикваше да бързат.

Не беше лесно да следват вярната посока посред гъстата гора. За ориентир им служеше голямата ела. На няколко пъти Полуобувка смъкваше бронята, за да се катери по дърветата. Внимаваха да не изгубят от очи елата. Откъм нея се беше разнесъл воят на вълците призори и сега те бързаха да се озоват тъкмо там. Вярваха, че не се лъжат.

Вървяха ли, вървяха.

— Не ти ли дотегна тази ризница? — запита по едно време Мъхеста брада.

Полуобувка махна с ръка.

— Малко ми убива на раменете — обясни той. — Но ако я нося в ръце, ще ми бъде още по-неудобно. Свиквам с нея.

— Разбира се — закима Мъхеста брада. — С всяко нещо се свиква.

Много скоро обаче Полуобувка изведнъж се оплака:

— Ох, убива ми!

Измъкна се от бронята и се протегна.

— Трябва пак да се кача на някое дърво — каза той. — Да проверя посоката. Но да се катериш по дърво, след като си бил в подобна ризница, е приятно разнообразие.

Мъхеста брада нямаше възражения. Тъкмо до тях имаше могъщо дърво. Полуобувка се улови за най-долните клони и набързо се изкачи по-нагоре.

Мъхеста брада почувства непреодолима умора и седна да отдъхне. Якичка също копнееше за почивка. Примъкна се до Мъхеста брада, сви се на топка и завря глава в ръцете му.

— О, скъпи приятелю! — зачуди се Мъхеста брада. — Целият трепериш!

Кученцето наистина се тресеше цялото. Може би не толкова силно, но тръпките минаваха по цялото му тяло. Какво ставаше наистина? Ами ако... Мъхеста брада не успя да съобрази какво е положението, защото Полуобувка се развика отгоре:

— Всичко пропадна! От гигантската ела няма и помен в гората!

Мъхеста брада скочи на крака.

— Как така я няма? — уж викна той в отговор, но гласът му едва се чу.

Мъхеста брада усети как го побиват същите тръпки, които разтърсваха Якичка. Дали пък не е прихванал някаква болест от кученцето?

— Дървото е изчезнало — потвърди Полуобувка и заслиза по клоните.

Щом стъпи на земята, веднага навлече ризницата си.

— С всяко нещо се свиква. Ето, никак не ми убива.

Но мислите на Мъхеста брада се въртяха около гигантската ела.

— Как тъй ще е изчезнала? — недоумяваше той.

— Отсекли са я! — реши Полуобувка.

Това, изглежда, беше единственото разумно обяснение. А сега как щяха да продължат нататък?

— Ти огледа ли добре на всички страни? — запита Мъхеста брада.

— Разбира се — отвърна Полуобувка.

Настъпи напрегнато мълчание. Само Якичка трепереше и тихичко скимтеше.

— Огледах навсякъде много добре — пак подхвана Полуобувка. — Отвисоко всичко се вижда. Това дърво е много голямо, а аз се качих на самия връх. Елата я няма!

Отново се умълчаха. Изведнъж и двамата видяха, че Якичка души наоколо. Напред-назад, завъртя се в кръг, не отлепяше нос от земята.

— Сякаш търси нещо — отбеляза Полуобувка.

— И го намери — побърза да каже Мъхеста брада.

Якичка наистина стискаше в зъбите си нещо кафяво на цвят, рошаво и с дълги влакна. Отдалече не можеше да се разбере какво е.

— Якичка, тук! — викна Полуобувка.

Кученцето приближи. Послушно и много внимателно то остави намереното тъкмо пред Полуобувка и Мъхеста брада, сякаш искаше те

да го разгледат много добре.

— Боже мой! — трепна Полуобувка.

— Но това е... това е... — заекна Мъхеста брада. — Как да се изразя, частица от нашия скъп приятел!

Наистина беше се случило невъзможното — Якичка беше намерил парченце от дрехата на Маншон.

— Бедни приятелю! — окая го Полуобувка. — Дали това не е всичко, което е останало от теб?

— Не бива винаги да се предполага най-лошото — възрази Мъхеста брада.

Прибра парченцето в джоба си и добави:

— Може би все някога ще се наложи да го зашием на мястото му.

Но Якичка не се успокояваше. Изглежда, парченцето от дрехата на Маншон му вдъхна надежда, и кученцето отново тръгна да души. Но в същото време изглеждаше изплашено от нещо и все така трепереше.

— Чудно нещо — отбеляза Полуобувка. — Няма я голямата ела и въпреки това ние не сме се отклонили от вярната посока.

Внезапно Мъхеста брада засия и дори се засмя.

— Я ме чуй, Полуобувка! — каза той. — Елата е същото онова дърво, на което ти току-що се покатери. Ето я там! Ако не се лъжа всъщност!

Вече гледаха на дървото с други очи. Наистина грамадна ела! Точно така! Същата е! Загадката беше разбулена, тайнствено изчезналото дърво се намери.

Ами парченцето от дрехата на Маншон? Оттук нейде се носеше вълчийт вой. А Якичка все така трепереше. Чудно как всички обстоятелства напълно съвпадаха!

— Май сме стигнали, където трябва! — заключи накрая Мъхеста брада.

— Тръгвам! — заяви Полуобувка.

— Накъде? — недоумяваше Мъхеста брада.

— Накъдето ме отведе Якичка. По следата — обясни Полуобувка.

— А ти чакай тук! Нямах си ризница, която да те опази от вълчите зъби.

Мъхеста брада се чувстваше раздвоен. Сърцето му подсказваше да не се отлъчва от Полуобувка, но разумът изискваше тъкмо обратното. И надделя разумът. Не биваше и двамата да се впускат в неизвестността. Нека Полуобувка предприеме нещо сега. Все пак си имаше рицарска броня! Ако не успееше, тогава щеше да действа той — Мъхеста брада. Засега реши да се покатери на голямата ела и да не изпуска от очи Полуобувка.

— Якичка! — подвикна Полуобувка. — Хайде, търси Маншон!

Кучето, особено след като откри парченце от дрехата на Маншон, изглеждаше твърде неспокойно. Сега обаче, щом чу името на стопанина си, то едва-що не затича напред. Отправиха се на път — Якичка, забил нос в земята, Полуобувка на няколко крачки след него. С разширени ноздри кученцето душеше въздуха, а Полуобувка внимателно се взираше из храстите.

— Якичка, търси Маншон! — повтори Полуобувка.

И двамата бяха нащрек. Предпазливост и пак предпазливост! Да не допуснат никакви изненади!

— Тихо, Якичка! — от време на време се обаждаше Полуобувка. — Не бързай толкова!

Но Якичка не бързаше. Познатата миризма на Маншон наистина го подтикваше да се стрелва нетърпеливо напред, но земята пазеше и

друга една миризма, от която Якичка се разтреперваше! Миризмата на вълци! Остра и нетърпима, тя объркваше кученцето и то се връщаше при Полуобувка с настръхнала козина на гърба.

Скоро стигнаха до горска полянка. Полуобувка се канеше да направи голям полукръг, за да върви по сянката, но Якичка удари направо. Полуобувка не го повика да се върне. Вероятно кученцето вървеше по следите на Маншон. Полуобувка прекрасно разбираше това и не изпускаше Якичка от очи.

Изведнъж кученцето изскимтя. Но не от страх. Имаше нещо друго. Якичка се втурна напред, изостави Полуобувка и независимо от вълчата миризма се понесе като стрела нанякъде.

— Якичка, върни се! — изплашен викна след него Полуобувка.

Подобен вик се дочу и от другата страна на полянката:

— Якичка, назад!

Полуобувка спря като закован! Какво е това? Той подвикна на кученцето и някой друг повтори същото. Тук нямаше ехо! Тогава?

— Назад, Якичка! — чу се отново.

Полуобувка трепна от радост. Та този глас му беше тъй добре познат!... Никога не би го сбъркал с друг!

И тогава се показва самият той! Маншон! Цял-целеничък! Наистина доста пораздърпан, но иначе жив и здрав! Изтича при Полуобувка. Якичка се плетеше из краката му и току се опитваше да подскочи и да го близне по лицето.

— Бягайте! — извика им Маншон. — Всеки момент вълците ще изскочат на полянката.

Полуобувка остана като гръмнат! Не беше дошъл тук, за да избяга при първата опасност. Но и за бягство вече беше късно — вълчетата се прокрадваха към тях.

Маншон се приближи до Полуобувка.

— Но какво чакаш още? — разсърди се той. — Вълците всеки момент ще се нахвърлят върху нас!

— Ами ти? — недоумяваше Полуобувка.

— Никой не може да ме измъкне от лапите им!

И той набързо разказа на Полуобувка за учебните часове по лов, както и за своята роля в тях.

— Ще остана при теб! — отсече Полуобувка. — Моята ризница ще ме предпази!

А вълчетата приближаваха. Вече правеха коварния си полукръг.
— Сега ще ни отрежат пътя за бягство — обясни Маншон.

Знаеше точно всички действия на малките. Те повтаряха наученото. Както Маншон предполагаше, намеренията им можеха да бъдат предвидени.

Сега те трябваше да ги нападнат.

Маншон и Полуобувка бяха готови да приемат нападението. Маншон беше просто в междучасие, което вълчетата сега прекъсваха. Полуобувка се надяваше на ризницата си. Но Якичка?

— Бягай оттук, Якичка! — настоя Маншон. — По-скоро!

Кученцето се стъписа. Едва-що откри своя мил стопанин, а сега го гонят! Но как така? Не, тук ще си стои въпреки ужасяващата миризма на вълците! И за да обясни по-добре, Якичка обичливо се притисна о Маншон и размаха опашка.

Тази всеотдайност трогна Маншон, но Якичка трябваше да изчезне от полянката. И колкото може по-скоро!

— Махай се! — грозно изкрещя Маншон и вдигна една пръчка от земята. — Да те няма, хайде!

Това се оказа достатъчно! Якичка го послуша. Но вдигна към Маншон очи, пълни с изненада и с безкрайна скръб. После се въртна и наистина изчезна.

И тъкмо навреме! Старият вълк изскочи от храстите и поведе нападението на малките си.

— Пак започват! — изтръгна се отчаян вик от Маншон.

Полуобувка приклепна, така че дъното на гюма да опре в земята. Сега краката му бяха защитени. После скри ръцете си, накрая и главата. Затвори капака! Чудесно! Вълчетата вече бяха при него. В следващия миг врхлетяха върху гюма.

Полуобувка се сви на топка вътре, а вълчетата задраскаха по ламарината. Опитаха се да вмъкнат лапи през дупките на гюма, тикнаха и муцуни там, но напразно!

Полуобувка остана недосегаем!

Първото изпитание на бронята се оказа успешно.

Но ето че гюмът се търкулна.

— Проклети вълчета — изпъшка отвътре Полуобувка. — Къде, по дяволите, ще ме избутат сега?

В отговор се чу ядовито ръмжене. Гюмът се търкаляше все по-бързо през камъни и буци, а вълчетата го следваха неотлъчно. Сърцето на Полуобувка се разхлопа. Ламарината трещеше оглушително. Едно търкаляне — страхотия!

Полуобувка беше съвсем зашеметен и много скоро изгуби съзнание.

ОТКРИТИЕТО НА ПРИРОДОИЗСЛЕДОВАТЕЛИТЕ

Маншон успя да зърне как Полуобувка се изтърколи нанякъде далеч от полянката, преди старият вълк да го грабне в челюстите си и да го отнесе в леговището. Скоро и вълчетата се събраха в очакване да продължат урока си.

Мислите на Маншон зажузаха като пчели в кошер. Полуобувка! Все пак той се появи! Ами Мъхеста брада? Неизвестно! Какво се канеха да предприемат? Също не се знаеше. Маншон не разбра почти нищо. С Полуобувка размениха само няколко думи и вълците ги погнаха. Какво ще последва оттук нататък? Пълна мъгла!

„Ще трябва да спася Полуобувка!“ — твърдо реши в себе си Маншон.

И то още като тръгнат отново! Но какво чакаше старият вълк? Защо не даваше знак да тръгват? Нали уж урокът с малките трябваше да продължи?

А без онова леко побутване от страна на възрастния вълк Маншон не смееше да мръдне от леговището. Веднъж се опита, но дълго щеше да помни какво му сториха вълците тогава!

Сега Маншон умолително погледна към вълка. Какво чакаше той? Хайде! Но вълкът не му обърна никакво внимание, сякаш наистина щеше да остави недовършен урока по ловуване.

Дали от неочакваната среща с Полуобувка, или имаше друга причина, но вълкът наистина изглеждаше твърде неспокоен. Въртеше глава, душеше въздуха, слушваше се. И неочаквано изскочи от леговището.

Сърцето на Маншон ускорено заби! Какво става? Може би вълкът е подушил плячка? Например Полуобувка, който е съвсем наблизо. Или Мъхеста брада? Защо не и Якичка. Или и тримата заедно?...

Тревогата на стария вълк се предаде и на вълчетата. Но те не помръднаха от леговището. Напротив — спотаиха се и се притиснаха

едно до друго. Нещо ги плашеше. Но какво? Два въпроса, на които Маншон не можеше да отговори.

Не би ли могъл тъкмо сега да избяга? Уж случайно Маншон направи две-три крачки навън. Но вълчетата скочиха и техният сподавен, но заплашителен вой накара Маншон да се върне.

Не, бягството беше изключено засега. И освен това — накъде щеше да върви? По-скоро Полуобувка и Мъхеста брада бяха в състояние да го открият, а не той тях! Полуобувка е наблизил, а Маншон може да изгуби всяка надежда за спасение, ако се залута сам из гъстата гора. Трябваше да остане тук и да не усложнява нещата.

Но какво да стори наистина? Маншон усилено размисляше. Да стои и да чака? Или все пак да даде знак на приятелите си? Можеше да опита! Когато решиш нещо, все ще се открие начин да го изпълниш. Маншон си спомни как виеха вълците призори. Ами да! Струваше си да опита. Трудно можеше да се измисли нещо по-добро. Защото, извика ли за помощ, старият вълк щеше да се появи незабавно. А за котилото край себе си Маншон не искаше дори да помисля. Виж, вълчият вой е нещо съвсем друго.

Маншон си пое дълбоко дъх! И тъй...

Протяжен вой отекна в тишината. Повтори се... Вълчетата настръхнаха. Вирнаха муцунки към небето. Маншон виеше така естествено, че увлече и малките. След миг всички виеха в хор — някак печално и откъсана душа. Вълчият вой от своя страна въздейства и на Маншон. Сърцето му преливаше от неизказана мъка и неусетно Маншон също вирна нос към небето. Странно наистина! Изглеждаха като едно семейство — изконните горски жители и Маншон. Виеха, забравили всичко друго на света. Нито чуваха, нито виждаха нещо, увлечени в тъжния си хор.

Слънцето взе да клони към залез. Маншон и вълчетата не млъкваха. За Маншон това беше зов към приятелите му. Надигаше глас в безотрадно отчаяние и ако го питаха, и сам не би могъл да отговори дали това ще му помогне, или не. Наистина в този момент Маншон не мислеше за нищо. Виеше с вълчетата, едва ли не забравил тежката си орис.

— Дявол да го вземе! Това се казва откритие!

Тези думи, внезапно прозвучали над главите им, прекъснаха вълчия концерт. Вълчетата презглава се втурнаха към гората. Бяха

страшно изненадани от двамата мъже, случайно налучкали вълчето леговище.

Маншон не се помръдна и вдигна към хората очите си, плувнали в горещи сълзи. Двама бяха... И някак познати... Сети се — онези природоизследователи! Братият и другият — с голата глава. Естествено, бяха попаднали тук, водени от вълчия вой.

— Виж, хранениче на вълците! — обясни плешивият и пристъпи към Маншон. — Дете, откърмено с вълче мляко!

Братият дълбокомислено поклати глава.

— Да-а! — каза той. — Вероятно детето се е заблудило в гората, вълците са го намерили и са опазили живота му. Вълчицата не е била гладна и го е отгледала заедно с малките си.

Природоизследователите бяха във възторг! Толкова стремежи и възжелания да узнаят нещо повече за света! И ето на... Най-после попаднаха на нещо необичайно. Хранениче на вълците!... Нещо истинско, живичко!... Неведнъж вестниците бяха писали за деца, отгледани от вълци. И тъкмо те двамата можеха да представят на света едно неоспоримо доказателство!

— Погледни го с каква гъста козина е обрасло! — каза плешивият.
— Още една загадка за нашия двадесети век.

Брадатият се засмя.

— Няма нищо за чудене — отвърна той. — Природата се е погрижила за него. Наистина е интересно да видиш как едно живо същество се приспособява към обстоятелствата наоколо. Достатъчно е да се прецени колко е необходима такава шубичка, за да опазиш живота си в тази пустош.

Той посегна да опипа дрехата на Маншон, но другият го предупреди незабавно:

— Внимавай! Храненичето на вълците сигурно има вълчи навици!

— Може да си прав! — отдръпна ръката си брадатият.

Маншон беше дотолкова изумен от чутото, че дума не обели в своя защита. Но щом се разбра, че двамата се канят подробно да го изследват, изведнъж възвърна дар-слово.

— Извинете, всяка граница си има нещо! — гневно изрече Маншон, но, както винаги, от вълнение обърка думите.

— О-о-о! — ахна плешивият. — Още не е забравило човешкия говор.

— Но обърква смисъла на казаното — отбеляза брадатият.

— Произношението обаче е правилно, без акцент.

Маншон се наклони да се обясни с тях, но те не му дадоха никаква възможност.

— И това е нещо — отвърна плешивият. — Ако искаме да изучим речта му, няма да започнем съвсем отначало.

— Така е — съгласи се плешивият. — Но трябва непременно да го научим да говори правилно. Човешката реч е като мост и той ще ни сближи с него. По-лесно е да изучаваш един говорещ екземпляр, отколкото друг, който мълчи или в краен случай вие.

— Не съм нито хранениче, нито екземпляр — най-после успя да надигне глас Маншон. — Имам си дори автомобил.

Лицето на плешивия просветна от радост.

— Много добре говори! — възкликна той. — Страшно надарено дете! Ако нещата вървят все така, ще можем само след месец-два дори да разменяме мисли с него.

Но брадатият не смееше да се надява на подобен късмет.

— Думите изглеждат смислени — свъси вежди той. — Но липсва логическата връзка. Нямам понятие например за какъв автомобил споменава сега.

— Навярно за някаква отдавнашна играчка — предположи плешивият. — Но явно не е прекъснал духовната си връзка с обществото.

— И приятели си имам — опита се още веднъж да изясни положението Маншон. — Полуобувка и Мъхеста брада...

Плешивият не сдържа усмивката си:

— О-хо-о! Полуобувка и Мъхеста брада! Нали ти казах, споменава играчките си. Не ги е забравил, макар да са го откъснали от хората. Моите внучета също имат Полуобувка и Мъхеста брада. И трябва да призная, че по-добри играчки от тях трудно можеш да си представиш. Малки гумени човечета, надуват се. Имаше още едно, но как ли се казваше?

— Маншон! — подсказа му Маншон.

— Точно така! — зарадва се плешивият. — Наистина беше Маншон.

А Маншон се убеди, че е невъзможно да ориентира правилно тия природоизследователи. Убедени бяха, че той е дете, откърмено от вълците. И не искаха да чуят нищо друго. Попадали са на необичайно явление — хранениче на вълците. Предстоеше им само да оформят откритието си. В никакъв случай не биха се отказали от предположението си. Хранениче, надарено от природата с необходимата за тия условия дебела кожена шубичка.

— Какво ще правим сега? — запита плешивият. — Да го отведем в града и да потърсим истинските му родители.

Но брадатият беше на друго мнение.

— Рязката промяна на обстановката може да му повлияе зле — разсъди той. — Връщането на храненичето при хората трябва да стане

постепенно и незабелязано за него.

Те се съветваха още някое време и решиха да вземат Маншон в палатката си за няколко дни, колкото да посвикне с хора.

— Няма закъде да бързаме — реши брадатият. — Подобен екземпляр се проучва с години!

— С години! — изтръгна се от Маншон.

А брадатият направи своите изводи след този отчаян вик:

— Умението да говори при него е съвсем първично, просто повтаря думите като папагал.

— Е, ще го научим поне да говори — отвърна плешивият. — Да го слагаме в раницата сега.

Двамата пристъпиха предпазливо към Маншон, готови в следващия миг да отскочат назад, ако той се нахвърли да ги хапе.

Но Маншон беше тъй опечален, че дори не се сети да се дръпне назад.

„Нима наистина ще минат години?!...“ — отчаяно си повтаряше той.

СКИТАНИЯТА НА ПОЛУОБУВКА

Полуобувка постепенно идваше в съзнание. Но беше тъй объркан, че в началото нищо не разбра. Всички кости го боляха. Обкръжаваха го тъмнина и мълчание. Къде се намираше наистина?

Достраша го. Опита се да седне, но чукна в нещо главата си. Когато се поразмърда още, ламарината затрещя. Какво е това? И току си спомни... Маншон... Вълците... Шеметното търкаляне... Разбира се, гюмът за мляко трещеше сега, при това без да се търкаля.

Полуобувка се спотаи, преди да измъкне главата си навън. Вслуша се внимателно. Пълен горски покой. Отметна капака на гюма и се огледа. Тишина. Недалече между стволовете на дърветата се мяркаше познатата полянка, където се срещнаха с Маншон. Нямахте нищо, което да се набива в очи.

И сега какво? Полуобувка неволно отправи поглед към гигантската ела. Високо горе сред клоните се забелязваше нещо, подобно на разхвърляно паче гнездо. Мъхеста брада! Какво би било, ако сега свърне назад към това дърво и се посъветва с Мъхеста брада? Изкушението беше много силно, но Полуобувка съумя да го потисне. Не биваше да се губи време, защото скоро щеше да се мръкне. Слънцето клонеше към залез. А паднеше ли нощта, нямаше надежда отново да се намерят с Маншон.

Така положението беше горе-долу преценено. Полуобувка се пооправи с ризницата и тръгна на път. Но мъжеството му секна внезапно. Накъде да се отправи? Надяваше се, че Мъхеста брада все още го държи под око, и съзнанието за това му вдъхна нови сили. Щом имаш приятел, който с трепет те следи, дори и към вълци да тръгнеш, пак ти е приятно!

Скоро Полуобувка стигна до горската полянка. Ето откъде започна всичко — Якичка хукна натам, откъдето скоро изникна и Маншон. Къде ли е кученцето сега? Волю-неволю засега Полуобувка трябваше да мине без водач.

Много добре помнеше мястото между храстите, откъдето изскочи Маншон. Запъти се натам. Ще мине през полянката и ще хлътне в

горските дебри. Напред и само напред! Да побърза, особено сега, след като Мъхеста брада го е изгубил от очи. Полуобувка събра цялата си смелост, за да продължи.

Но къде са вълците? Ами ако се появят ей сега насреща му? По-добре да не мисли! Цялата му надежда беше в ризницата! Чудесен метален костюм! Ползата беше още по-голяма, защото тя го предпазваше и от острите клонки из гората.

Внезапно Полуобувка спря. Стъпки!

Вслуша се внимателно и много скоро осъзна, че по горската пътека тропаха четири крака. Твърде тромав вървеж и Полуобувка заключи, че така в гората се движат единствено хората. Четири крака — следователно насам идваха двама души!

Дали да не ги помоли за помощ? Но хората са различни. Има добри, има и лоши. А зият, дето се казва, е истински вълк за другите! Що да стори? Не можеше да съобрази. Макар да си беше имал вече работа с горските зверове.

В този момент един от двамата рече:

— Трябва ни сурово месо! Който е раснал сред вълци, не познава друга храна.

Полуобувка наостри уши. Сурово месо? Ужас! Що за хора са тия тук? Израснали сред вълци! Побиха го студени тръпки. А той току-що се канеше да ги моли за помощ. Какво безумие!

— За съжаление нямаме оръжие — оплака се единият.

— Все ще измислим нещо — успокои го другарят му.

„Естествено — разсъди в себе си Полуобувка. — Израснали сред вълците! Безброй пъти са виждали как те разкъсват със зъби и нокти нещастните жертви. Едва ли би ги трогнала невинно пролятата кръв!“

Откъде можеше Полуобувка да знае, че става дума тъкмо за Маншон. Той, горкият, сега се свиваше в раницата, която единият от мъжете носеше на гръб. Още по-малко би се досетил, че отраснал сред вълците е самият Маншон, както смятаха ония двамата. Чудно ли е тогава, че Полуобувка възприе чутото посвоему. Спотаи се в храстите и остана неподвижен, докато хората се изгубиха далече напред. Осмели се да продължи едва когато не чуваше нито говора, нито стъпките им.

Щом излезе на пътеката, Полуобувка осъзна, че вече не изпитва онзи панически страх от вълците, който го терзаше до неотдавна. Вълците наистина са хищници и се хранят с живо месо, но природата

им диктува това. Докато ония двамата са от по-опасните вълци — на два крака!

Сега, когато страхът отстъпи пред здравия разум, Полуобувка се огледа внимателно. И добре направи. Вече стъпваше през оглозгани кости, които се търкаляха наоколо.

Полуобувка се спря.

Кости и пак кости! От най-различни животни. Изпотъпкана трева. А тук-там и кичури козина...

Намираще се в самото леговище на вълците. Личаха местата, където те се бяха излежавали. Значи тук именно живееха те, цялото им зло котило! Просто не е за вярване, че все пак успя да открие леговището им. Избраната напосоки цел се оказа достигната. Трябва да е голям късметлия! И къде се бяха дянали вълците? Ами Маншон? И него го няма тук! Да не би?... Тия кости наоколо?... Но не! Не бива да се предполага най-лошото!

Може би вълците са напуснали леговището си, уплашени от нещо. Отмъкнали са и Маншон! Навярно са побягнали от ония двамата, кръвожадните, дето току-що минаха оттук! Какво можеше да предприеме сега? Да тръгне да търси Маншон и вълците ли? Из тая неизбродна гора? Безнадеждна работа! По-добре да остане наблизко край леговището и да чака. Все нещо ще се случи. А че наистина ще стане тъкмо така, Полуобувка изобщо не се съмняваше. Събитията се редяха едно след друго. Полуобувка вече трудно можеше да си представи своя живот без неочаквани и все по-изненадващи случки.

Не се наложи да чака дълго. Или по-точно, нямаше защо да чака. Още преди да бе открил място за засада, стана тя, каквато стана!

Полуобувка по-скоро почувства, отколкото чу, как някой се промъква насам! Просто усещане за надигаща се опасност. Полуобувка мигом скри ръцете си и се сви в гюма. Само очите му останаха да шарят наоколо, за да разбере откъде точно идва опасността.

Леко шумолене...

Какво е това? Вятърът? Или само му се е счуло? Не знаеше какво да мисли, но остана нащрек.

Едва доловимият шум се повтори. Този път Полуобувка разбра — някой наистина се промъкваше насам. Тихомълком, като дебнеш звяр.

И наистина беше звяр. Вълкът! Показа се целият!

Кого ли дебнеше? Кого другиго освен него — Полуобувка!

Той с радост би се изправил на крака, за да хукне през гората, но засега все още надничаше през откренатия капак.

Беше озадачен. Струваше му се, че тъкмо този вълк не беше с другите на полянката. Всъщност вълците доста си приличат и трудно може да се прави разлика между тях. Но колкото и да са уж еднакви, винаги може да се долови някоя особеност, която ги отличава един от друг. Сега Полуобувка не се съмняваше, че вълкът пред него е различен от ония, които видя с Маншон. Навярно беше онзи, който го отвлече, за да учи малките си на ловното изкуство. Той ще да е!

Изглеждаше грамаден. И свиреп! Във всеки случай доста опасен на вид! Полуобувка разбра това от пръв поглед, личеше по очите на звяра, които горяха със зли пламъчета. Вероятно е бащата на вълчетата. Бил е на лов. Сега се завръщаше в леговището, но тук ги няма нито малките, нито майка им — вълчицата! Вместо тях — някакво човече в броня! Полуобувка почувства, че гневът на вълка ще се стовари върху него. Един нагъл натрапник! Какво му струваше да реши, че именно Полуобувка е прокудил семейството му. Съвсем естествено е да направи подобен извод. Полуобувка — този зъл разбойник, настанил се завинаги в леговището му!

Вълкът стоеше като прикован на двадесетина крачки. Нищо и никакво разстояние! Три-четири мълниеносни скока — и... край! Мигновения! Полуобувка навреме съобрази опасността и скри главата си в гюма. Сви се на топка и тракна капака. Беше толкова тясно, че дори пръстите на краката си не можеше да помръдне.

Вълкът пристъпи към него.

Не, съвсем не се нахвърли, както всъщност очакваше Полуобувка. Напротив! Приблужи се предпазливо и спря до самия гюм. Полуобувка чуваше шумното дишане на звяра.

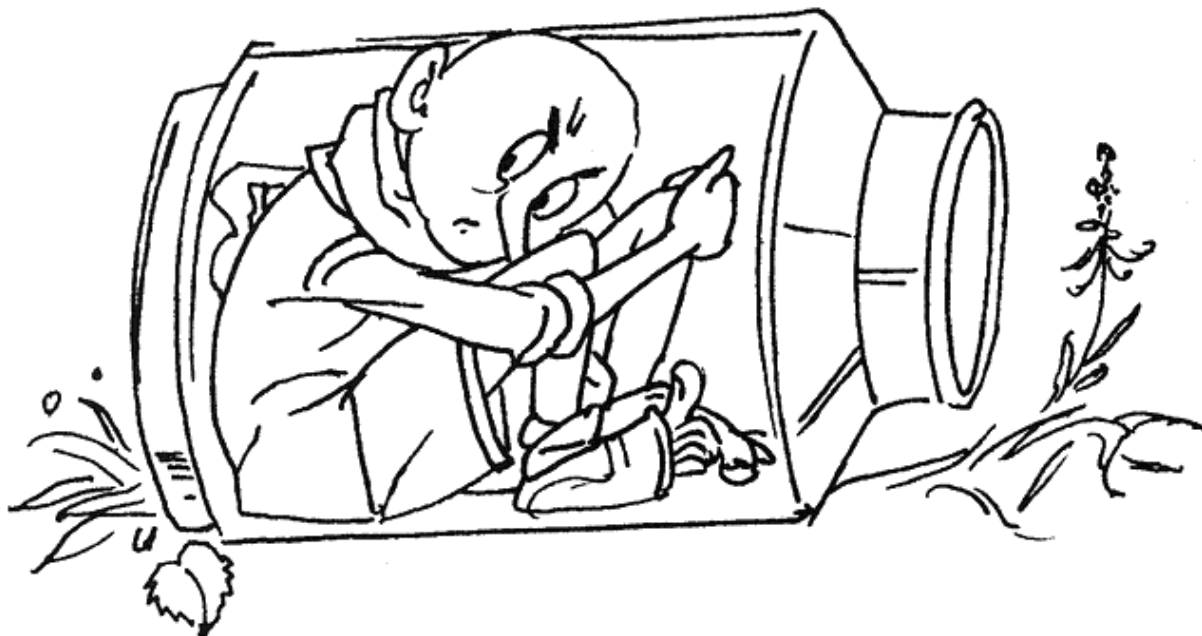
Вълкът вдигна лапа и бутна гюма на една страна.

Полуобувка с ужас очакваше да започне отново онова диво търкаляне през камъни и сухи пънове, което вероятно щеше да продължи, докато вълците най-после го измъкнат навън. Но не се случи нищо подобно. Вълкът остана наблизо. Дебнеше — Полуобувка усещаше присъствието му. Вълкът очакваше нещо. Какво беше то?

Да чака каквото си ще! Полуобувка реши да става вече. И в същия момент осъзна — невъзможно е! Бронята сега го пазеше. Но щом се покаже навън... Навярно именно това и очакваше вълкът!

И остана свит на кълбо. Колко време можеше да издържи? Едно денонощие? Или две? Гладът и жаждата ще свършат своето тъмно дело, нямаше никакво съмнение! Ако все пак вълкът изгубеше търпение, Полуобувка би могъл да излезе победител в съревнованието. Но така или иначе, бронята се превърна в капан за него!

Нямаше повече сили да обмисля положението. Притвори очи, обзет от пълно отчаяние!

МЪХЕСТА БРАДА ДЕЙСТВА

Съмна се. Слънцето изгря. Мъхеста брада чу добре воя на вълците. Стоя цяла нощ на поста си, притиснал гръб о ствола на грамадната ела и увил брадата си около съседния клон, за да не се изхлузи долу. Сега тъкмо отвиваше брадата си. Къде ли останаха Маншон и Полуобувка? Видя краткотрайната им среща на полянката, а по-късно и Полуобувка, когато се луташе сам из гората. И толкова! Измина нощта — дълга и предълга, но от тях двамата нямаше и следа.

Загрижен, Мъхеста брада заслиза от дървото. Никога не е бил майстор в катеренето и сега измина повече от половин час, преди Мъхеста брада да стъпи отново на земята. Пое си дъх и лапна няколко горски ягоди, колкото да залъже глада си. Набра ги наоколо, а не от брадата си. Животът го беше научил да не пропилява лекомислено плодовете, които му бяха подръка. Можеше да се случат дни, когато майката земя да няма храна, която да предложи на един смелчага като него. И тогава щеше да преживява от брадата си, макар и с трошици, тъй да се рече.

Междувременно вълците спряха да вият, но Мъхеста брада продължи към леговището им по памет. И призори, и по залез гласовете им екваха точно от едно и също място, натам сега се отправи и Мъхеста брада. Даваше си сметка колко е опасно положението му. Беше напълно беззащитен. Маншон имаше дебелата си дреха, която го предпазваше от вълчите зъби. Полуобувка носеше броня. Но той самият?

„Да става каквото ще! — вирна глава Мъхеста брада. — Ако вълците се нуждаят от моя живот, за да запазят своя, значи така е отредила самата природа. Със смъртта си ще спася живота на малките им. Ще им помогна да се научат по-добре да разкъсват плячката си. Образно казано, със смъртта си ще проправя пътя на вълците, по който те ще тръгнат право срещу изгряващото слънце на новия ден...”

Но засега Мъхеста брада беше този, който крачеше право срещу изгряващото слънце. Стигна полянката и продължи нататък през гъсталака, но слънчевите лъчи прозираха през листа и клони и светлината беше достатъчна.

И пак благодарение на слънчевите лъчи той видя един изтърван под храстите колан — металната катарамата проблясна и светлината резна очите му. Мъхеста брада се наведе и вдигна колана. От яке ли беше или от палто? Нямахте съмнение, че го е изтървал човек. Изгубил го е. Но що за човек можеше да бъде той, щом се е залутал чак тук? Коланът беше изтърван съвсем наскоро, по металната катарамата нямаше дори петно от ръжда.

Мъхеста брада се намираще на пътеката, по която предния ден бяха минали двамата природоизследователи. Оттук бе вървял и Полуобувка, но в сумрака не бе забелязал катарамата. Мъхеста брада беше в неведение относно природоизследователите. Те не попаднаха в обзора му, когато стоеше на пост. Затова сега беше твърде изненадан — човек, и то в такава близост до вълчето леговище, в най-гъстия пущинак на гората! Що за птица наистина може да бъде той?

Но както и да размисляше, каквото и да предполагаше, Мъхеста брада не можеше да се надява на отговор. Човекът имаше своите занимания, надежди и пътища в живота, които нямаша нищо общо с Мъхеста брада. Който и да беше той, вероятно е търсел красиви и опасни приключения в горските дебри.

Ами коланът? Мъхеста брада размисли. И реши, че все щеше да му послужи за нещо. Пъхна пръстите на дясната си ръка в катарамата и нави колана около ръката си чак до лакътя. Чудесно! Ако вълкът рече да зине насреща му, не му остава друго, освен да навре ръката си в гърлото му. Коженият колан ще го защити от острите зъби. Ето ти и ползата от колана. Образно казано, можеше да смята този колан за изкуствен зъб. Във всеки случай, ако е достатъчно хитър, току-виж и вълка надвил!

Продължи пътя си. Сега, когато не беше тъй беззащитен, Мъхеста брада почувства прилив на нови сили. Е, дори и да се лишеше от живота си, природата не губи. Но нямаше да отстъпи без борба! Никакво примирение! В природата съществува единство на противоположностите, непрекъсната борба между живота и смъртта. Слабите умират, оцеляват по-силните! Но и по-силните побеждават след отчаяна борба, докато не бъдат на свой ред победени и те!

Между храстите нещо заблещука. Метален предмет! Слънчевите лъчи се отразяваха като в огледало и Мъхеста брада никак не можеше да разбере какво е това. Присви очи и вдигна ръка да заслони лицето си.

И чак тогава разбра — гюмът за мляко. Бронята на Полуобувка, гътната на една страна!

Мъхеста брада ускори ход.

— Полуобувка! — подвижна той. — Вътре ли си?

Отвърна му познатият глас на Полуобувка, но някак странно приглушен.

— Тук съм! Тук! Цял-целеничък, скъпи приятелю!

Мъхеста брада не разбра скрития смисъл на думите му.

Какво ставаше наистина? Защо Полуобувка не скочи на крака да го посрещне?

Едва когато се приближи достатъчно, Мъхеста брада разбра истинското положение на Полуобувка.

Вълците! Двата възрастни вълка и четирите малки! Цялото вълче котило дебнеше край гюма. Ами Маншон?

Мъхеста брада спря и изгледа вълците един по един. Те не се и помръднаха и останаха напълно безразлични. Не проявиха враждебност. Приеха Мъхеста брада напълно естествено, не толкова като живо същество, а по-скоро като растение.

При тази мисъл Мъхеста брада се усмихна. Растение! Наистина ли в очите на вълците можеше да мине за растение? И осъзна нещо важно — беше им близък на душата. Нищо в него не възбуждаше ловната им страст. От само себе си се подразбираше — Мъхеста брада миришеше на гора като самите тях. Може би го вземаха за буца пръст, обрасла с еленов мъх. Напълно възможно!

Съобразил всичко това, Мъхеста брада пристъпи към гюма за мляко:

— Как се чувстваш?

Вместо да отговори, Полуобувка тревожно запита от своя страна:

— Вълците още ли не са те нападнали?

— Засега все още не са! — отвърна Мъхеста брада. — Маншон къде е?

Полуобувка трябваше да признае, че няма никаква представа къде може да е Маншон.

— Когато дойдох тук, в леговището нямаше вече никой — обясни той. — Появи се ей онзи вълк, най-едрият, и ме гътна на една страна. Не мога дори да шавна. Само да побутна капака, и вълкът е вече при мен! После се появиха малките и вълчицата, но Маншон не беше с тях.

— Бедният Маншон! — окая го Мъхеста брада. — Патилата му най-после свършиха.

Полуобувка само въздъхна и гюмът начаса отекна звучно.

— Все пак ще го търсим — реши Мъхеста брада. — Ако за зла участ Маншон не е между живите, наш дълг е да го погребем, за да почива в мир.

— Мене не ме брой — изпъшка отвътре Полуобувка. — Вълците няма да ме оставят да мръдна оттук! Тая ризница се превърна в гробница за мен. Глупаво е! Като си помисля, че жив и здрав сам се напъхах в този капан!

Мъхеста брада се зачуди що да прави. Ама работа наистина! Какво биха сторили вълците, ако той им отмъкне гюма? Заедно с Полуобувка, разбира се... Можеше да си го позволи, и то много повече от всеки друг...

Да не се бави повече! Мъхеста брада помнеше как неотдавна вълкът се готвеше да го нападне на полянката край ручея, където дори огъня беше взел да гаси. Нямаше вяра на вълчата им кротост сега!

Наистина трябваше да побърза! Но как да го хване този гюм? Полуобувка не беше кой знае колко едър, но все пак и той тежеше като всеки друг.

Коланът! Съдбата просто му го подари в подходящ момент!

Сега, когато се сети как да действа, Мъхеста брада не се забави нито за миг. Бързо разви колана от ръката си, после го върза за дръжката на гюма. Опита се да го дръпне след себе си. Гюмът се плъзна по накапалите листа и по начупените клонки като шейна в снега.

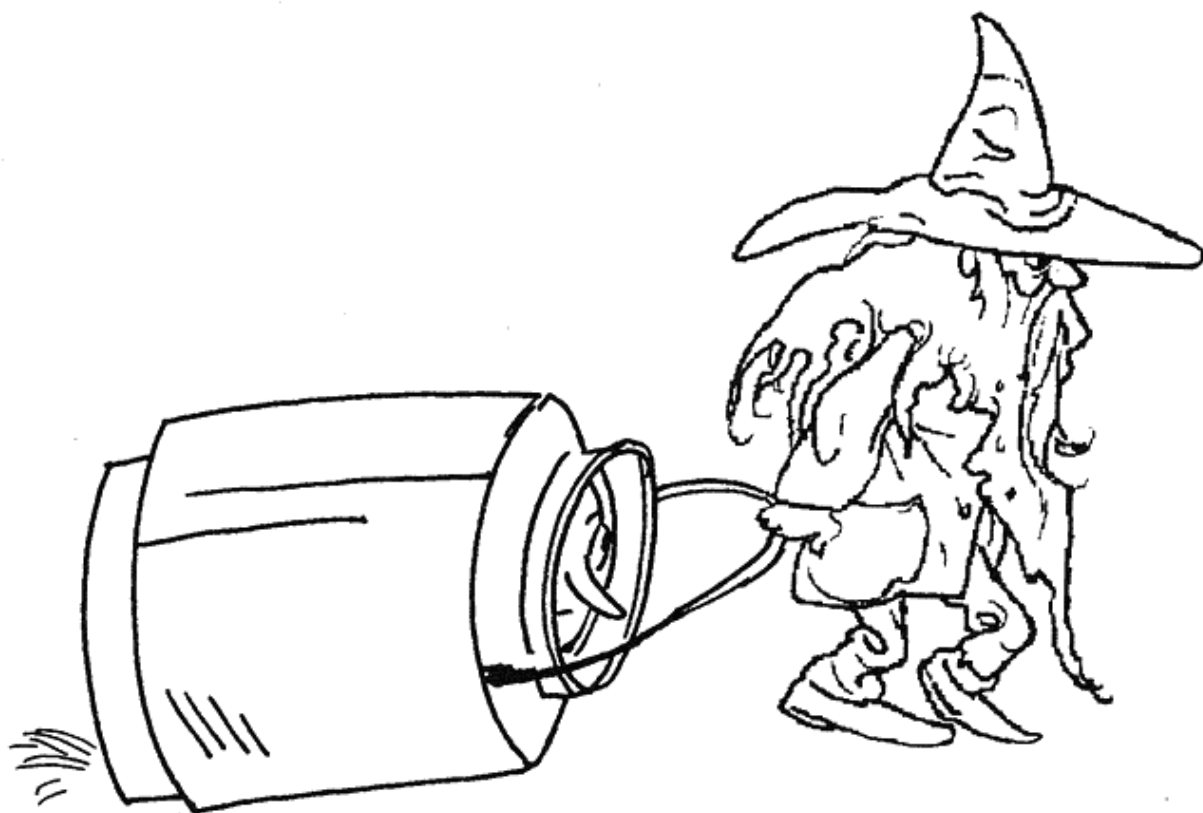
— Какво става? — обади се отвътре Полуобувка.

— Спокойно! — отвърна Мъхеста брада. — Ще говорим после!

Сега всичко зависеше от вълците.

Мъхеста брада тръгна, като подръпваше гюма след себе си. И чудно! Вълците ги оставиха на мира! Наистина позволиха на Мъхеста брада повече, отколкото на всеки друг. Не се и помръднаха, сякаш нищо особено не се беше случило. Мъхеста брада съвсем не ги интересуваше. Гледаха го с пълно безразличие. Или дори с облекчение.

Най-после се намери някой, който да ги избави от този тъй подозрителен гюм за мляко.

МЕЖДУ НЕБЕТО И ЗЕМЯТА

Мъхеста брада откри тясна пътечка и тръгна по нея заедно с Полуобувка в гюма. Отдалечиха се доста от леговището на вълците. Гюмът все така леко се плъзгаше по треви и листа.

Още веднъж съдбата се показва милостива към Полуобувка и Мъхеста брада. А и Мъхеста брада беше убеден, че никога не трябва да губят вяра в щастливата си звезда. Дори и за Маншон не биваше да предполагат най-лошото. Поне дотогава, докато не открият нейде само дрехата му.

— Накъде отиваме? — обади се Полуобувка.

— Нямам представа — призна Мъхеста брада. — Накъдето извива пътечката, натам и ние.

Засега наистина нямаше значение къде отиват. Важното беше да се отдалечат от вълците. Когато бъдеха в безопасност, щяха да имат време за нови планове.

По едно време Полуобувка пак се чу:

— Мисля, че вече е време да се измъквам от тази тенекиена гробница.

Мъхеста брада спря. Струваше им се, че са във от опасност. Вълците никакви не се виждаха.

— Хайде, излизай! — подкани го Мъхеста брада. — Докога ще те влача!

Главата на Полуобувка се показва навън, после и той самият. Най-после се освободи от своята тъй прехвалена ризница!

— Ох, бедничкият аз! — окая се Полуобувка. — Целият съм се схванал, дори пръстите на краката си не мога да мръдна.

Едва стъпи на краката си. Наистина, да стои толкова дълго време свит на кълбо в тесния гюм за мляко!

— Само с едното мърдане на пръстите няма да минеш! — пошегува се Мъхеста брада. — Трябва здравата да се разкършиш, тъй че кръвта да се раздвижи по цялото ти тяло.

Полуобувка се опита да последва съвета на Мъхеста брада, но наистина страшно се беше сковал. Вероятно още дълго щеше да тъпче на едно място, ако не изпита внезапен гняв. Ядоса се на този гюм, който му причини толкова неприятности. Засили се и с всички сили ритна ламарината.

Но в същия миг изпищя. Сякаш огън резна голите му пръсти и страхотна болка прониза тялото му. Полуобувка заподскача, търкулна се, запревива се от болка, пак скочи, затропа на едно място. И целият този невероятен танц се съпровождаше от невероятни писъци.

Постепенно болката се уталожи и Полуобувка се спря на едно място. Дотолкова се успокои, че дори не хленчеше.

— Добре направи! — похвали го Мъхеста брада, колкото да му вдъхне кураж. — Това тропане и подскачане беше най-доброто раздвижване на кръвта. И ето те здраво стъпил на земята.

Полуобувка не отвърна. Той свърна към гюма, вдигна го с две ръце над главата си и го запрати назад в храстите край пътечката.

— Стига ми толкова! — гневно заяви той. — Нека мишките се настанят вътре, щом това им се харесва.

Мъхеста брада също не съжаляваше за гюма. С тези отбори по него той наистина беше безполезен. Но от колана не се отказа. Беше чудесен колан, при това му е късмет. Едва ли щеше да срещне някога неговия притежател — това би било истинско чудо. Мъхеста брада се върна при гюма и отвърза колана.

— Откъде го имаш? — зачуди се Полуобувка.

— Намерих го в гората — обясни Мъхеста брада. — Близко до леговището на вълците.

Полуобувка вдигна пръст към Мъхеста брада.

— Сега разбирам — изрече многозначително той.

И разказа за ония двамата и за ужасяващите им намерения, с една дума, всичко, което чу иззад храстите оная вечер.

— От приказките им останах с впечатлението, че те са израснали сред вълците — продължи Полуобувка. — Във всеки случай им трябва сурово месо.

— Сурово месо ли? — на свой ред изтръпна и Мъхеста брада.

Но се случи нещо, което за миг заличи мислите им за ония двамата и за намеренията им да си набавят отнякъде сурово месо.

Полуобувка случайно се обърна назад.

— Вълците! — писна той.

Мъхеста брада също се огледа.

Точно така! Вълците! Вероятно провеждаха своите учебни часове по лов. Или просто се бяха спотаили, та после да се нахвърлят върху жертвите си изневиделица.

Полуобувка се втурна напред, сякаш не беше до неотдавна скован от болки.

„Накъде се юрна такъв? — зачуди се в себе си Мъхеста брада. — Наистина ли се кани да надбяга вълците? Напразни надежди! Но той наистина се е раздвижил добре и сега инстинктът за самосъхранение го тласка напред.“

Мъхеста брада не искаше и този път да изгуби от очи Полуобувка.

„Налага се да сме заедно! — реши Мъхеста брада. — Заедно в живота, а ако трябва — и в смъртта!“

И той хукна подир Полуобувка.

Зад себе си усети лекия тръс на вълците. Като на шега те се носеха след бегълците и вече ги настигаха.

Мъхеста брада скоро се задъха. Но Полуобувка тичаше като вихър! И защо трябваше да го прави? Наистина ли не разбираше, че всеки момент вълкът ще го сграбчи? Единственото им спасение беше да се покатерят на някое дърво...

Едва-що си го помисли, и ето ти го чудото! Отскок! Единствена секунда! Или може би даже по-кратко време... И Полуобувка увисна на едно дърво. Сякаш подхванат от могъща пружина — и Мъхеста брада се зачуди каква сила имаше мисълта му!

Или може би очите го лъжеха?

Без да спира, Мъхеста брада се взря натам, където Полуобувка се метна във въздуха.

Нямаше съмнение!

Полуобувка висеше край самата пътека на клоните на млада ела. Да, висеше с главата надолу.

Мъхеста брада усети ускореното дишане на вълка. Понечи да отбие встрани, но не успя. Кракът му се закачи в нещо. Може би се препъна в корен... И наистина падна по очи, а вълкът вече го докосваше с лапа по гърба. Нима щеше да го разкъса?

Мъхеста брада притвори очи. В следващия миг го подхвана незнайна сила, изтръгна го от лапите на вълка и го запрати нагоре. Когато пак отвори очи, Мъхеста брада вече се люлееше редом с Полуобувка на клоните на друга ела, също тъй стройна и хубава.

Мина доста време, докато Мъхеста брада дойде на себе си. Какво стана? Каква беше тази сила, която го запрати чак на дървото? И го застави да виси надолу с главата.

Мъхеста брада напрегнато размисляше. Имаше нещо свръхестествено. Защото само със силата на мисълта не би могъл да се озове на дървото. Със силата на мисълта би могъл да скочи по-нависоко от обикновено, но тя в никакъв случай не би го вдигнала на едно високо дърво! Земното притегляне е много по-силно от мисълта на един Мъхеста брада. В това никой не биваше да се съмнява! Би могло да се предположи, че става дума за далеч по-обикновени неща — капани и тъй нататък!

И изведнъж Мъхеста брада разбра. Капан за зайци! С Полуобувка бяха се уловили в капани за зайци!

Знаеше ги — младият клон на дървото се превива до земята и се свързва с примка. После примката се затяга, освобождава клона и той се изправя нагоре. Просто нещо! Още в древни времена ловците залагали по горските пътеки подобни капани. А сега и двамата с Полуобувка бяха в примка. В своя устремен бяг не доловиха опасността. Но какво щастие все пак — поне от вълците се отърваха засега.

— Как се чувстваш там? — чу се гласът на Полуобувка от другата ела. — Кръвта нахлу ли в главата ти?

— И още как! — изпъшка Мъхеста брада. — Положението ни е твърде тежко, скъпи приятелю!

Полуобувка беше на същото мнение.

— Тук и ще свърши животът ни — окая той Мъхеста брада и себе си. — Между небето и земята.

Наблизо се разлетяха врани. Цяло ято закръжи над Мъхеста брада и Полуобувка. Нима разбираха какво става? И вече предугаждаха края им?

— Лешояди? — ядно промърмори Мъхеста брада.

А под тях неспокойно сновяха вълците и току поглеждаха нагоре. Учебният час по ловуване прекъсна най-неочаквано и това явно не им

харесваше. Изглежда, крояха нещо, съветваха се.

Какво ли се канеха да правят?

Нито Мъхеста брада, нито Полуобувка бяха в състояние да съобразят нещо. Скоро загубиха интерес към каквото и да било. Пълно безразличие! Да става каквото ще! В главите им зашумя, мислите им се разбъркаха. Само една-единствена остана да блещука в съзнанието им — така и ще свършат те, между небето и земята!

МИЛА СРЕЩА

Когато природоизследователите се връщаха от вълчето леговище, и двамата ликуваха. Колко плодотворно се оказа проучването на вълците в тази гора! Хранениче на глутницата! Обрасло с козина дете! Невероятно откритие!

Ще върнат на човешкото общество това невинно създание. Но не бива да се бърза. Какво ли ще кажат родителите, когато видят своето съкровище с този кожух? Но най-напред трябва да го научат да се храни с нож и вилица. И да говори, разбира се! Преди всичко да не се бърза — бавно и спокойно! Постепенно ще го отучат от вълчите му навици. А и храната трябва да се подбира, щом то е яло досега само... Но с какво са го хранили вълците? Разбира се, със сурово месо!

Брадятият изрази гласно мисълта си:

— Трябва да му осигурим сурово месо! Който е раснал при вълците, не хапва друго!

Плешивият закима в знак на съгласие. Но откъде в гората сурово месо? Без оръжие не могат да направят нищо.

— За съжаление нямаме оръжие — отбеляза той.

Но за брадятия работата с оръжието не изглеждаше тъй безнадеждна.

— Ще измислим нещо — безгрижно отвърна той и след малко добави: — Нося два капана за зайци!

Това беше нещо ново за плешивия и той настоя да види капаните. Брадятият му направи знак да има търпение и продължи да крачи спокойно по горската пътека. Когато до палатката им остана не повече от половин час път, той спря и отвори раницата си.

— Тия капани ги открих при едно от моите проучвания на горските дебри. Захвърлени бяха край една изоставена къщурка — обясни той. — Днес вече не могат да се намерят, а и никой не ги прави. Много по-добри са от металните капани фабрично производство.

Плешивият напрегнато проследи как онзи се залови да залага капаните. Сведе клоните на две млади ели, свърза ги с капаните, после грижливо разстла примките по земята. И Маншон, свит в раницата, взе

мълчаливо участие в приготовленията. Вярно е, че не видя нищо, но природоизследователите дотолкова подробно разговаряха, че всичко около капаните му стана пределно ясно.

Но какъв ужас! Те не жалеа труд, за да го нагостят с прясно месо. А дали той искаше, или не, това не ги интересуваше ни най-малко. Защото именно те, природоизследователите, желаеха да доставят сурово месо на едно хранениче на вълчето племе. От все сърце им се искаше това наистина да е така и дори не си представяха Маншон да има свои собствени предпочитания. Изтръпнал от страх, Маншон си мислеше, че ако наистина остане за по-дълго в ръцете на тия хора, ще се превърне в екземпляр за опитите им! Няма да разбира онова, което ще му се казва, и току-виж с удоволствие взел да налита на сурово месо! Ако нещата се развиват все така, иди разбери как ще свърши всичко! Попритиснат ли го сериозно тия набедени природоизследователи, песента му наистина ще бъде изпята.

Сърцето чак го болеше! Маншон се опита да подреди мислите си, но нищо не излезе. А и как би могъл да оползотвори силата на съзнанието си? Видя се как тича на четири крака по следите на зайците — истински питомник на вълчата глутница. Загубил ума и дума, Маншон отчаяно зарита в раницата!

— О-хо-о! — замърмори плешивият. — Какво се бунтува? Не стига, че живее на чужд гръб, както се казва, ами и не мирува сега!

— Да го вържем! — предложи брадатият.

Плешивият мигом се съгласи и посегна за колана си.

— Изгубил съм си колана — оплака се той.

Жалко наистина, но нямаше да се връщат сега. А и къде ли биха го намерили в горския сумрак? Нямаше как, изследването на природата изисква жертви. Ето как Маншон остана свободен в раницата.

Но също така разбра, че няма смисъл да вдига врява. Ще го вържат и... толкова! По-добре да кротува и да изчака събитията. Нека не се издава! Първо — съвсем не е важно кой е той! Не е хранениче на вълците, но щом на тия двамата им се ще да е така, нека си го мислят! Той знае, че е Маншон и никой друг!

Маншон съм аз и знам добре това!

Маншон ще съм за вечни времена!

Стиховете дойдоха незабелязано за самия него. Това му вдъхна нови сили. Поезията го успокояваше, а в сегашното му положение това беше най-доброто...

Природоизследователите продължиха пътя си и когато най-после стигнаха палатката, наоколо беше тъмно. Но имаше огнище, а край него бяха струпани сухи клонки. Скоро огънят весело заигра. Плешивият свари чай, а брадатият донесе от палатката хляб и кашкавал. Трябваше да се подкрепят.

— Какво да предложим на нашия любимец? — запита плешивият.
— Нямаме сурово месо.

— Може би дребосъчето ще се погрижи само за себе си — разсъди брадатият. — Ще си изрови нещо от земята.

Плешивият развърза раницата и измъкна Маншон от нея.

— Е, малкият — подвикна той, — ще се оправиш, нали?

Маншон не отвърна. Въпросът беше твърде фамилиарен и не си струваше един поет като Маншон да отваря дума за подобни измишльотини.

— Може би ще успееш да си уловиш мишка! — не преставаше да му досажда плешивият. — Вълците не те ли научиха поне мишки да ловиш?

Маншон и сега не отвърна.

Той самият беше едно мишле за вълците. Играеха си с него, както котка с мишка. Но би ли могъл да разкаже за всичко това тъкмо на тия природоизследователи?

Зави му се свят. След толкова време в задушната раница свежият въздух оказваше въздействието си. А може би му прилошава от глад? Откак попадна при вълците, не беше сложил троха в устата си. Гладът напомни за себе си и сега Маншон не откъсваше очи от хляба и кашкавала. Хапка хлебец и трошица кашкавал биха го заситили. Ако не беше толкова гладен, навярно би намерил думите, с които да убеди природоизследователите. Ония думи, които да разкрият цялата истина за него.

Боже мой, колко е гладен! Гладен — като вълк!... Това и рече Маншон.

— Гладен... гладен съм — едва не проплака той. — Гладен вълк!

Както често му се случваше, отново не се изказа ясно и разбрано. „Гладен вълк!“ — рече го неволно, обаче плешивият го чу добре.

— Не си ми никакъв вълк! — усмихна му се доброжелателно той. — Само ти се струва, че е така.

А брадатият добави:

— Дори да си израснал сред вълци, пак не може да си вълк!

Маншон съвсем се отчая! Защо все объркваше думите си?

Страшна пустота зейна в душата му. Ето ги хората тук, съвсем близо до него, но въпреки това беше самотен. Може би никога не е бил тъй безнадеждно самотен! Не го разбираха, това беше най-ужасното, и чувството на самота просто го влудяваше.

При това е толкова гладен!

— Много ви моля... — започна Маншон с отпаднал гласец, отпразил печални очи към природоизследователите.

И щеше да си изпроси малко хляб, но в този момент:

— Якичка!

Гласът на Маншон проряза горската тишина. Той отекна с неописуем възторг, лицето на Маншон се озари от внезапното щастие. Якичка! Беше се появил в светлината на огъня! Малкото, смело и тъй самоотвержено кученце!

Радостта им беше взаимна. С дълги стремителни скокове Якичка се втурна към Маншон и се хвърли да лиже ръцете и лицето му. Скимтеше щастливо, въртеше опашка и скачаше по раменете на Маншон. Прималелият от глад Маншон се търкулна на земята, но и това не го опази от милувките на кученцето.

Природоизследователите наблюдаваха неочакваната среща с нарастващ интерес.

— Якичка, скъпи ми Якичка! — дълго повтаряше с прибелели устни Маншон.

— Нарича кученцето Якичка! — усмихна се брадатият. — Излиза, че не му липсва чувство за хумор!

— Просто не е за вярване, виж ги колко си приличат! — чудеше се плешивият.

Брадатият се замисли.

— Да не забравяме, че кучетата са от рода на вълците — разсъди накрая той. — И щом ей този, малкият, е хранениче на вълците, те изпитват взаимна симпатия с това кученце.

— Тъй е — съгласи се плешивият. — Наистина имат нещо общо! Виж им кожухчетата!

— Изглеждат съвсем еднакви — отбеляза брадатият. — Мисля, че и кученцето заслужава нашия интерес. То много по-лесно от нас ще намери общ език с вълчия питомец.

— Правилно! — одобри плешивият. — Ще ни бъде посредник.

Брадатият отчупи залък хляб.

— Къци-къци! — помами кучето той и се обърна към плешивия: — Любовта на кучето минава през стомаха.

Якичка наостри уши и отправи поглед към брадатия.

Кученцето беше също толкова гладно, колкото и Маншон, може би и по-гладно. Една дълга нощ и цял един още по-дълъг ден то се беше лутало из неизбродната гора. Щом изпълни заповедта на Маншон да се махне от очите на вълците, кученцето се втурна накъдето му видят очите. Обърка се из вековната гора. Не успя да открие отново следите

на смелчагите. Луташе се насам-натам, додето за щастие не забеляза светлината на огъня, който го доведе при любимия стопанин. През цялото това време милото кученце не беше хапвало нищичко.

Брадатият подхвърли залъчето към Якичка, а кученцето го улови още във въздуха.

— Браво! — обади се плешивият и на свой ред отчупи залъче, подхвърли го.

Охо! Този път Маншон улови хлебеца, лакомо го загриза.

— Работата ни напредва! — зарадва се брадатият. — И хляб яде вече! Ако върви тъй, скоро ще забрави суровото месо.

— След две седмици може и плодове да му предложим — допълни плешивият. — Диваците обичат плодове!

Засега обаче нагостиха Якичка и Маншон само с хляб, хапнаха и те и най-после всички бяха сити.

— Време е да си лягаме — обади се брадатият. — Утрото е по-мъдро от вечерта.

Плешивият кимна.

— Да приберем ли малкия в палатката? — обърна се той към другаря си.

Но брадатият се колебаеше.

— Нека остане край огъня — реши накрая той. — Току-виж завие призори, ще ни събуди рано-рано.

Имаше причина да се опасяват — прекрасно знаеха как хубаво умееше да вие Маншон, като истински вълк. Но трябваше да се погрижат да не избяга. Отново сложиха дребосъчето в раницата и здраво я завързаха.

— Кучето ще го пази — каза плешивият.

И правилно реши. Якичка се промъкна до раницата и се сгуши там.

Пламъците се снижиха и огънят взе да догаря.

ОТНОВО НА ЗЕМЯТА

Лек ветрец разлюля клоните на дърветата.

— Зле се подредихме — обади се Мъхеста брада.

— Да си попеем, за да ни олекне — подхвърли Полуобувка и затананика: — Лю-лю, лю-лю!...

Но на Мъхеста брада не му беше до шеги.

— Образно казано, песента ни е изпята — изпъшка той.

— Ако ще говорим в образи, хубава картинка сме сега — подкачи го Полуобувка. — Да има кой да я обърне, няма да висим с главата надолу.

Мъхеста брада не отвърна и на тази закачка, след което Полуобувка пак се обади:

— Не ми харесва картинката с вълците!

Сега и Мъхеста брада изви очи към тях. Какво чакаха още? Дали не замисляха нещо? Не искаха да се признаят за победени! Нали изтърваха плячката, която уж беше тъй достъпна. Очевидно вълците не искаха да се примирят с обстоятелството, че двамата с Полуобувка изпод носа им се озоваха горе по дърветата, а не между зъбите им.

И какво ли замисляха?

Скоро всичко се изясни.

Вълчицата с двете вълчета се промъкна под елата, на която висеше Мъхеста брада, а вълкът поведе другите две към Полуобувка.

И стана една...

Вълчицата се засили, подскочи със зинала паст и едва не докопа брадата на Мъхеста брада.

— Страшен скок! — уплаши се Мъхеста брада.

— Увий брадата си — посъветва го Полуобувка. — Щракне ли зъбите си в нея, ще те смъкне от дървото.

Мъхеста брада уви брадата около врата си.

— Сега и шал си имаш — намери кога да се шегува Полуобувка. — Няма да се простудиш от вятъра.

Вълчетата последваха примера на майка си. За щастие техните скокове далеч не можеха да се мерят с нейните. После вълчицата пак се

метна нагоре. Дявол да го вземе! Мъхеста брада благодари в себе си на Полуобувка за съвета му. Иначе този горски демон наистина щеше да го смъкне от дървото.

— Излиза, че отново сме свидетели на уроци по ловуване — обади се Мъхеста брада с разтреперан глас. — Вълците учат малките си да скачат нависоко.

— Това по-скоро е спортно състезание — разсъди Полуобувка. — А наградата сме ние с теб!

Но в същия миг гласът му секна, защото и под неговата ела настъпи раздвижване. Вълкът сякаш накара малките си да внимават. После се засили и скочи нагоре.

Горещият дъх на звяра опали лицето на Полуобувка. Малко не му достигна да го сграбчи. Ако искаше, можеше да го близне с език.

— Сантиметри го делят от мен! — изписка Полуобувка. — Лошо ни се пише!

Заподскачаха и вълчетата, но те не бяха опасни. Страшно им беше да помислят за новия скок на вълка.

— Залюлей се по-силно! — на свой ред и Мъхеста брада посъветва Полуобувка. — Подвижната цел се улучва по-трудно.

Полуобувка размаха ръце и се залюля като махало.

Вълкът подскочи. Беше силно раздразнен, както се разбра. И в този скок вложи цялата си вълча стръв и дива сила.

Полуобувка изпищя от ужас! Муцуната на вълка се мерна пред лицето му. Изглеждаше тъй, сякаш в следващия миг ще впие зъби в гърлото му. Но махалото се люлееше — Полуобувка се отдалечи от вълка, а той вече падаше надолу.

Вълкът с трясък се стовари на пътеката.

— Спасен съм! — извика Полуобувка.

— Но докога? — усъмни се Мъхеста брада.

Сега идваше неговият ред. Майката и вълчетата, свързели се след първия си неуспех, вече виреха муцуни към Мъхеста брада и се готвеха за следващия си опит.

Но какво чакаха? Да скачат най-последно!

Вълчицата се бавеше. Застана нащрек. Мъхеста брада съвсем не я интересуваха.

Вълкът също наостри уши.

— Надушват нещо — обади се Полуобувка.

Малките също се спотаиха, не смееха да шавнат.

— Какво ли се е случило? — оживи се Мъхеста брада.

И по-точно — зло или добро за вълците?

В следващия миг зверовете изчезнаха. Както възрастните, тъй и малките. Изгубиха се в гората. Колкото да примигнеш с очи — и сякаш никога не ги е имало.

Пръв се обади Полуобувка:

— Чуват се гласове!

Двамата с Мъхеста брада се послушаха. Наистина гласове. Човешки говор... Шум от счупено клонче... Отново гласове... Стъпки... И ето че се показаха двама души. Как няма да избягат вълците?

Хората бяха още далече, но Полуобувка ги видя от своята ела. И веднага предположи най-лошото.

— Това са онези — прошепна уплашено той. — Дето си приказваха за сурово месо.

Когато срещна природоизследователите в гората, Полуобувка не успя да ги разгледа добре в сумрака. Два неясни силуета между стволовете на дърветата — и толкова. Но разговора им чу. Да, все по-уверен е! Същите гласове, добре ги помнеше! И колкото повече приближаваха сега, толкова по-сигурен беше Полуобувка. Да, съвсем същите хора!

— Тук нейде заложихме капаните — дочу се по-плътният глас.

— Ако не греша, две-три крачки по-нататък — обади се другият, с по-мекия гласец.

Полуобувка притвори очи — те бяха!

Природоизследователите се вдигнаха от сън още по изгрев-слънце, и то не защото Маншон ги разбуди с вълчия си вой, ами просто така, от само себе си. Сънят им се оказа кратък, но затова пък бяха преизпълнени с енергия и готовност за труд. С удоволствие биха се заели с Маншон, но раницата все тъй стоеше до угасналия огън и те засега решиха да го оставят да си поспи. Завръщането в човешкото общество навярно му струваше много. Нека си почива, додето се разбуди сам. По-добре те да нагледат капаните за зайци. И се отправиха на път. Кученцето също не се виждаше никакво, но природоизследователите решиха, че за закуска ще се появи отнейде. Бяха в приповдигнато настроение. Дали нещо се е хванало в капаните? Бързаха по пътя и скоро стигнаха там, където трябваше.

— Я гледай! — провикна се плешивият. — И на двете ели виси по нещо!

Но в следващия момент се почувстваха разочаровани.

— Това не са зайци! — промърмори плешивият и за всеки случай се зае да трие очилата си. — Ти какво виждаш там?

Брадатият вече триеше очи, защото си нямаше очила.

— Някой се е пошегувал с нас! — провикна се накрая той. — Вместо зайци в капаните са се уловили кукли.

— Но те се движат — усъмни се плешивият.

— Ами, просто се премятат — отвърна брадатият. — Но може и да се движат, ако са с батерии.

Природоизследователите застанаха под самите ели. Плешивият съгледа колана си. В големия си страх Мъхеста брада го беше изтървал на пътеката. Плешивият го грабна зарадван, препаса се с него и закопча якето си.

— Чудесно! Но аз съвсем не го изгубих тук!

Откъм клоните горе се дочу гласът на Мъхеста брада:

— Намерих колана ви в гората, близо до леговището на вълците.

Природоизследователите останаха като гръмнати. Истинска човешка реч!

— Помогнете ни най-после! — не твърде любезно се обади и Полуобувка. — Какво чакате?

— Но те говорят — доверително изшептя плешивият. — Това не са кукли, ами истински...

Не успя да продължи.

— Е? — искаше да чуе по-нататък брадатият. — В края на краищата какви според теб са тия тук?

Плешивият не отговори. Пък и какво ли би могъл да каже?

— Вероятно имат монтирани магнитофонни ленти — упорито настояваше на своето брадатият, макар и сам да не вярваше особено, че може да има подобни кукли.

— Кръвта ми слезе в главата — оплака се Полуобувка. — Ще припаднем, нима не се досещате?

— Сигурно имат и изкуствено кръвообращение — обади се плешивият. — Нали сме в двадесети век!

Брадатият остави тази забележка без коментар.

— Да ги смъкваме! — усмихна се накриво той.

Като наведе клоните на елата, брадатият внимателно освободи Полуобувка от примката. Плешивият стори същото с Мъхеста брада. След няколко мига и двамата бяха на земята.

— Бъди благословена, майко Земя! — възторжено възкликна Полуобувка. — Колко е приятно отново да те чувстваме под нозете си!

В същия миг му причерня, той разпери ръце и се строполи на пътеката.

— Не се и помръдва — обърка се плешивият.

— Трябва да се навие с ключе — побърза да обясни брадатият. — Стига да не се е скъсала пружината.

— Но той просто припадна — обади се Мъхеста брада. — Такива страхотии преживяхме! Ако само знаехте...

Но не можа да продължи. Мъхеста брада също падна в безсъзнание до Полуобувка.

— Ами сега? — Братият безпомощно се взря в плешивия. — Би ли ми казал откъде ще вземем ключе, за да ги навием?

ПОЛУОБУВКА СИ ОТИВА

Когато Полуобувка и Мъхеста брада отново дойдоха в съзнание, видяха се да лежат край палатката на природоизследователите. От чайника над огъня се виеше пара.

— Гледай, разшаваха се! — извика плешивият и посочи смелчагите.

— Излиза, че наистина работят с батерии — равнодушно отвърна брадатият. — Може и да са слънчеви батерии.

И тъй като плешивият хвърли изпитателен поглед към смелчагите, брадатият поясни:

— Полежаха на слънце, батериите им отново се заредиха с енергия и механизмът им заработи. Не разбираш ли?

Плешивият не отговори. Той се взираше в Полуобувка и в Мъхеста брада с все по-нарастващ интерес. Приличаха му на джуджета. Но малко по-едри на ръст. Ако беше дете, непременно щеше да ги вземе за джуджета — едното с брада, а другото не! Ами ако наистина са джуджета?... Нещо като герои от приказките на двадесети век, или как там да го наречем?... Ако размислеше справедливо, излизаше, че и храненичето на вълците е същото приказно същество като тия. Или как там му се казваше...

По гърба на плешивия пробягаха тръпки.

„Наистина ли се вдетинявам?“ — уплашено помисли той и побърза да забрави за всякакви джуджета.

А уж искаше природоизследовател да става!

— Къде съм? — обади се на висок глас Полуобувка.

Беше се съвзел от припадъка и сега любопитно се оглеждаше наоколо.

— Виждаш ли? — възторжено погледна брадатият към своя другар. — Лентата пак се завъртя. Храненичето на вълците спи като коте в раницата.

И без да обръща повече внимание на Полуобувка, брадатият пристъпи към раницата, оставена на тревата. Приклекна, потупа я

нежно и каза:

— Време е да ставаш! Чаят е готов! Хайде, излизай навън и бъди умно момче!

Мълчание! Нито звук! Никой не шавна в раницата. Интересно!

— Но какво се е случило? — зачуди се плешивият. — Да не се е задушил вътре?

Другият трескаво се зае да развързва вървите на раницата. Още няколко напрегнати мига и...

— Но тук има само трева!

— Какво? — не разбра плешивият.

Брадатият се изправи в цял ръст.

— Избягал е! — обясни той. — Напълнил раницата с трева и... дим да го няма!

Двамата се гледаха като треснати.

Това променяше нещата.

— Пропаднахме! — изпъшка плешивият. — Сами сме си виновни! Трябваше да го пазим!

Недоумение! Пълно отчаяние!

— Бих искал да знам кого в края на краищата ще проучваме сега? — избухна брадатият. — Тези ли тук?

И посочи смелчагите.

Плешивият се оживи.

— А защо не? — отвърна той. — Такива човечета не се срещат всеки ден!

Но брадатият махна с ръка.

— Не се шегувай и ти! — избоботи той. — Най-последно ние сме природоизследователи, а не организатори на куклен театър. Трябва да имаме ясна цел и да я следваме неотклонно.

— Точно така — съгласи се плешивият, но беше доста смутен. — Ала нашата цел избяга от раницата.

— Ще трябва пак да го хванем! — отсече брадатият. — Ще го търсим! Може би е избягал при своите осиновители във вълчето леговище? Нали е хранениче на вълците. Ще му се да си живее и по-нататък като диво вълче, просто не е свикнал с хора. А може и сурово месо да му се е прияло.

Мъхеста брада вече успя да се вдигне от земята и да седне, съвземаше се малко по малко.

— Чуваш ли ги? — пошушна на Полуобувка той. — Вълчето леговище... Хранениче на вълците!... Дали не става дума за нашия Маншон? Тия са го взели, ето защо не си го намерил в леговището на вълците!

— Може би — разсеяно му отвърна Полуобувка. — Гледай го ти тоя Маншон... Разбира се, точно така си е!...

В ума му заседна една важна мисъл, но преди да я изкаже на глас, щеше му се тя да узрее в него.

Мъхеста брада стана и отиде при природоизследователите.

— Извинете — учтиво се поклони той, — бихте ли ми описали с две-три думи как изглежда тъй нареченото от вас хранениче на вълците?

Брадатият не му обърна внимание. Мъхеста брада и Полуобувка го нервираха, защото не можеше да си обясни появата им на тоя свят. Сега просто му лазеха по нервите и той не намираше за нужно дори да ги изслуша.

Но плешивият се оказа по-дружелюбен.

— Храненичето на вълците е същество страшно окосмено — подхвана той. — Висок е почти колкото вас. Бих казал дори, че помежду ви има нещо много общо.

— Нещо много общо! — възкликна Мъхеста брада. — Но разбира се! През цялото време вие говорите за Маншон.

— Маншон ли? — зачуди се плешивият.

Сега и брадатият не остана безучастен към разговора, или по-точно избухна в гръмък смях.

— Маншон?! — запревива се от смях брадатият. — Много образно казано. Ако помислиш добре, излиза, че храненичето на вълците наистина е един мекичък, пухкав маншон.

Брадатият още дълго се смя, после решително се обърна към другаря си:

— Добре! Хапка няма да хапна, глътка няма да пийна, докато не докараме тук тоя жив маншон!

Мъхеста брада не успя дори да гъкне, когато природоизследователите вече се отдалечаваха от лагера с широка крачка.

Настъпи тишина. Мъхеста брада безпомощно се озърна за Полуобувка.

След още някое време Полуобувка най-после отвори уста и ето какво рече:

— Сега вече си пролича що за птица е нашият мил приятел! Хранениче на вълците! Боже мой!...

Ето какво му беше минало през ума. Тази нова мисъл не му даваше мира.

Мъхеста брада си глътна езика от изненада, а Полуобувка не го и дочака да отвърне нещо.

— Едва сега разбирам защо Маншон с такава радост ни отпрати от вълчето котило!

— И дори с радост! — възмути се Мъхеста брада. — Какви ги дрънкаш по адрес на своя приятел? Вълкът го отвлече, ти сам видя!

Полуобувка се усмихна многозначително.

— Много е просто — отвърна той. — Вълкът е познал храненичето си, а и Маншон е нямал нищо против да си похапне сурово месце!

Мъхеста брада беше възмутен до дъното на душата си. Що за хрумвания имаше Полуобувка? Хранениче на вълците? Природоизследователите бълнуваха небивалици, а Полуобувка взе думата им за чиста монета. Как можеше да му хрумне подобна мисъл? Просто да не повярваш! В края на краищата... Какво от това, ако някога в детството си Маншон е раснал сред вълци? Има ли значение? Маншон си е Маншон! Познават го добре, много по-добре от тия уж изследователи на природата или който и да било друг!

И Мъхеста брада отсече:

— Дори Маншон да е отраснал сред вълци, това не е повлияло на характера му!

— Досега наистина няма в какво да го упрекнем — съгласи се Полуобувка. — Но беше достатъчно да зърне стария горски демон и вълчата му кръв заигра.

— Престани! — изпъшка Мъхеста брада. — Толкова дълго вися с главата надолу, че мислите ти също са се обърнали наопаки!

Но Полуобувка си знаеше своето!

— Аз във всеки случай повече не мога да се доверя на Маншон — заяви той. — Не е известно кога може отново да се разрази смъртоносното надбягване с глутницата!

— Свърши ли? — ядоса се най-послед Мъхеста брада. — Имаш ли да добавиш още нещо?

Отговорът на Полуобувка гласеше следното:

— Бях глупак, че се оставих Маншон да ме подмами в тази гора! Но вече ми дойде умът в главата! Чудесно ще си преживявам и без Маншон. Морето ме очаква, време е да вървя!

Този път Мъхеста брада кипна. Каква несправедливост! Маншон ги подмамил насам? Напротив! Те двамата с Полуобувка настояха да пътуват през гората. И Маншон отби от главното шосе. Имаше ли някаква вина? Ни най-малко! Виж го ти Полуобувка!

— Заминавам! — в същия миг се обади Полуобувка. — Имам си нозе, те ще ме носят по белия свят. Не ми трябва ни автомобил, ни никакъв Маншон!

— Ти си се побъркал! — все още недоумяваше Мъхеста брада.

— Не можеш да ме спреш! — не мириясваше Полуобувка. — Идваш ли с мен или не?

— Разбира се, че не!

Не можеше да изостави Маншон на произвола на съдбата! Маншон също не би го сторил. Това е сигурно. А тоя Полуобувка сега...

— Довиждане! — сбогува се Полуобувка.

— Ела на себе си! — надигна глас Мъхеста брада.

Но Полуобувка пое напред с широка крачка. Ама как така? Какво му стана? В това имаше нещо неразбираемо. Кошмарен сън...

— Полуобувка! — още веднъж надигна глас Мъхеста брада.

— Върни се!

Но пак му отговори само горската тишина.

Мъхеста брада се върна при огъня и се зае да го гаси. Природоизследователи, а оставиха огъня да гори наред гората. Мъхеста брада старателно утъпка мястото, като все поглеждаше натам, накъдето се отпрати на път Полуобувка. Огънят отдавна угасна, но Мъхеста брада все още не смееше да напусне това място. Не можеше да осъзнае как така изведнъж Полуобувка рече и си тръгна от тях. Но станалото — станало!

С тежка въздишка Мъхеста брада закричи през гората.

КАКВО СЕ СЛУЧИ С МАНШОН

Наистина, какво се беше случило с Маншон?

След като природоизследователите го оставиха в раницата, Маншон реши да се наспи добре. Беше изнурен до крайност и наистина се нуждаеше от почивка, но сънят бягаше от очите му. В раницата беше тясно и задушно. Маншон не спеше и разсъждаваше.

Ето го отново пленник... Този път на природоизследователите.

Наистина ли никога нямаше да се измъкне от тая раница?

Откъм палатката на природоизследователите се чуваше задружно хъркане. Нямаше защо да се опасява от тях. Можеше да действа, но как?

— Якичка! — подвикна едва чуто Маншон.

Кученцето изскимтя в отговор, но все едно не можеше да помогне на стопанина си. Нямаше нито сили, нито разум да се заеме с възлите на раницата. Беше просто една жива душа до Маншон. Единственото, което Якичка можеше да стори, беше да стои и да варди.

Маншон се зае да опипва раницата отвътре. Ушита от здрав брезент. Да имаше нож сега! С голи ръце нищо не можеше да стори. Но Маншон никога не беше имал нито нож, нито какъвто и да е друг остър предмет. Нищо ли не можеше да се направи? Наистина ли? Не би могъл да прегризе със зъби затвора си — това не би се удало дори на истинско хранениче на вълците, свикнало да гложга кости. И все пак?

— Трябва да се използват всички възможности — решително си каза Маншон и стъпи на четири крака в раницата. — Е, и сега?

Гледай, гледай — успя да се отмести заедно с раницата. Но беше повече от ясно, че по този начин не може да се стигне надалече. Би могъл призори да се озове нейде из гората, но това би бил и краят му. Никой не би го открил, защото викът за помощ ще бъде заглушен от раницата. Тъй и ще си остане в нея наред гората.

По едно време Маншон осъзна, че от едната му страна е по-топло. Аха, огънат! Маншон успя полека-лека да доближи раницата до него. И сега, ако е малко по-внимателен... Разбира се, дано не се превърне във въгленче заедно с раницата...

Внезапна мисъл прониза цялото му същество. Ами ако опита с помощта на огъня? Ще прогори дупка в затвора си — едно-единствено въгленче и... Опасен план! Но засега друг нямаше!

Дотътри се още по-близо, горещината стана нетърпима. Но тъй като нямаше друга възможност, налагаше се да преодолее това неудобство. Само крачка още...

На какво замириса? На изгоряло, нали? Случи се най-важното! Само дано не го подхване огънят сега... Като нищо ще изгори с раницата!

Разкашля се от дима. Боже мой, отрова! Дъхът му секна, очите плувнаха в сълзи. Прекрасно знаеше, че може да се задуши. Горещината ставаше все по-непоносима! Трябваше да устои! Да се справи на всяка цена!

И ето, накрая тлеещите въглени свършиха своето дело. В раницата зейна дупка. Маншон усети, че му олеква. Всеки миг отворът се разширяваше, но Маншон все още не можеше да се промъкне навън.

Какво му се чува сега? О, Якичка! Скимти уплашено и се мята край огъня. Страхува се! Опасява се за живота на Маншон.

— Не бой се, Якичка! — опиша се да успокои кученцето Маншон, кашляйки от дима. — Скоро всичко ще свърши!

Раницата прогоря достатъчно и Маншон се измъкна.

Свободен! Най-после свободен! При това жив и здрав!

Идеше му да вика от радост, но се боеше да не разбуди природоизследователите. Пък и малко преждевременно се радваше — маншонът му тлееше на няколко места.

Трябва му вода! Но откъде?

Имала глава да пати! Малко ли му беше на кожухчето от вълчите зъби — проскубано и окъсано, та сега и опърлено от огъня.

Страхотия! Маншон беше готов да съблече маншона си, но в този момент сякаш тайнствен глас му прошепна: „Лягай!“

Точно така! Маншон се изтегна на полянката. Търкулна се насам-натам и тлеещите места по кожухчето му угаснаха. Маншонът беше спасен! А и той самият остана жив и здрав досега! Един истински Маншон, който винаги умее да опази кожухчето си въпреки всичко!

Отмалял, Маншон продължаваше да лежи на земята. Якичка приближи, размахал опашка, и старателно взе да го ближе по лицето.

Какво блаженство!... Колко хубаво би било поне малко да отдъхне, да затвори очи и за няколко минути да потъне в забравата на съня... Но Маншон намери в себе си сили да отблъсне това пагубно желание. Трябваше да се отдалечи от палатката, и то колкото може по-скоро. В това нямаше никакво съмнение.

Маншон събра цялата си воля и скочи на крака. Погледна към раницата.

Беше изгоряла почти наполовина. Ами сега!... Ако в този си вид тя се мернеше пред очите на природоизследователите, те веднага щяха да разберат, че пленникът е избягал.

Маншон размисли и побърза да насъбере трева. После премести раницата на предишното ѝ място и я натъпка с трева, а обгорялото място обърна към земята. Чудесно! Когато сутринта природоизследователите я погледнат, няма да открият от пръв поглед нищо подозрително. Ще останат с впечатлението, че храненичето на вълците още спи. Най-малкото Маншон щеше да спечели време!

Във всеки случай стори всичко, което беше възможно.

— Хайде, Якичка!

Маншон закричи, а кученцето весело го последва. Смелчагата зорко следеше да не се отправят в посока към вълците. Беше се наситил на компанията им.

Няма нищо приятно в това, да се луташ из тъмната гора. Трябваше да върви като с вързани очи, да внимава да не се спъне в някое коренище или още по-лошо, да не го удари остър клон в лицето. Но Маншон се утешаваше с мисълта, че поне по петите му не тичат вълците! Якичка вярно припикаше до него. А докато кученцето беше спокойно, Маншон със сигурност нямаше защо да се страхува от горски зверове. Какво щастие, че се намериха с Якичка! Колко е приятно да си има мил и предан другар!

След два часа ускорен ход Маншон дочу някъде напред тих ромон. Разбира се, ручейт! Едва сега Маншон осъзна колко беше жаден.

*О, ручей мой, ромониш тихо!
Вода ще пийна до насита!*

И сам не разбра как се родиха в главата му тия стихове.

Побърза и скоро се озова на брега. Вода!... Маншон коленичи и жадно взе да пие. Благословена изворна вода! Якичка с наслада последва примера му.

Ручеят навя спасителни мисли на Маншон. Вече нямаше защо да се лута из мрачната гора. Прекрасно знаеше накъде да се отправи. Нали точно оттук започнаха всичките му премеждия. Сега ручеят щеше да му покаже пътя. Трябва да намери автомобила си. И няма защо да се бои, че ще сбърка.

С ново усърдие Маншон продължи да върви. Знаеше, че не бива да се застоява на едно място. Само за миг да се отпусне, и умората ще го покоси. Трябваше да не спира. Едно-две, едно-две... Само напред, по брега на безкрайния ручей!

Нощта преваляше. На изток небето взе да просветлява. Тук-там из високите клони на дърветата се заобаждаха птици. Изведнъж брегът на ручея се стори познат на Маншон. Но, разбира се, точно тук вълкът го метна на гърба си!

Макар и безкрайно уморен, Маншон се затича. Наистина всичко наоколо беше тъй познато! Пристигна най-после!

Просеката... Пътят, по който пътуваха. Тук някъде трябваше да се намира и автомобилът му...

Маншон пак се затича. Нещо се заплете в краката му, удари го болезнено. Какво е това? Представете си само, някаква бормашинка! Захвърлена край пътя. И кому е притрябвала бормашинка насред гората?

А къде се е дянал автомобилът?

Маншон спря и се огледа.

Огнище... Близо до колиба от клони. Но тук преди нямаше колиба? Кой ли я беше направил толкова скоро? Ясно, бормашинката е била необходима, когато са строили колибата от клони. А в колибата някой е пренощувал. На сутринта... На сутринта просто си е тръгнал с автомобила му!

Маншон се разтревожи не на шега. Автомобилът! Но това е неговият дом! А също така домът на Мъхеста брада и на Полуобувка. Кой знае дали те двамата ще му останат приятели, ако автомобила му — всъщност общия им дом — повече няма да го има?

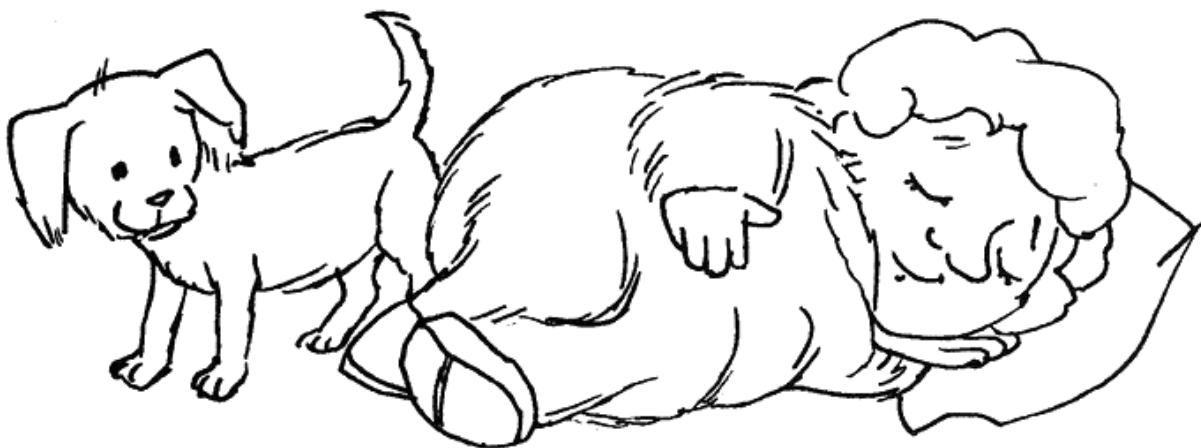
За щастие ужасната умора притъпи болката му. Така или иначе, време беше да подремне и сега не можеше ясно да преценява

обстоятелствата. Вероятно колибата щеше да подслони и него. После щеше да му мисли.

Маншон се запъти към нея. Но къде е вратата? Или нещо, през което се влиза вътре? Аха, ето! Между прътите му се мярна обикновена дръжка. Дръпна я и вратата се отвори. Влезе. Беше тъмно и Маншон се промъкна пипнешком. Гледай ти! Легло... Съвсем му е по мярка, меко и удобно! Как не им е било жал да оставят насред гората едно такова хубаво легло?

Само след миг Маншон беше удобно настанен.

Якичка се сгуши плътно до него, но Маншон дори не го забеляза. Вече хъркаше с все сила за първи път в живота си.

И РАДОСТ, И МЪКА!

Маншон се разбуди. Сънят бавно отстъпваше и той не можеше да се съвземе от снощните си патила, да си припомни случилото се. И все пак — колибата! Прибра се да нощува в нея. Ето къде се намирал сега. Обхвана го страх.

Нямаше си вече автомобил! Беше самотен и при това без дом! Само с един маншон на гърба си, раздърпан и вмирисан на опърлено. Защо съдбата се оказа тъй безмилостна към него?

Маншон предпазливо вдигна клепачи. Сумрак! Но независимо от това той съзря хладилник. Ама работа! Наистина хладилник! Що щеше в тази колиба наред гората?

Побиха го тръпки. Невъзможно е! Ами ако е истина? Маншон скочи на крака. Пресегна се към скрина — нямаше съмнение, скрин като скрин. Дръпна чекмеджето. Беше пълно с писма. Неговите писма, точно същите, които си пишеше до поискване.

Сега всичко се изясни. Никаква колиба не беше това, ами неговият автомобил, покрит с клони. Хладилникът, скринът, леглото... Лежеше в собствената си постеля.

Неописуема радост! Истинско щастие преизпълни цялото му същество!

Маншон отвори хладилника — парченце салам, резенче кашкавал, стигаха му!

Салама подели с Якичка, похапна и извара, след това излезе навън.

Преваляше пладне. Слънцето се издигаше високо и изпълваше с шарена светлина дълбоките горски дебри.

„Тук слънцето топли повече, отколкото край морето!“ — разсъди Маншон.

Нямаше никаква представа, кога би могъл да се озове на морския бряг. Къде ли са сега Мъхеста брада и Полуобувка? Дали да ги дочака тук? Или да надуе клаксона и да подкара през гората, докато ги открие?

Чакането беше за предпочитане. И, разбира се, беше по-удобно. Но като прецени едно-друго, Маншон реши, че все пак е по-добре да

тръгва. Действието е по-добро от бездействието! Не го свърташе на едно място, съдбата на приятелите му беше поставена на карта.

Главната причина да се отправи на път беше предположението, че вълкът отново може да излезе на лов. Току-виж Мъхеста брада и Полуобувка налетели на него, додето той ги чака тук. Или докато ги търси — всъщност те самите търсеха него. И дори го намериха! Сега и тримата щяха да се излежават на морския бряг, ако природоизследователите не се бяха намесили тъй злокобно! Полуобувка и Мъхеста брада не го оставиха сам на съдбата му. А Полуобувка дори рискува живота си, за да го избави от вълчата глутница. Ох, скъпи, най-прекрасни приятелю Полуобувка! Мили Мъхеста брада! Къде ли се лутате сега из тая дива пустош?

Маншон махна клоните и откри автомобила. И седна зад волана.

— Тръгваме, Якичка!

Якичка размахна опашка, Маншон запали автомобила.

Потеглиха бавно. Маншон внимаваше със скоростта — то и закъде ли да бърза? Ще се движи тихичко и умната! Ако се засили, неволно ще отмине Мъхеста брада и Полуобувка дори да са наблизо.

След някое време Маншон натисна клаксона, после се заслушва. Тишина! Нищо не шаваше наоколо. Но той не губеше надежда.

„Звукът на автомобилния клаксон се чува много по-надалече, отколкото човешкият глас“ — разсъждаваше Маншон.

Повече от сигурно беше, че дори и да го чуеха приятелите му, техният вик нямаше да стигне до него. Търпение! И най-важното — да не се бърза!

Автомобилът пълзеше по горския път.

Дано сигналите на клаксона не стигнат до природоизследователите! Но що за природоизследователи бяха те? Да вземат един Маншон за хранениче на вълците? Просто да се пукнеш от смях! Какво въображение?! А нима въображението трябваше да засенчва разума, и то до такава степен, че да приемаш за истина онова, което сам си наумиш? Кой знае! Маншон не искаше друго, освен по-скоро да срещне приятелите си. Но засега горската просека пустееше. Ако силата на въображението наистина вършеше чудеса, то нека зад следващия завой се покаже някой! Макар да знаеше, че това са напразни блянове, Маншон тайно се надяваше напред да го чака голяма радост.

Стигна до един завой. За всеки случай отново намали скоростта. Завоите винаги представляват опасност и макар да се движиш бавно, никога не се знае какво те чака от другата страна. Но ето — Маншон премина благополучно и този завой.

И тогава изскърцаха спирачките.

Лицето на Маншон побеля. Ръцете му конвулсивно стиснаха волана. Беше поразен от силата на собственото си въображение.

Каква невъобразимо правдива картина!

На двадесетина крачки напред насред пътя стоеше изправен Мъхеста брада. Изглеждаше съвсем като жив! По-истински от всякога!

Маншон не смееше да помръдне и не откъсваше очи от видението. Мъхеста брада — нямаше съмнение! Кой би повярвал, че силата на въображението може наистина да бъде подчинена на една настойчива воля? Свръхестествено явление!

Мъхеста брада се усмихваше — едновременно радостен и някак печален. Маншон се съвзе от първоначалната си изненада и вече също се усмихваше на видението. И неговата усмивка беше същата — едновременно радостна и някак печална. Щастлив да види приятеля си и предварително натъжен, че видението всеки миг може да се разсее.

Но колко неподражаема е силата на въображението — видението все тъй стоеше пред Маншон и не се разсейваше във въздуха. Нима мисълта наистина можеше да управлява осезаемия свят? Ако сега Мъхеста брада се приближеше... Да тръгне към автомобила... Маншон толкова искаше да си поговорят!... Ако съсредоточеше цялата си воля в това единствено желание, дали то щеше да се сбъдне?

И едва-що си го помисли, когато Мъхеста брада закрачи към автомобила.

Сърцето на Маншон ускорено заби. Силата на въображението не го подведе! Мили Мъхеста брада, скъпи приятелю!

Мъхеста брада съвсем се приближи. Протегна ръка и отвори автомобила.

Да отвори автомобила? Маншон се уплаши не на шега! Можеше ли едно видение да борава с материалните неща в околния свят? Не, нали? Видението преминава спокойно и през затворени врати. Но сега вратата се отвори широко и Мъхеста брада влезе в автомобила.

— Най-последно! — въздъхна дълбоко той. — Бях загубил всякаква надежда!

— И аз — отвърна Маншон.

— Добре го измисли, да даваш сигнали с клаксона — продължи Мъхеста брада. — Иначе едва ли щяхме да се намерим!

Маншон не отвърна. Едва сега осъзна, че пред него нямаше никакво видение. Самият Мъхеста брада — цял-целеничък, от кръв и плът! Убеди се напълно, когато Мъхеста брада го прегърна.

— Бедният Маншон! — окая го той, докато се взираше в раздърпаното кожухче на приятеля си. — Доста си изпати!

— Всичко мина — скромно отвърна Маншон. — Къде е Полуобувка?

Мъхеста брада отклони въпроса:

— Хайде да тръгваме!

Но Маншон предугади нещо недобро.

— Защо не сте заедно? — настоя да узнае той. — Да не се е случило нещо с него?

— В началото бяхме заедно — измърмори в брадата си Мъхеста брада. — Но после вече...

Не искаше да разкрие истината на Маншон. Та няма да му каже как Полуобувка го сметна за хранениче на вълците и реши да не е повече дружинка с тях. Бедният Маншон, това би го убило начаса.

— А после? — тръпнеше от уплаха Маншон.

— Разделихме се!

В гласа на Мъхеста брада се промъкнаха треперливи нотки, Маншон наостри уши. Тревогата му растеше!

— Но защо се разделихте?

— Защото...

Мъхеста брада не можеше да намери точната дума.

— Но моля те! — викна Маншон. — Не крий нищо от мен! Сърцето ми замира от страх, просто ще полудея!

— Когато се разделихме, Полуобувка беше здрав и читав, както винаги! — опита се да го успокои Мъхеста брада.

— Но защо се разделихте? — недоумяваше Маншон.

Мъхеста брада беше затруднен.

— Да тръгваме — настоя той. — Една твърде объркана история дори и за самия мен!

Маншон даде газ, но това не го успокои. Как беше възможно тъкмо Полуобувка и Мъхеста брада да се разделят и дори да няма

обяснение за това? Сигурно е нещо сериозно!

След малко Маншон пак наду клаксона.

— Няма смисъл да свириш — обади се Мъхеста брада. — Не вярвам Полуобувка да е някъде наблизно!

— Но къде може да е? — съкрушен попита Маншон. — И как тъй е тръгнал сам? Ти криеш нещо!

Мъхеста брада въздъхна. Реши, че не бива повече да измъчва Маншон. Неизвестността е често по-жестока и от най-неприятната истина!

И изплю камъчето:

— Полуобувка тръгна сам за морето. Той просто избяга от нас!

— Как така? — почти изписка Маншон.

Загуби самообладание, завъртя разсеяно кормилото, натисна педала на газта до възможния предел.

— И какво каза той? — отново викна с все сила Маншон.

И тогава се случи страшното.

Като подлуден звяр автомобилът с пълна скорост изскочи от пътя. Моторът изрева. Храстите изпрацяха. Всичко се затресе.

И изведнъж — стоп! Автомобилът се вряза между две дървета и най-после се закова на място.

— Моля за извинение! — тихичко се обади Маншон.

Добре че тъкмо в този момент той отново си възвърна самообладанието.

— Моля да ме извиниш — повтори той, — но това, което ми каза...

Мъхеста брада го прекъсна:

— Няма защо да ми обясняваш! Аз и така разбирам всичко!

— Сега ще дам на заден ход — обясни Маншон.

За щастие моторът беше съвсем здрав. Маншон даде на заден ход, но автомобилът не се и помръдна. Само колелата се завъртяха на едно място, и толкова. Маншон опита да подкара напред. Напразно! Стана ясно, че само с помощта на мотора нямаше да тръгнат.

— Ще слеза да бутам — обади се Мъхеста брада.

Маншон изглеждаше твърде угрижен.

— Дано помогне!

Мъхеста брада погледна към предната врата и мигом разбра, че няма да се отвори. И от двете стани предните врати бяха притиснати от

могъщи дървесни стволлове. Първо трябваше да се измъкне автомобилът.

За щастие имаха още една възможност — Мъхеста брада се хвърли към задната врата, натисна бравата. Но и тя не се отвори. Вероятно бравата беше изкривена от внезапния удар. Мъхеста брада натисна с рамо, заблъска с все сила. Нищо не помагаше.

— Опитай се да смъкнеш стъклото — обади се Маншон.

Мъхеста брада посегна натам. Напразен труд! Стените на автомобила се бяха изкривили и лостчетата, с които стъклата се повдигаха и сваляха, сега не помръдваха.

— Ще трябва да разбием предното стъкло — разсъди Мъхеста брада.

Маншон поклати глава.

— Невъзможно е! — отвърна той. — Стъклата са нечупливи. Но за щастие имаме бормашинка, с нея ще направим отвор в стените.

Той затършува из сандъчето с инструментите, но след малко разпери ръце:

— Няма я! Изчезнала е!

Мъхеста брада си спомни нещо:

— С тази бормашинка Полуобувка си направи броня от гюма — обясни той. — Защита срещу вълците...

А и Маншон си спомни за онази бормашинка в гората, която подритна тъй лекомислено. Ясно! Полуобувка е забравил да я прибере. Просто обяснение. Маншон погледна натам, където обикновено стоеше гюмът за мляко. Нямаше го. Полуобувка го беше превърнал в броня...

— Сега сме без бормашинка — тихо се обади Маншон. — И главно, без капчица вода!

Положението беше сериозно, двамата прекрасно разбираха това. Не им оставаше друго, освен да чакат и да се надяват, че някой случаен пътник ще им помогне. От време на време щяха да дават сигнали с клаксона и това беше всичко, което биха могли да сторят за спасението си.

Спогледаха се безпомощно. Какво нещастие! Наистина страшно нещастие!

СМЪРТТА ЧУКА НА СТЬКЛОТО

— Пресъхна ми гърлото — оплака се Маншон. — Нямаме капчица вода.

Мъхеста брада отвърна:

— Брадата ми така е изсъхнала, че всеки момент може да се разпадне.

Но тъкмо тази изсъхнала брада досега ги спасяваше от глад. Бяха останали само четири ягоди. Мъхеста брада откъсна две и ги подаде на Маншон.

— Остават две за после — предупреди той. — И нищо повече.

Не знаеха от колко време вече лежат един до друг. С всеки изминал час се чувстваха все по-зле. Обзе ги слабост. Приказките ги изморяваха, но от време на време пак ги подхващаха.

— Образно казано, смъртта скоро ще почука на стъклото — изпъшка Мъхеста брада.

— Като нищо! — съгласи се Маншон. — В началото ще почука учтиво, но после ще влезе, без да пита. За смъртта е без значение, че автомобилът ни е затворен. Ще се промъкне дори и през нечупливите стъкла.

Дълго лежаха в мълчание. Друго вече не можеха да сторят, освен да лежат и да чакат кога ще ги грабне невидимата. Всички опити да напуснат фургона се провалиха. Не успяха да отворят нито една врата, по стъклата не се появи дори пукнатинка. На няколко пъти Маншон отпрати сигнали, но призивът за помощ остана без отклик.

— Кой знае къде ще ни погребат — подхвана приказката си Маншон.

— Бих искал да остана завинаги в гората — каза Мъхеста брада. — И гробът ми да обрасне с еленов мъх. Това е най-хубавият паметник, който бих могъл да пожелаая за себе си.

— Наистина ли? — зачуди се Маншон.

— Вечният кръговрат на природата — обясни Мъхеста брада. — Представи си само, брадата ми изтлява, но от нея се възземат нови

стръкове еленов мъх. И все някога ще се намери човек, който да си свари чай против кашлица от тях.

— Мен трябва да ме погребат с автомобила — замислено отвърна Маншон. — Така че и ковчег не ми трябва. А на гроба ми да напишат: „Тук почива Маншон във вечна самота!“

Щом спомена самотата, Маншон така се натъжи, че две едри сълзи бликнаха от очите му.

Мъхеста брада викна уплашен:

— Не давай воля на сълзите си! Ще те връхлети свирепа жажда!

Маншон почака, докато сълзите се търкулнат надолу по бузите, и ги облиза с език.

— Самотата е по-страшна от смъртта — обясни Маншон.

— Може и изобщо да не ни открият — разсъди Мъхеста брада. — Тогавя няма и да ни погребат. Тук ще заспим своя вечен сън, а и ти няма да си самичък.

Маншон подразбра, че Мъхеста брада иска да обърне всичко на шега, но сега никак не му беше до смях. Той седна нацупен в леглото.

Якичка се промъкна до Маншон и сложи глава в скута му.

— Горкичкото! — каза Маншон и помилва кученцето си. — Споделяше съдбата си с мен, но ето какво се случи! Смъртта те заплашва наравно с нас.

Маншон почувства как сърцето го боли. Якичка му повярва, надяваше се на него. А той... Сега беше отговорен и за живота на кучето си.

И едва-що си помисли това, почувства прилив на нови сили. Не си струваше да се предадат доброволно на смъртта!

Маншон скочи от леглото и се промъкна до волана.

— Бип-бип-бип... Би-и-ип, би-и-ип, би-и-ип... Бип-бип-бип!

Маншон свиреше сигнала за бедствие. Три кратки изсвирвания и три по-дълги, отново три кратки.

И пак прозвуча:

— Бип-бип-бип... Би-и-ип, би-и-ип, би-и-ип... Бип-бип-бип!

Но както и досега, сигналите за помощ оставаха без отговор. Маншон скоро се умърлуши. Дали изобщо имаха надежда за спасение? Наистина ли трябваше да напуснат този свят в разцвета на силите си, в най-хубавите си години?

Мислите на Маншон го отнесоха назад във времето, видя се малко момче, сгушено в сивия маншон на своята баба. Виж ти! Имаше точно такава фотография! Маншон много отдавна не беше разгръщал албума си и сега го овладя непреодолимо желание да види снимките си. Върна се при леглото, вдигна дюшека откъм единия край и извади оттам албум с корици, изрисувани с цветя.

— Якичка, искаш ли да видиш снимките ми?

Кучето помахна опашка, поласкано от вниманието на стопанина си.

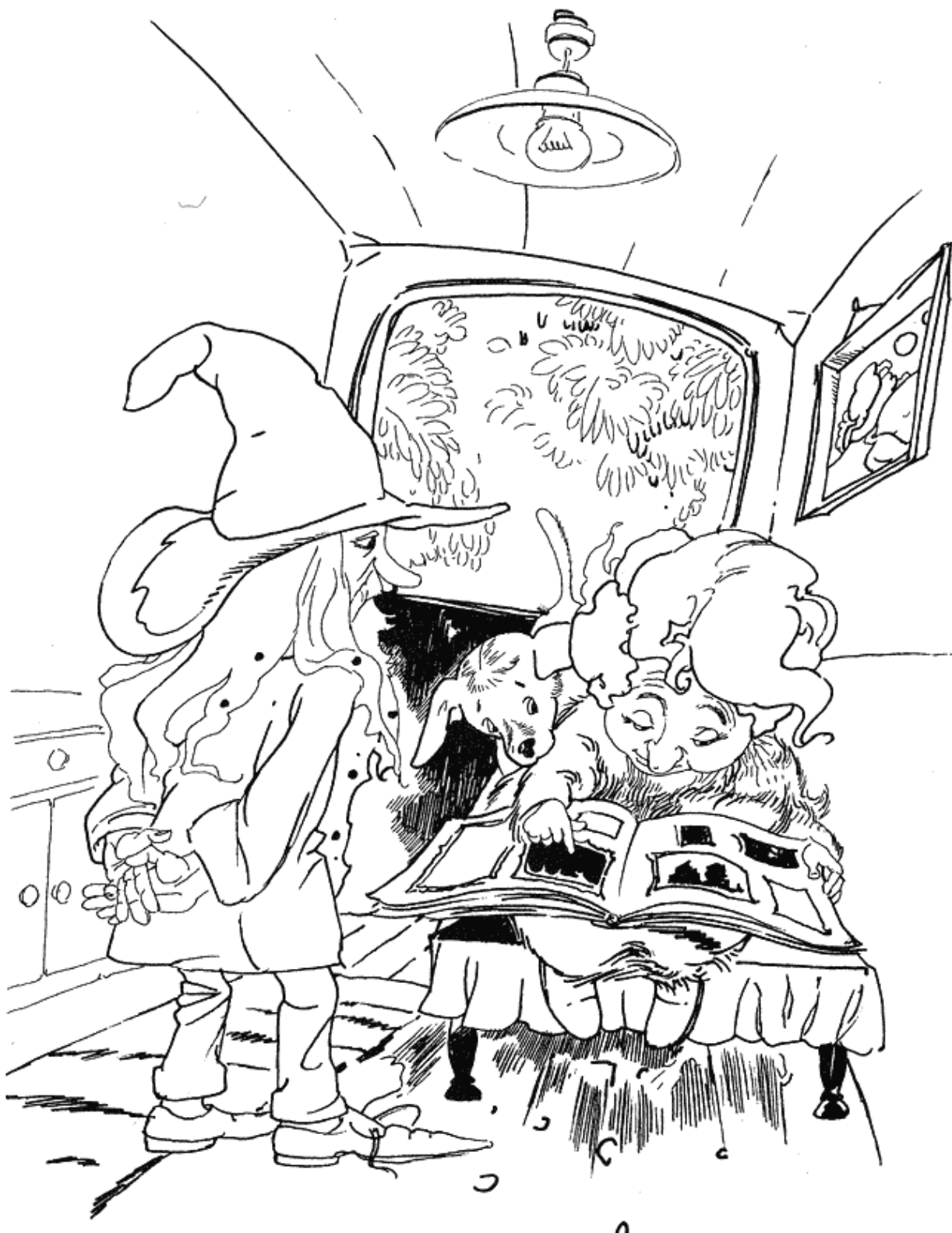
Маншон седна на масата и Якичка мигом се намести в скута му.

— Гледай сега — разтвори албума Маншон. — Това е наша семейна снимка. Майка ми, баща ми, също така баба, дядо — ей тук, от тази страна. Облечени са в официални маншони. А този мъничък пакет в ръцете на мама съм аз! Снимките са правени скоро след като съм се родил.

Якичка заскимтя от удоволствие.

— Нали съм много сладък? — засмя се Маншон. — Съвсем без коса, а маншонът не е от рошав кожух, а от мекичък бархет.

Мъхеста брада се прокашля.

— Мога ли и аз да видя снимките от детството ти? — запита той и любопитно протегна врат към масата.

— Извинявай! — смутено отвърна Маншон. — Но не съм ти забранил. Нито искам да те притеснявам. Въобразяваш си какво ли не от излишна учтивост.

— Но виж какво — приятелски призна Мъхеста брада, — тези снимки много ме интересуват.

Пристъпи към масата и загледа през рамото на Маншон.

А той вече разгръщаше нова страница.

— Тук съм в детската количка — показва друга снимка Маншон. — А този, дето ме вози в нея, е дядо ми. Най-често той ме извеждаше на разходка, защото имаше най-много време от всички възрастни. И винаги ми четеше стихове.

— Е, още от тогава си обикнал поезията! — възкликна Мъхеста брада. — Щом в тази крехка възраст си слушал стихове, то поезията, тъй да се рече, е в кръвта ти!

— Може би! — отказа да спори Маншон. — Не съм се замислял над тия неща.

Продължиха да разглеждат снимките.

— Това е баба ми като млада — показва Маншон нова страница. — Ето и венчалната им снимка с дядо ми. Той е седнал, а тя е права до него, нежно опряла ръка на рамото му.

— Чудесна снимка! — отбеляза Мъхеста брада. — Колко е хубав този снежнобял маншон, който е облякла баба ти!

— Сватбен маншон — обясни Маншон. — От бяла мечка!

И отвори на друга страница.

— Тук съм вече по-голям. С баща ми ловим риба... А тази снимка е коледна. Цялото ни щастливо семейство се е събрало под елхата.

— Мило семейство — много тихо промълви Мъхеста брада.

И внезапно повиши тон:

— Но, скъпи Маншон, защо никога досега не си ни показвал този албум? И как така Полуобувка не може да го види!

Маншон вдигна глава и отправи недоумяващ поглед към Мъхеста брада.

— Полуобувка ли? — повтори той. — Просто не се е налагало. Но защо тези снимки така те развълнуваха? В тях няма нищо особено.

— Ти си мислиш, че няма!

Мъхеста брада неспокойно пристъпваше от крак на крак, после се спря и тежко въздъхна:

— Ако Полуобувка беше видял тия снимки, никога не би те помислил за хранениче на вълците!

— Хранениче на вълците ли? — учуди се Маншон. — Природоизследователите ме вземаха за такъв! Обаче Полуобувка?

Мъхеста брада пак въздъхна и седна на ръба на леглото:

— Той също...

Албумът трепна в ръцете на Маншон и току тупна на пода.

— Не исках да ти казвам — мрачно подхвана Мъхеста брада.

— Но сега, след като видях семейните ти снимки, думите неволно се изплъзнаха от устата ми. Та за Полуобувка... Дочул той какво си приказват ония уж природоизследователи, че като заседна в главата му тази мисъл... И щом си раснал с вълците, тогава с теб...

Мъхеста брада се умълча, стори му се, че беше отишъл твърде далече.

— Тогава с мен... — тихо подсказа Маншон, — с мен е опасно, така ли?

— Нещо подобно... — още по-тежко, отколкото преди въздъхна Мъхеста брада. — Пред лицето на смъртта не бих могъл да си кривя душата! Точно това и каза Полуобувка!

— И си замина?

— Замина си!

Настъпи тягостно мълчание. Даже Якичка подразбра, че нещо не е в ред, и близна с език лицето на Маншон, за да го утеши. Но Маншон почувства как силите отново го напускат. Не отвърна на милувката на Якичка, нито вече нещо го интересуваше. Твърде тежък удар за него! Албумът остана да лежи на пода. Маншон се строполи на леглото и заби нос във възглавницата.

Мъхеста брада също почувства как ръцете и краката му отмаляват. Гладът и жаждата го измъчваха, но сега се прибави и това душевно терзание. Дали постъпи добре, когато разкри истината на Маншон? Може би трябваше да си мълчи? Но думите сами се изплъзнаха от устата му. Бяха пред прага на смъртта все пак... Трябваше ли да укрива истината за техния приятел Полуобувка?

Мъхеста брада не знаеше точния отговор. Така или иначе, нищо вече не можеше да се направи. Всичко излезе наяве, и толкова! Мъхеста брада легна до Маншон. А той продължаваше да плаче. Сърцето на

Мъхеста брада се свиваше от болка. Той откъсна от брадата си двете последни ягодки и ги подаде на Маншон:

— Хапни си!

Но и това не утеши приятеля му. В брадата на Мъхеста брада не остана нито плодче.

— Благодаря! — обади се Маншон, докато дъвчеше плодовете, но после пак ревна.

А Мъхеста брада лежеше и мислеше: „Докога ще продължи това? Колко време още ще издържим?“

И в този момент:

— Чук! Чук-чук! Чу-у-к!

Маншон се умълча.

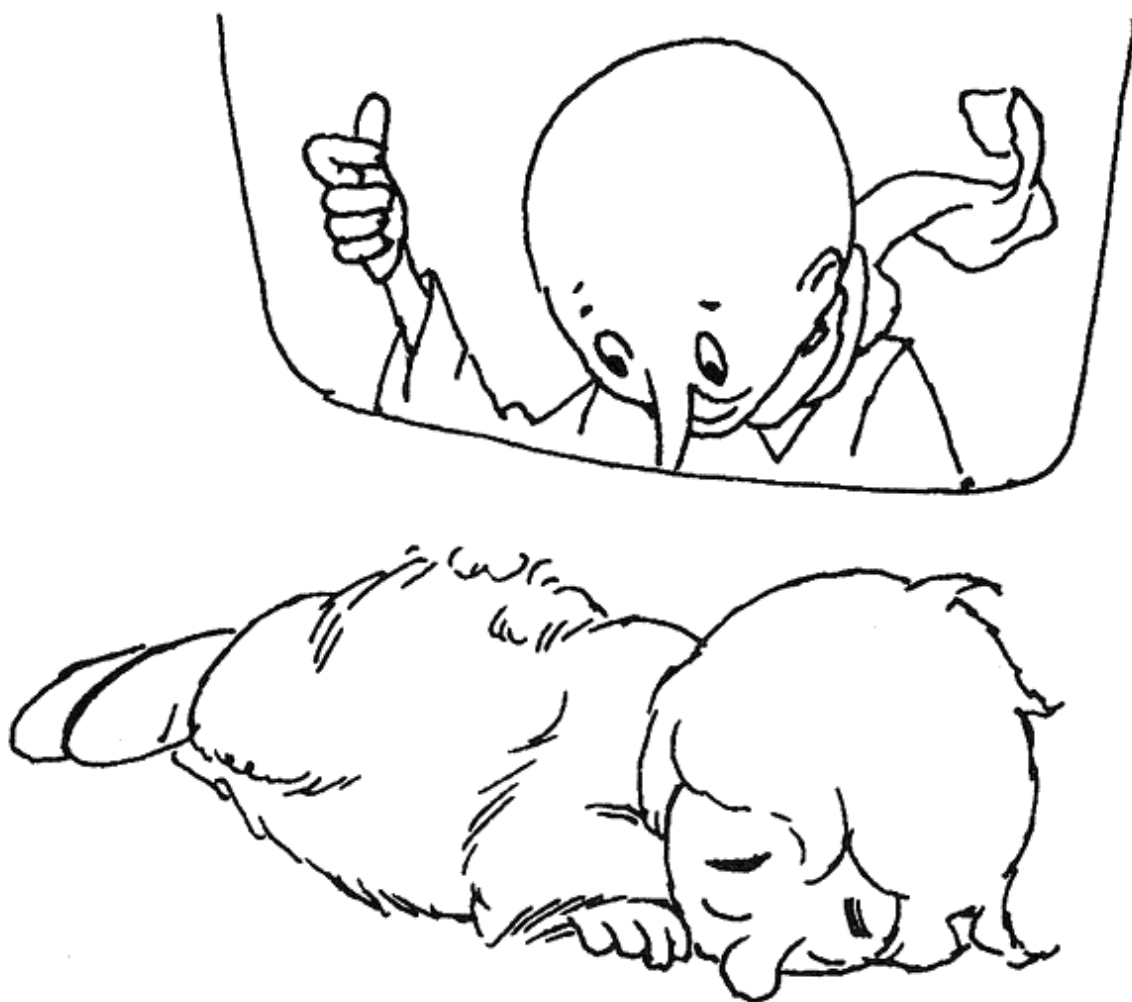
Повтори се:

— Чук-чук! Чук!

„Ето че и смъртта ни навести!“ — помисли си Мъхеста брада.

Засега само чукаше на стъклото. Но скоро идеше да се озове при тях...

Той затвори очи и напрегнато зачака.

ПРЕМЕЖДИЯТА НА ПОЛУОБУВКА

Когато Полуобувка се сбогува с Мъхеста брада и се отдалечи от палатката на природоизследователите, беше изпълнен с решимост да започне нов, напълно самостоятелен живот.

„В края на краищата аз самият съм личност!“ — разсъждаваше Полуобувка.

Защо трябваше цял живот да се влачи подир някого? Можеше и сам да поминува на тоя свят, много по-добре, отколкото заедно с тия тъй наречени смелчаги!

— Полуобувка! — достигна до него умоляващият зов на Мъхеста брада, но той не се поддаде и закричи по-бързо.

Ако Мъхеста брада е решил на всяка цена да прекара живота си заедно с храненичето на вълците, моля, никой няма да му попречи. Знаеше си го той — Мъхеста брада и странните му навици. Дали ще е с отровно змийче в джоба или рамо до рамо с хранениче на вълците, за Полуобувка не е интересно! Във всеки случай няма да позволи подобна компания да го терзае до края на дните му! Той ще избере друг, напълно различен жизнен път...

— Полуобувка! — сподиря го отново гласът на Мъхеста брада.

И този път Полуобувка не отвърна. Беше направил своя избор. Тия природоизследователи му отвориха очите, благодарение на тях разбра какво представляваше Маншон. Хранениче на вълците — гледай ти! Природоизследователите си знаеха работата. Чудеше се, че по-рано сам не беше отгатнал какъв е Маншон. А и кой знае от каква кожа е направен маншонът му...

„Не, не, и още веднъж не!“ — отрязва Полуобувка.

Не му трябваше никакъв Маншон. Пък дори и Мъхеста брада. Сам ще се оправи в живота! Не е никакъв си там Маншон, та да рони сълзи в самотата си. И откъде се е взел у него този страх? Ами от там, от вълчето леговище! Стадният инстинкт е в кръвта му, какво друго! От стадния инстинкт не можеш да се избавиш. Страшно ти е да се осланяш на собствената си индивидуалност...

Унесен в мислите си, Полуобувка бързаше напосоки. Но ето че спря, за да набележи целта си. Къде ли се намираше морето? Ей там някъде, далече напред! Нали към морския бряг е тръгнал? Ще си купи дузина лимонади — от най-хубавите, отлично газирани! Ще се зарива в пясъка на плажа и ще отпива от време на време по глътка, а може би по две. Чудесно ще бъде! Лимонадата ще шуми, морето ще се плиска в нозете му. Истинска почивка! Тъй отдавна не е бил на курорт. Слънце, въздух, топъл пясък, вода и лимонади! Трябва ли му друго на тоя свят?

Полуобувка вървеше, без да спира.

Гладът все по-често взе да напомня за себе си. Край морето щеше и риба да си налови. Пържената риба е много вкусна. Е, да, но до морето, изглежда, е далече, а в гората риба нямаше. Ще мине с онова, което намери тук за ядене.

Като си помисли това, Полуобувка сведе поглед към поляната, за да види има ли горски ягоди, и в същия миг изпищя. Змия! Отровна змия се стрелкаше на зигзаг току пред голите му пръсти! Едва не я настъпи. Само крачка още и... щеше да узнае дали боли, когато в теб се впие отровен змийски зъб. Сам-самин в гората, ухапан от змия! Ужас!...

„Ох, да се съвзема малко!“ — помисли си Полуобувка.

Краката му се подкосяваха от преживения стрес, сърцето биеше до пръсване. Огледа се наоколо и забеляза сред буйните тревни туфи един гладък пън. Много добре. Ще поседне да насъбере сили, а после пак иде гони пътя.

Но щом приближи, отново изпищя. Пак змия! Навила се на кълбо и се грее на слънцето. Тръпки го побиха. С тия голи пръсти на краката все на змии налиташе! По-добре да се пръждосват при Мъхеста брада, най-големия приятел на всички отровни змии! Къде ли е той сега? Дали са се намерили с Маншон? Но какво го интересуват? Има си свои грижи.

Мина му желанието да отдъхва из тия места. На всяка крачка — змии! Каква ти почивка? Но беше толкова гладен!

Продължи да върви, но забеляза, че земята сякаш се люлее под краката му.

„Излиза, че съм страшно изтощен от глад!“ — окая се Полуобувка.

Виеше му се свят. Крайно време е да намери нещо за хапване!

Като по поръчка точно пред него изникнаха чудесни сочни плодове. Не беше виждал такива. Какво щастие, че птиците още не бяха ги окълвали. Приличаха на горски ягоди, но бяха жълти на цвят. Полуобувка се наведе, откъсна си ягодки, лапна ги. Лепнеха от сладост като мед. Ура-а-а! Гладът е победен.

Ядеше ли, ядеше! Великолепно! Тънеше в блаженство! С всяка нова ягода настроението на Полуобувка се подобряваше. Какви плодове! Сладки и сочни! Истинска радост! Колко жалко, че Мъхеста брада и Маншон нямаше да вкусят от тях. Но можеше да им набере.

Всъщност нали ги изостави? Наистина ли го направи? И как можа? Невероятно досадна глупост!

Най-после Полуобувка засити глада си. И сега какво? Помисли малко, после бързо изплете кошничка от листа на репей и започна да я пълни с плодове. Винаги е добре да се позапасиш!

Маншон бил хранениче на вълците! Голяма работа! Нека бъде хранениче на когото си ще! Важното е, че си е Маншон! Поне в това нямаше никакво съмнение. А нима той самият, Полуобувка, не е отраснал при англичаните? Имаше ли значение? Стреляше насам-натам с прашката си! Ако трябваше да бъде наистина откровен и да отдаде дължимото на правдата, нека си признае, че Маншон е много по-сърдечен от него самия!

Внезапно го осени важна мисъл — трябва да открие Мъхеста брада и Маншон колкото може по-скоро!

Хранениче на вълците! Кой би се занимавал с подобна дреболия? Не могат те един без друг! Тримата смелчаги, всеки със своите особености и слабости.

Кошничката се напълни. Мъхеста брада и Маншон непременно трябваше да опитат тия плодове! Всъщност се налагаше да внимава да не ги излапа, без да се усети.

Но какво става? Земята пак взе да се люлее под нозете му. Защо му се виеше свят? Чудна работа!...

Полуобувка внезапно осъзна — земята наистина се люлееше! Всяка негова стъпка оставяше влажни, дълбоки следи. Блатото!

Разбира се, водата се стичаше между голите му пръсти. Блато като блато! Ами змиите? Къде другаде биха се размножили толкова много? И тези прекрасни плодове... Не са ли същински блатни боровинки, за които спомена Мъхеста брада? Точно така трябва да е!

Когато проучваха картата, Мъхеста брада обясни, че те растат само из блатата...

Сега Полуобувка си спомни и друго. Маншон показва на картата, че морето се намира от едната страна на гората, а блатото — от другата. И следователно... Виж ти каква била работата! Полуобувка разбра, че е объркал посоките и вместо към морето е поел към блатото! Добре че навреме се усети, иначе... Кой знае какво идеше да се случи, ако беше продължил навътре из тресавището... С неговите бездънни ями, които ненаситно поглъщат жертвите си.

Полуобувка се обърна и решително закрачи назад. Земята наоколо стана по-твърда. И вече не се люлееше.

Не се люлееше ли? Какво е това наистина?

На Полуобувка му се зави свят от умора. Примираше за сън! Стъпките му станаха несигурни, той едва не се строполи на земята. Очите му сами се затваряха.

„Кое е по-сладко от меда?“ — едва си спомни той една стара гатанка.

Беше дотолкова закопнял за сън, че не успя да се сети за отговора. Без да избира място, Полуобувка се хвърли на земята и подложи под главата си първата попаднала му буца пръст. Дори не забеляза как една голяма шарена змия уплашено се стрелна изпод нея и се метна встрани. Полуобувка блажено въздъхна и почти мигновено потъна в дълбок сън...

Когато се събуди, в първия момент не можа да съобрази привечер ли е или сутрин. Но слънцето светеше високо в горските върхари и Полуобувка помисли, че е някъде към пладне. Вероятно беше проспал цяло денонощие. А може би две? Иди му разбери, съвсем беше изгубил представа за времето. Лапна няколко от плодовете в кошничката, за да поуталожи глада си. И отново на път!

Сънят сякаш го беше превърнал в друго същество. Чувстваше прилив на нови сили. Мисълта му беше ясна, а настроението — ведро. Къде ли е Мъхеста брада? Ами Маншон? Никога вече няма да ги изоставя! И ще ги търси, докато отново се намерят. И тримата! Завинаги заедно!

Полуобувка вървеше ли, вървеше! Слънцето прежуряше, птиците се надпяваха, а той самият гореше от желание да се види час по-скоро с Мъхеста брада и Маншон. Но постепенно го обзе съмнение, че ще

успее да намери приятелите си из безкрайните горски дебри. И дали въобще са още тук? Може би вече се излежават на морския пясък и дори не се сещат за него. Да не се сещат за него ли? О, не, как така?...

Полуобувка ускори крачка. Напред и само напред! Понякога спираше и викаше по име приятелите си. Но гората мълчеше. Само вятърът изшумоляваше във високите клони.

Денят преваляше, захлади се. Полуобувка не спираше да върви, макар да не знаеше къде да търси приятелите си.

И в един миг спря като закован.

— Бип-бип-бип... Би-и-ип, би-и-ип, би-и-ип... Бип-бип-бип!

Дали не му се счува? Не, съвсем не! Много добре разбра. Сигналът за бедствие!... Но този звук му е тъй познат!

— Бип-бип-бип... Би-и-ип, би-и-ип, би-и-ип... Бип-бип-бип!

Да, никакво съмнение! Автомобилът на Маншон, неговият клаксон! Полуобувка се ориентира горе-долу в посоката. Завърза кошничката, повеси я на гърдите си и се втурна натам, откъдето идеше сигналът. Клоните на храсти и дървета шибаха лицето му, но кой ти гледа! Тръни се забиваха в ходилата му, но Полуобувка тичаше с всички сили.

Какво ли е наложило да свирят този сигнал? Вълците ли? Или природоизследователите? А може би нещо друго, още по-лошо? Гората е пълна с изненади! Полуобувка се задъхваше вече, но тичаше ли, тичаше.

И дано автомобилът не напусне гората! Не, вероятно няма защо да се бои поне от това. Тези, които зоват за помощ, навярно разбират, че трябва да я чакат на мястото си. Клаксонът не се чу повече. Но Полуобувка следваше посоката...

И ето го на горската просека. Точно така. Не би сбъркал, ако предположеше, че автомобилът е вървял точно по този път. Но къде да го търси? Дали да продължи напред, или да се върне по-назад? Трудно му беше да реши.

И в този момент краката му се подкосиха — погледът на Полуобувка случайно пробягна встрани от пътя. Автомобилът на Маншон! Но заседнал безпомощно между две дървета.

Полуобувка се затича натам. Хвана дръжката на вратата. Но тя не се отвори. Почука на стъклото. Мълчание. Почука отново. Пак не се обади никой. Полуобувка се надвеси над стъклото да види по-добре.

И тогава Якичка радостно залая.

СПАСЕНИ!

Мъхеста брада и Маншон дочуха лая на кученцето като в тежък сън.

— О, остави ни на смъртта, Якичка! — измърмори Мъхеста брада. — Нека поне умрем спокойно.

Но Якичка все така лаеше. При това съвсем дружелюбно — ще речеш, че смъртта е най-добрият му приятел!

Чукането се повтори. Този път настойчиво!

Маншон повдигна клепачи, изви очи към стъклото. Просто да не повярваш:

— Полуобувка!

В следващия момент Маншон вече седеше в леглото, а и Мъхеста брада до него! Няма грешка — самият той, техният Полуобувка! Зад стъклото на автомобила надничаше любимият приятел, по лицето му личаха и радост, и печал. Ох, скъпи, предани и завинаги наш приятелю! Колко навреме идваш!

Но за съжаление тримата можеха само да се гледат през нечупливото стъкло. Нито да си стиснат ръцете, нито дори да чуят гласовете си. За Полуобувка вратите и прозорците бяха също тъй здраво затворени. Той нищо не можеше да направи за спасението на приятелите си.

Що да сторят?

Маншон седна зад волана.

— Тикай! — развика се той към Полуобувка. — Здравата тикай, аз ще дам газ!

Полуобувка нищо не чу, но постепенно схвана за какво ставаше дума. Зиме в планината и най-тихият звук може да предизвика лавина, следователно нямаше как след викането на Маншон Полуобувка да не разбере за какво го молят!

Моторът изръмжа, Полуобувка и сам се сети какво да прави. Остави кошничката с плодовете на земята и изтича към предната част на автомобила. Удари едно рамо и — хайде, давай! Обаче...

Моторът зарева като луд, но автомобилът не се и помръдна от мястото си. Прегръдката на дървесните стволоче беше по-силна от Полуобувка и мотора, взети заедно. Задните колела буксуваха, вдигна се облак прах. Напразно...

— Няма да стане — изпъшка Маншон и изключи мотора.

Но Полуобувка не се отказваше. Огледа се наоколо, донесе няколко камъка и ги напъха под задните колела. После викна на Маншон:

— Давай газ!

Опитаха още веднъж. Полуобувка напъгахе сили, Маншон изтръгна от мотора невъобразим вой.

— Давай по-здраво! — крещеше отвътре Маншон.

Мъхеста брада също не се стърпя:

— Давай, братко! Давай!

До Полуобувка не стигахе нито звук, но той и така разбирахе какво да прави. Бутахе с всички сили, пот изби по челото му. Голите пръсти на краката му заораха дълбоко в сухата земя. Костите му чак запращаха от нечовешко напрежение. И въпреки това — автомобилът не помръдваше. Дърветата не искаха да го пуснат.

— Нищо няма да стане — отчая се Маншон и угаси мотора.

Но на Мъхеста брада му хрумна друго:

— Бормашинката! Чуваши ли? Полуобувка може да я донесе!

Маншон се удари с длан по челото:

— Наистина! Нали той е отвън!

И засиял от надежда, Маншон пак извика на Полуобувка:

— Донеси бормашината! Тя е там... Където си я захвърлил.

Този път Полуобувка чу добре и се зачуди в себе си. Каква бормашина? Аха, спомни си! Когато правеше рицарската броня, дотолкова се беше увлякъл, че съвсем забрави да прибере инструмента. Недопустима небрежност, но сега тъкмо тя щеше да ги спаси!

— Ясно! — подвикна Полуобувка. — Ще бъде изпълнено!

И тръгна. Не може да се каже, че тичаше, но все пак бързаше, колкото му позволяваха силите. Скоро Маншон и Мъхеста брада го изгубиха от очи.

— Пак това непоносимо чакане! — тежко въздъхна Мъхеста брада.

Появата на Полуобувка ги зарадва, но ето че отново ги връхлетя непоносима жажда, която стопяваше силите им.

— Е, сега поне ще чакаме не смъртта, а своя мил приятел — опита се да се пошегува Маншон.

Полуобувка се беше завърнал при тях и това изпълваше сърцето на Маншон с много радост. И не само защото с него дойде надеждата за избавление! Не ги подведе той, техният Полуобувка! Дори и да го е имал за опасен храненик на вълците, какво от това? Маншон му прощаваше на драго сърце. Полуобувка е отново при тях — което е и най-важното!

— Да чакаш бездейно е просто непоносимо! — оплака се Мъхеста брада. — Ако стоим със скръстени ръце, времето ще ни се стори безкрайно!

— Прав си! — съгласи се Маншон. — Но какво бихме могли да вършим сега?

Той огледа автофургона. При катастрофата всичко се беше обърнало наопаки. Дали да не подредят сега? Не, това можеше и да почака! Още не се знае какво ще стане... Но... Но той самият? Извинете моля, но наистина приличаше на дрипльо! Маншонът му — раздран от дивите набези на вълчетата, опърлен на няколко места! С такъв маншон никой уважаващ себе си шофьор не би дори седнал зад волана. А и правилата за движение изискват от водача да бъде прилично облечен. И най-важното — нито един смелчага не би останал в компанията на приятелите си в подобен вид.

Не след дълго Мъхеста брада и Маншон вече усърдно шиеха кожухчето — Маншон отпред, а Мъхеста брада на гърба. Колкото повече напредваше работата им, толкова повече се отдалечаваха тревожните мисли и опасенията.

Най-после Маншон остана доволен от външния си вид. Само отпред на коремчето му остана да зее кръгла дупка, през която прозираше нежната му плът.

— Е, нищо! — примири се Маншон. — Сега се чувствам добре, а тази дупчица е без значение. Честна дума, дори е по-добре! Идва ми хладинка!

Но Мъхеста брада се засмя щастливо.

— Не се безпокой! — каза той и измъкна от джоба си онова парченце, което Якичка бе намерил в гората близо до леговището на

вълците. — Ей сега ще зашием, където трябва!

И той се зае да шие.

Внезапен трясък прогърмя над главите им.

Маншон и Мъхеста брада се спогледаха. Трясъкът се повтори и те двамата се втурнаха към задната врата да видят какво става.

Полуобувка! Беше се завърнал, докато те се залисваха с кърпенето на маншона.

Аха, ето какво ставаше! Полуобувка беше пхнал бормашинката в бравата на задната врата и сега работеше усърдно. И ето, бравата поддаде, вратата се отвори.

Свободни са! Спасени!

— Ура-а-а! — извика Мъхеста брада, докато скачаше навън, следван по петите от Маншон.

Но Якичка изпревари и двамата, пръв се завъртя около Полуобувка да го поздрави. А той, засиял от радост и все пак някак гузен, остави бормашинката и вдигна кошничката от земята.

— Моля! — протегна ръка Полуобувка към приятелите си, за да ги покани да си вземат боровинки. — Опитайте! Блатни боровинки, ако се не лъжа!

Мъхеста брада и Маншон се нахвърлиха на плодовете. Сочни и особено вкусни, те утолиха жаждата и заситиха глада им. Наистина чудесни боровинки!

— Защото не са расли в брада — щастливо се пошегува Полуобувка. — Но какъв аромат! Невероятен вкус!

Кошничката вече беше празна и Мъхеста брада отбеляза:

— Струва си да живееш, пък, макар и само заради тия боровинки. Мисля да се заема с изкуствено напояване, за да отглеждам в брадата си и от този вид.

— Превъзходна идея! — обади се и Маншон, като обърса с опакото на дланта си полепналия по устните му сладък сок.

— Откъде намери тия боровинки, Полуобувка?

Настроението на Полуобувка видимо помръкна. Все пак трябваше да се изяснят някои неща... Маншон и каквото там имаше около него!... Уплаши се, после се запиля сам из гората! Трябваше да се обяснят, и то още сега! Чисти сметки — добри приятели! Но Полуобувка се притесняваше.

— Тези боровинки — подхвана той, — набрах ги в блатото... откъде другаде... Боровинките обичат влажните места, нали ти тъй разправяше, Мъхеста брада?

Мъхеста брада не се обади. Една тъмна мисъл блуждаеше в съзнанието му. Полуобувка стигнал чак до блатото! Няма нищо за чудене, объркал е пътя. Човешко е да се греши, както се казва. Но се е върнал назад, защото не е могъл да продължи сам! И значи от страх...

— Набрах ги за вас — мънкаше Полуобувка. — Ядох до пръсване и тогава...

Маншон също се почувства неудобно. Спомни си как и защо Полуобувка си беше тръгнал от тях. Но нали сега си е тук? Спаси живота им! Който мисли за стари глупости, очите му да изтекат ей така!

— Боровинките ми харесаха, имат чудесен вкус — обади се Маншон, колкото само да рече нещо.

— Да — побърза да се съгласи Полуобувка. — Дума да няма!

Но Мъхеста брада все тъй мълчеше. Боровинките, та боровинките! Виж ги ти, намерили се на приказка!

— Мисля си, че за блатните боровинки е най-добре да си растат в гората — разсъждаваше на глас Полуобувка. — Те украсяват не само трапезата ни. С разкошния си жълт цвят те са като бисери наред гората. И няма да сгреша, ако...

— И тъй като не грешиш — прекъсна го Мъхеста брада, — реши, че Маншон е хранениче на вълците!

Най-важното беше издумано!

— Така си помислих — призна си Полуобувка и се обърна към Маншон: — Природоизследователите твърдят, че си раснал с вълците!

Бузите на Маншон пламнаха от притеснение.

Мъхеста брада отговори вместо него:

— Наличните фотодокументи напълно отричат това твърдение!

— Тъй ли? — изненадано вдигна вежди Полуобувка. — Съжалявам, че се подведох...

Сега вече и Мъхеста брада нямаше за какво да се заяжда.

ГЛАСЪТ НА МОРЕТО

Маншон и Мъхеста брада слязоха до ручея да се напият с вода и се върнаха с пълни шепи орехи. Блатните боровинки бяха залъгали глада им, но ореховите ядки наистина заситиха приятелите и им вляха нови сили, а това беше твърде важно след всичко, което бяха преживели досега.

Въпреки щастливото си избавление смелчагите не бяха весели. А и Полуобувка след безпощадното разобличение на Мъхеста брада креташе унил и мълчалив. Между приятелите се загнезди неприятна подозрителност, която никой от тях не съумяваше да преодолее. Нямаше и на какво толкова да се радват — автомобилът беше все тъй заклещен между двата ствола. На няколко пъти опитаха да го изтикат оттам, но напразно.

— Ако не измъкнем автомобила, ще останем да живеем в гората — каза по едно време Мъхеста брада.

А за себе си беше убеден, че никак няма да е зле! Ще заживеят просто и естествено, в съзвучие с природата. Автофургонът все тъй ще бъде малкият им дом. Сега беше подходящ сезон да се подготвят за зимата — орехите зрееха, гората беше пълна с плодове и гъби. А напролет все щяха да открият някакви корени, с които да изкарат до лятото.

Но Маншон не искаше и да чуе за оставане в гората.

— По-добре да тръгнем пеша — заяви той. — Все ще стигнем донякъде. А в гората ще изпукаме от студ и от глад!

— Ще съберем дърва за зимата — окуражи ги Мъхеста брада. — В гората дърва, колкото щеш.

Но тези думи навяха съвсем други мисли на Маншон.

— Боже мой! — внезапно се разпали той. — Погледнете, тия дървеса просто плачат за трион. Лесно ще се справим с тях!

Колко проста мисъл — да отрежат тия дървесни стволове! Чудно е как не се бяха сетили веднага.

Разбързаха се. Маншон изтича до автомобила и се върна с грамаден трион за двама. Закипя работа.

Първо застъргаха с триона Маншон и Мъхеста брада, после Маншон и Полуобувка, отново Мъхеста брада и Маншон. И когато Полуобувка за втори път трябваше да смени Маншон, вече нямаше какво да се реже — голямото сухо дърво с трясък се заклати и плавно се стовари на земята. Единствено накриво отрязаният пън остана да стърчи там, където преди имаше дърво.

Мъхеста брада измери с поглед поваления гигант и измърмори под нос:

— Ще има какво да горим цяла зима.

Но за съжаление начаса разбра, че наистина няма да зимуват в гората.

Пътят на автофургона беше отново открит, а Маншон твърде загрижен, посегна към дръжката на вратата. Щеше ли да се отвори?

Да, отвори се!

— Автомобилът се нуждае от ремонт — каза Маншон и седна зад волана. — Но да стигнем веднъж до морето! Имаме доста път.

Мъхеста брада се вмъкна след Маншон.

— Тръгваме ли? — неволно запита той и просто се засрами от нетърпението си.

— Разбира се! — отвърна Маншон:

Якичка също подразбра, че пътешествието започва, и с радостен лай влетя в автомобила.

— Ти какво чакаш? — зачуди се Маншон, вперил поглед в Полуобувка.

А той стоеше на няколко крачки от тях, без да помръдне, като вкаменен. Стиснал здраво устни, взрян мрачно в автомобила на Маншон.

— Я слушай! — развика се Мъхеста брада. — Морето ни зове, скачай вътре!

Полуобувка мълчеше и не помръдваше.

Какво ставаше наистина? През цялото време Полуобувка все за морето бленуваше — как щял да се зарива в пясъка, да се излежава под слънцето. И сега изведнъж?... Не помръдва. Стои като втрещен!

— Лошо ли ти е? — загрижено се осведоми Маншон.

Полуобувка закима:

— Душата ме боли!

— Душата ли? — недоумяваше Мъхеста брада.

А Полуобувка продължи:

— Не оцених дружбата ви, едва сега го разбирам. Подло беше от моя страна да ви изоставя. Отивайте, приятели! А мен нека ме накаже самотата!

Маншон и Мъхеста брада изглеждаха потресени.

— Не си извършил престъпление, че да те наказваме чак и със самота — обади се Маншон. — Твърдя това със сигурност, защото много добре знам какво е самотата.

— Ти спаси живота ни, Полуобувка! — напомни Мъхеста брада и гласът му трепна умилено. — Не сме тъй безсърдечни, че сега да те зарежем сам-самин наред гората!

Лицето на Полуобувка оставаше напрегнато. Той усилено преглъщаше сълзите си.

— Не съм достоен за приятелството ви — повтори едва чуто той. — Тежка е вината ми, но вие си спомняйте с добро за мен...

— Полуобувка! — повиши глас тогава Маншон. — Стига си говорил глупости! Аз съм виновникът за всичко!

— Ти ли? — вдигна очи към него Полуобувка.

— Разбира се — отвърна Маншон. — Напълно естествено е да ме вземеш за хранениче на вълците. Погледни ме — рунтав, рошав, грозен!

— Охо-о! — намеси се Мъхеста брада. — То ние двамата с Полуобувка сме едни красавци!

И стана една — всеки един от тримата винеше себе си.

Най-после Полуобувка колебливо пристъпи към автомобила.

— Скъпи Маншон — каза той, — можеш да бъдеш хранениче на когото си щеш! Но всъщност ти си благороден и страшно симпатичен смелчага и тъкмо затова ми е трудно да те гледам в очите сега.

— Скачай вътре! — с грозен глас нареди Маншон. — Хайде!

И ето го най-после Полуобувка при тях в автомобила.

Маншон запали мотора и на заден ход се озова на широката просека.

Умълчаха се. Всеки мислеше за нещо свое. Автомобилът се носеше напред и постепенно увеличаваше скоростта. Моторът работеше безупречно.

— Ако всичко върви все така, привечер сме край морето — обади се по едно време Маншон.

— Трябва пътъм да се отбием в някой магазин — обади се Мъхеста брада. — Якичка здравата се нагладува. Горкичкото, нали не яде горски плодове!

— Разбира се — съгласи се Полуобувка. — Ще си купим и лимонада за плажа.

Разприказваха се, но и сами чувстваха, че не говорят от сърце. Думите им се отронваха някак насила — дали не си омръзваха?

Бяха пътували вече около два часа, а може би и повече, когато Маншон изведнъж се оживи и намали скоростта.

— Хора на пътя! — съобщи той.

Мъхеста брада и Полуобувка погледнаха през предното стъкло. Бяха двама души, претоварени с багаж.

— Но вижте! — викна Полуобувка. — Това са природоизследователите!

Наистина бяха те — брадатият и плешивият! Прибрали всичко, те явно напускаха гората.

Маншон натисна спирачките, за да се ориентира в създалото се положение. Природоизследователите също бяха зърнали автомобила и вече им махаха да ги качат в колата.

— Искат да ги вземем! — обади се Мъхеста брада.

Маншон свъси вежди. Не желаше отново да си има работа с тия уж природоизследователи. И даде газ... Обаче...

Автомобилът се изравни с ония двамата. Дали да не спре все пак?

В никакъв случай! Маншон хвърли бегъл поглед зад себе си, колкото да се увери, че наистина няма никакво място. През предното стъкло зърна и опулените насреща им природоизследователи. Разбира се, че го познаха! Изумиха се! Нечувано, храненичето на вълците шофира истински автомобил! Изглеждаха толкова смаяни, че Маншон го напуши смях.

— Е, вече няма да те имат за хранениче на вълците — обади се Мъхеста брада.

И в същия миг се разсмя. Ведър и заразителен смях. Полуобувка също прихна. Настроението им се възвърна, нямаше и помен от хладина и отчуждение.

Природоизследователите останаха далеч назад. Пътуването продължи.

Гората взе да оредява. Най-последно! Трудно беше да се определи къде свършва гората и откъде започва голото поле. Но все пак бяха стигнали донякъде. Скоро се показа и магистралата.

Маншон удари спирачките — да се съвземат, преди отново да се втурнат сред гъмжилото на хората. Моторът едва заглъхна, когато се обади Мъхеста брада:

— Я чуйте!

Ослушаха се напрегнато. Маншон дори отвори вратата, за да се чуе по-добре.

Странен гальовен шепот, който идваше нейде отдалеч...

Полуобувка пръв заговори с развълнуван глас:

— Морето бучи!...

Никой от смелчагите не беше в състояние да продума. И тримата слушаха като омагьосани тайнствения глас на морето.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.